

17.10.2013

A7-0166/ 001-180

MUUDATUSETTEPANEKUD 001-180

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Raport

Gaston Franco

A7-0166/2013

ELi üldine keskkonnavalane tegevusprogramm aastani 2020

Ettepanek võtta vastu otsus (COM(2012)0710 – C7-0392/2012 – 2012/0337(COD))

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu otsus

Põhjendus 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*(5 a) 20. aprilli 2012. aasta resolutsioonis
„Kuuenda keskkonnavalase
tegevusprogrammi läbivaatamine ja
seitsmenda keskkonnavalase
tegevusprogrammi prioriteetide
kindlaksmääramine – parem keskkond
parema elu heaks“¹ juhtis Euroopa
Parlament tähelepanu kolmele
prioriteedile, millel uus programm peaks
põhinema, nimelt rakendamine ja
tugevdamine, integreerimine ning
rahvusvaheline mõõde.*

---

¹Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0147.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 5 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(5 b) Euroopa Keskkonnaameti (EEA) aruandes „Euroopa keskkond – seisund ja väljavaated 2010. aastal” (SOER 2010) juhitakse tähelepanu mitmele suurele keskkonnaprobleemile, mis on siiani lahendamata, ja asjaolule, et nende eiramine toob kaasa tõsiseid tagasilööke.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6 a) Praeguse ja tulevase keskkonnapoliitika tõhus rakendamine on olulise tähtsusega kõrge tööhõive, konkurentsivõimelise majanduse, sotsiaalse stabiilsuse ning rikkaliku ja terve keskkonna tagamisel.

Selgitus

Käesoleva dokumendi eri osades on rõhutatud, et keskkonnapoliitika on olulise tähtsusega sotsiaalse stabiilsuse, kõrge tööhõive ning rikkaliku ja tervisliku keskkonnaga konkurentsivõimelise majanduse tagamisel ELis. Muudatusettepanekus tuuakse need keskkonnapoliitika eelised kokkuvõetuna ja selgesõnalisemalt välja.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(7) Tuleb kehtestada Euroopa Liidu prioriteetsed eesmärgid 2020. aastaks, võttes arvesse 2050. aastani ulatuvat pikaajalist visiooni. Uus programm peaks põhinema poliitikaalgatustel, mis on

(7) Tuleb kehtestada Euroopa Liidu prioriteetsed eesmärgid 2020. aastaks, võttes arvesse 2050. aastani ulatuvat pikaajalist **selget** visiooni, **et luua stabiilne, jätkusuutlikke investeeringuid**

esitatud strateegias „Euroopa 2020”, samuti ELi kliima- ja energiapaketi, teatise „Konkurentsivõimeline vähese CO₂-heitega majandus aastaks 2050 – edennemiskava”, ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegias aastani 2020, ressursitõhusa Euroopa tegevuskavas ja juhtalgatuses „Innovatiivne liit”.

ja majanduskasvu soodustav raamistik.

Uus programm peaks põhinema poliitikaalgatustel, mis on esitatud strateegias „Euroopa 2020”, samuti ELi kliima- ja energiapaketi, teatise „Konkurentsivõimeline vähese CO₂-heitega majandus aastaks 2050 – edennemiskava”, ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegias aastani 2020, ressursitõhusa Euroopa tegevuskavas ja juhtalgatuses „Innovatiivne liit”.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

(8) Programm peaks aitama saavutada neid keskkonnamärgke, mille suhtes liidus on juba kokku lepitud.

Muudatusettepanek

(8) Programm peaks aitama saavutada neid keskkonnamärgke, mille suhtes liidus on juba kokku lepitud ***ja määratleda poliitikavaldkondi, kus tuleb püstitada täiendavaid eesmärgke.***

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

(9) Euroopa Liidus on kokku lepitud vähendada ELi kasvuhoonegaaside (KHG) heidet vähemalt 20 % võrra 2020. aastaks (30 % võrra eeldusel, et teised arenenud riigid kohustuvad heidet samal määral vähendama ja arenguriigid annavad samuti oma vastutustundele ja suutlikkusele vastava piisava panuse); tagada 2020. aastaks 20 % tarbitava energia pärinemine taastuvenergeetikast ning vähendada primaarenergia kasutust võrreldes prognoositud tasemega 20 % võrra, mis tuleb saavutada energiatõhusust suurendades.

Muudatusettepanek

(9) Euroopa Liidus on kokku lepitud vähendada ELi kasvuhoonegaaside (KHG) heidet vähemalt 20 % võrra 2020. aastaks (30 % võrra eeldusel, et teised arenenud riigid kohustuvad heidet samal määral vähendama ja arenguriigid annavad samuti oma vastutustundele ja suutlikkusele vastava piisava panuse); tagada 2020. aastaks 20 % tarbitava energia pärinemine taastuvenergeetikast ning vähendada primaarenergia kasutust võrreldes prognoositud tasemega 20 % võrra, mis tuleb saavutada energiatõhusust suurendades. ***Nende lubaduste täitmist tuleb jätkata kliima- ja energiapoliitika***

olemasoleva raamistiku alusel, millega määratakse kindlaks siduvad eesmärgid aastaks 2030, et tagada pikaajaliste kliimapoliitiliste eesmärkide kulutõhus saavutamine.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

(10) Liidus on kokku lepitud peatada 2020. aastaks ELis elurikkuse vähenemine ja ökosüsteemiteenuste kahjustumine ja need võimaluste piires taastada ning suurendada ELi panust maailma elurikkuse vähenemise ärahoidmisesse.

Muudatusettepanek

(10) Liidus on kokku lepitud peatada 2020. aastaks ELis elurikkuse vähenemine ja ökosüsteemiteenuste kahjustumine ja need võimaluste piires taastada ning suurendada ELi panust maailma elurikkuse vähenemise ärahoidmisesse, *samuti pikaajaliselt visiooni, et 2050. aastaks liidu on bioloogiline mitmekesisus ja sellega seotud ökosüsteemi teenused – piirkonna loodusvara – kaitstud, hinnatud ning taastatud nii, et on arvesse võetud bioloogilise mitmekesisuse väärtust omaette ning ka selle olulist panust inimeste heaolusse ja majanduslikku jõukusesse.*

Selgitus

Muudatusettepanekuga kajastatakse komisjoni teatist (COM(2011)0244), nõukogu 25. ja 26. mai ning 23. juuni 2011. aasta järeldusi, samuti Euroopa Parlamendi seisukohta täiskogu istungjärgul vastu võetud raportis meie elukindlustuse, meie looduskapitali kohta: ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2020([2011/2307).

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 10 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(10 a) Liit on seadnud eesmärgi peatada hiljemalt aastaks 2030 maakera metsapindala vähenemine ning vähendada alates 2020. aastast troopikametsade raadamist võrreldes

2008. aasta tasemega vähemalt 50% võrra¹.

---

¹ Keskkonnanõukogu 2912. kohtumine 4. detsembril 2008.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

(19) Prioriteetsete eesmärkide täitmiseks tuleks meetmeid võtta mitmel valitsemistasandil ja vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele.

Muudatusettepanek

(19) Prioriteetsete eesmärkide täitmiseks tuleks meetmeid võtta mitmel valitsemistasandil ja vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele **ning uusimatele teaduslikele arengutele.**

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek

(20) Tähtis on kaasata valitsusväliseid osalejaid, et tagada programmi edu ja prioriteetsete eesmärkide täitmine.

Muudatusettepanek

(20) Tähtis on **läbipaistvalt** kaasata valitsusväliseid osalejaid, et tagada programmi edu ja prioriteetsete eesmärkide täitmine.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

(21) Bioloogilise mitmekesisuse vähenemisel ja ökosüsteemide kahjustumisel Euroopa Liidus on keskkonnale tõsised tagajärjed ning see läheb kalliks maksuma kogu ühiskonnale tervikuna, eriti sellistes majandussektorites osalejatele, mis otseselt sõltuvad

Muudatusettepanek

(21) Bioloogilise mitmekesisuse vähenemisel ja ökosüsteemide kahjustumisel Euroopa Liidus ei ole tõsised tagajärjed mitte ainult keskkonnale ja inimeste heaolule, vaid ka tulevastele põlvkondadele, ning see läheb kalliks maksuma kogu ühiskonnale tervikuna, eriti sellistes majandussektorites osalejatele,

ökosüsteemiteenustest.

mis otseselt sõltuvad
ökosüsteemiteenustest. **Bioloogilise
mitmekesisuse kahanemine on liidu jaoks
probleem ka äärepoolseimates
piirkondades ning ülemeremaades ja –
territooriumitel, mis on „bioloogilise
mitmekesisuse koondumispaidad“¹,
samuti ülejäänud maailmas seoses liidu
ökoloogilise jalajäljega väljaspool oma
piire.**

---

¹ „Bioloogilise mitmekesisuse
koondumispaidad“ on geograafilised
piirkonnad, kus bioloogiline mitmekesisus
on ohus. Äärepoolseimad piirkonnad ning
ülemeremaad ja -territooriumid on 70 %
Euroopa bioloogilise mitmekesisuse
koduks ja seal leidub rohkem endemseid
liike kui Euroopa mandriosas.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek

(22) Kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks ja ressursitõhususe suurendamiseks liidus on märkimisväärselt võimalusi. See vähendab keskkonnasurvet ja suurendab konkurentsivõimet ning loob uusi majanduskasvu ja töökohtade allikaid, kuna paranenud tõhususega hoitakse kokku kulusid, innovatsioon tuuakse turule ja ressursse majandatakse paremini kogu olelusringi vältel.

Muudatusettepanek

(22) Kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks **ning energia** ja ressursitõhususe suurendamiseks liidus on märkimisväärselt võimalusi. See vähendab keskkonnasurvet ja suurendab konkurentsivõimet ning loob uusi majanduskasvu ja töökohtade allikaid, kuna paranenud tõhususega hoitakse kokku kulusid, innovatsioon tuuakse turule ja ressursse majandatakse paremini kogu olelusringi vältel.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu otsus
Põhjendus 22 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(22 a) Merekeskkonna seisundi halvenemine, kaasa arvatud ookeanide hapestumise tõttu, merepraht ja ookeanimüra on liidu merekeskkonnale tõsiseks ohuks.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu otsus
Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23) Keskkonnaprobleemid ja keskkonnamõju ohustavad **jätakuvalt olulisel määral** inimeste tervist ja heaolu, seetõttu oleks kasulik võtta meetmeid keskkonna seisundi parandamiseks.

(23) Keskkonnaprobleemid ja keskkonnamõju ohustavad **üha rohkem** inimeste tervist ja heaolu, seetõttu oleks kasulik võtta meetmeid keskkonna seisundi parandamiseks **ja nende võtmist tuleks ärgitada kõikides liidu poliitika aspektides.**

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu otsus
Põhjendus 23 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23 a) ELi kliimamuutuste poliitikas tuleks seada eesmärgiks terviklik lähenemisviis ja tunnistada, et kõik majandussektorid peavad andma panuse kliimamuutustega võitlemisse, et saavutada 2050. aasta eesmärgid. Lisaks heitkogustega kauplemise skeemiga kaetud valdkondadele on vaja täiendavaid meetmeid, et vastavalt jõupingutuste jagamist käsitlevale otsusele heitkoguseid kulutõhusalt vähendada ja teha seda viisil, mis stimuleerib keskkonnahoidlikke investeeringuid ning muudatusi tarbijate

ja muude osaliste käitumises.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

(24) Liidu keskkonnaõigustiku täielik ja ühtlane rakendamine kogu Euroopa Liidus **on** hea investeering keskkonda ja inimtervisesse ning samuti majandusse.

Muudatusettepanek

(24) Liidu keskkonnaõigustiku täielik ja ühtlane rakendamine kogu Euroopa Liidus **ei ole mitte ainult lepingutest tulenev kohustus, vaid ka** hea investeering keskkonda ja inimtervisesse ning samuti majandusse.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

(25) Liidu keskkonnapoliitika peaks jätkuvalt rajanema kindlatel tõenditel.

Muudatusettepanek

(25) Liidu keskkonnapoliitika peaks jätkuvalt rajanema kindlatel **teaduslikel alustel ja** tõenditel **ning olema vastuvõtlik uutele teaduslikele avastustele.**

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 26

Komisjoni ettepanek

(26) Keskkonnaeesmärke peaksid toetama piisavad investeeringud.

Muudatusettepanek

(26) Keskkonnaeesmärke peaksid toetama piisavad investeeringud **ning tuleks ergutada avaliku ja erasektori partnerluse rakendamist, eelkõige jäätmemajandussektoris liidu struktuurifondide sihipärase toetuse kaudu vastavalt jäätmete raamdirektiivile. ELil tuleks seada rahaliste vahendite eraldamisel esmatähtsale kohale tegevused, mis jäävad jäätmehierarhias ülespoole (nt tuleks eelistada**

ringlussevõtutehaseid jäätmete kõrvaldamisele).

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu otsus
Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek

(27) Keskkonnateema lõimimine on möödapääsmatu, et vähendada teiste sektorite poliitikast ja tegevusest tulenevat survet keskkonnale ning jõuda keskkonna ja kliimaga seotud sihtidele.

Muudatusettepanek

(27) Keskkonnateema lõimimine ***kõikidesse poliitikavaldkondadesse*** on möödapääsmatu, et vähendada teiste sektorite poliitikast ja tegevusest tulenevat survet keskkonnale ning jõuda keskkonna ja kliimaga seotud sihtidele.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu otsus
Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek

(30) ***Uus üldine keskkonnavalane tegevusprogramm peaks olema*** ÜRO 2012. aasta säästva arengu ***konverentsi*** (Rio+20 tippkohtumine) ***jätkuks ja toetama rahvusvahelist ja piirkondlikku protsessi***, millega maailma majandust ***muundatakse*** kaasavaks keskkonnasäästlikuks majanduseks, mille taustal on säästev areng ja vaesuse vähendamine.

Muudatusettepanek

(30) ***Liidu uue üldise keskkonnavalase tegevusprogrammiga tuleks nii ELis kui ka rahvusvahelisel tasandil toetada*** ÜRO 2012. aasta säästva arengu ***konverentsil*** (Rio+20 tippkohtumine) ***võetud kohustuste täitmist***, millega ***muundatakse*** maailma majandust kaasavaks keskkonnasäästlikuks majanduseks, mille taustal on säästev areng ja vaesuse vähendamine.

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu otsus
Põhjendus 33 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(33 a) Vastavalt komisjoni teatisele (COM(2012)0095) ja Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2013. aasta resolutsioonile „Rohkem kasu ELi

*keskkonnameetmetest: usalduse
suurendamine teadmisi ja
reageerimisvõimet täiustades“ tuleks
pöörata suuremat tähelepanu ELi
keskkonnavalaste õigusaktide
rakendamisele.*

---

¹*Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0077.*

Muudatusettepanek 22

**Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

b) muuta liidu majandus ressursitõhusaks,
keskkonnasäästlikuks ja
konkurentsivõimeliseks vähese CO2-
heitega majanduseks;

Muudatusettepanek

b) muuta liidu majandus ressursitõhusaks,
keskkonnasäästlikuks, **uuenduslikuks** ja
konkurentsivõimeliseks vähese CO2-
heitega majanduseks;

Muudatusettepanek 23

**Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt e**

Komisjoni ettepanek

e) parandada keskkonnapoliitika aluseks
olevat tõendusbaasi;

Muudatusettepanek

e) parandada keskkonnapoliitika aluseks
olevaid teadmisi ja tõendusbaasi;

Muudatusettepanek 24

**Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 2 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**2 a. Programm tagab keskkonnakaitse
kõrge taseme ning kodanike õiglase ja
püsiva heaolu kaudu kõrge elukvaliteedi.**

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu otsus Artikkel 2 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Kõiki programmis esitatud meetmeid, tegevusi ja sihte rakendatakse kooskõlas aruka reguleerimise põhimõttega ning vajaduse korral tehakse nende kohta terviklik mõjuhindang.

Muudatusettepanek

3. Kõiki programmis esitatud meetmeid, tegevusi ja sihte rakendatakse kooskõlas aruka reguleerimise põhimõttega, **need peavad tuginema usaldusväärsetele teaduslikele andmetele** ning vajaduse korral tehakse nende kohta terviklik mõjuhindang.

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu otsus Artikkel 3 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Euroopa Liit ja liikmesriigid vastutavad käesolevas programmis esitatud prioriteetsete eesmärkide täitmise tagamise eest. Nad käsitlevad tuvastatud probleeme sidusalt. Meetmeid võetakse subsidiaarsuse **põhimõtet** nõuetekohaselt arvestades ja tasemel, mis sobib kõige paremini käesolevas programmis esitatud prioriteetsete eesmärkide ja nendega seotud tulemuste saavutamiseks.

Muudatusettepanek

1. Euroopa Liit ja liikmesriigid vastutavad käesolevas programmis esitatud prioriteetsete eesmärkide täitmise tagamise eest. Nad käsitlevad tuvastatud probleeme sidusalt. Meetmeid võetakse **pädevuse omistamise, subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid** nõuetekohaselt arvestades ja tasemel, mis sobib kõige paremini käesolevas programmis esitatud prioriteetsete eesmärkide ja nendega seotud tulemuste saavutamiseks.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu otsus Lisa – punkt 4

Komisjoni ettepanek

4. Tublisti on edenenud keskkonnaeesmärkide lõimimine teistesse liidu poliitikavaldkondadesse ja meetmetesse. Reformitud ühises põllumajanduspoliitikas (ÜPP) on põllumajandustootjatele otsetoetuste

Muudatusettepanek

4. Tublisti on edenenud keskkonnaeesmärkide lõimimine teistesse liidu poliitikavaldkondadesse ja meetmetesse. Reformitud ühises põllumajanduspoliitikas (ÜPP) on põllumajandustootjatele otsetoetuste

maksmine alates 2003. aastast olnud seotud nõudega säilitada maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisund ning järgida asjakohaseid keskkonnavalaseid õigusakte. Kliimamuutusega võitlemisest on saanud energiapoliitika lahutamatu osa ning on tehtud edusamme ressursitõhususe, kliimamuutuse ja energiatõhususe alaste mureküsimuste lõimimisel teistesse peamistesse sektoritesse nagu transport ja hooned.

maksmine alates 2003. aastast olnud seotud nõudega säilitada maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisund ning järgida asjakohaseid keskkonnavalaseid õigusakte. Kliimamuutusega võitlemisest on saanud energiapoliitika lahutamatu osa ning on tehtud edusamme ressursitõhususe, kliimamuutuse ja energiatõhususe alaste mureküsimuste lõimimisel teistesse peamistesse sektoritesse nagu transport ja hooned. ***Tulevikus tuleks aga pöörata suuremat tähelepanu nõuetele vastavuse süsteemi tõhusamale rakendamisele.***

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 5

Komisjoni ettepanek

5. Siiski on paljud keskkonnavalased suundumused Euroopa Liidus endiselt murettekitavad ja selle kaalukaks põhjuseks on ka ELi kehtiva keskkonnavalõigustiku puudulik rakendamine. Üksnes 17 % elupaikade direktiivi alusel hinnatud liikide ja elupaikade seisund on hea ning looduskapitali degradeerumine ja hävimine vähendab võimalusi ELi elurikkuse ja kliimamuutuse alaste eesmärkide saavutamiseks. Sellega kaasnevad suured kulud, mille maksumust ei ole majandus- või sotsiaalsüsteemis veel õieti hinnatud. ELi territooriumist on 30 % väga killustunud, mis mõjutab ökosüsteemide ühenduvust ja tervist ning nende võimet pakkuda teenuseid ja tagada liikidele elujõulised elupaigad. Kuigi ELis on õnnestunud majanduskasv lahutada KHG heitest, ressursikasutusest ja keskkonnavalõigust, on ressursikasutus siiski suuresti jätkusuutmatu ja ebatõhus ning ka jäätmeid ei käidelda veel nõuetekohaselt. Selle tõttu lasevad ELi ettevõtjad käest palju võimalusi, mida ressursitõhusus konkurentsivõime, kulude vähendamise, suurema produktiivsuse ja tarnekindluse alal pakub. Vee kvaliteet ja õhusaaste tase

Muudatusettepanek

5. Siiski on paljud keskkonnavalased suundumused Euroopa Liidus endiselt murettekitavad ja selle kaalukaks põhjuseks on ka ELi kehtiva keskkonnavalõigustiku puudulik rakendamine. Üksnes 17 % elupaikade direktiivi alusel hinnatud liikide ja elupaikade seisund on hea ning looduskapitali degradeerumine ja hävimine vähendab võimalusi ELi elurikkuse ja kliimamuutuse alaste eesmärkide saavutamiseks. ***Rahvusvahelise Looduse ja Loodusvarade Kaitse Ühingu ohustatud liikide punasesse raamatusse on kantud 395 Euroopa looduslikku liiki, mis on märgitud kui kriitiliselt ohustatud. Nendest liikidest 110 on ohus sissetungivate võõrliikide tõttu.*** Sellega kaasnevad suured kulud, mille maksumust ei ole majandus- või sotsiaalsüsteemis veel õieti hinnatud. ELi territooriumist on 30 % väga killustunud, mis mõjutab ökosüsteemide ühenduvust ja tervist ning nende võimet pakkuda teenuseid ja tagada liikidele elujõulised elupaigad. ***Mitmesuguste inimtekkeliste ohtude tõttu ähvardab mereelupaiku ja –liike liidu vetes jätkuvalt kadumine ja***

tekitab mitmel pool Euroopas ikka veel probleeme ja ELi elanikud puutuvad endiselt kokku ohtlike ainetega, mis **võivad kahjustada** nende tervist ja heaolu. Jätkusuutmatu maakasutus neelab alla viljakad mullad ja mõjutab toiduga kindlustatust ning elurikkusega seotud eesmärkide saavutamist. Mulla degradeerumine jätkub suuresti kontrollimatult.

väljasuremine. Kuigi ELis on õnnestunud majanduskasv lahutada KHG heitest, ressursikasutusest ja keskkonnamõjust, on ressursikasutus siiski suuresti jätkusuutmatu ja ebatõhus ning ka jäätmeid ei käidelda veel nõuetekohaselt. Selle tõttu lasevad ELi ettevõtjad käest palju võimalusi, mida ressursitõhusus konkurentsivõime, kulude vähendamise, suurema produktiivsuse ja tarnekindluse alal pakub. Vee kvaliteet ja õhusaaste tase tekitab mitmel pool Euroopas ikka veel probleeme ja ELi elanikud puutuvad endiselt kokku ohtlike ainetega, mis **kahjustavad** nende tervist ja heaolu. Jätkusuutmatu maakasutus neelab alla viljakad mullad ja mõjutab **ülemaailmset** toiduga kindlustatust ning elurikkusega seotud eesmärkide saavutamist. Mulla degradeerumine jätkub suuresti kontrollimatult.

Selgitus

The ecological and economic justifications for action are compelling. Biological invasions are one of the main drivers of biodiversity loss. Invasive alien species may have far-reaching and harmful effects on the environment and natural resources for generations. Invasive alien species can also affect human life and health and cause serious economic damage to agriculture, forestry and fisheries, which is estimated to be at least EUR 12 billion per year in Europe alone. Postponing effective action further will prevent the EU from achieving its own biodiversity conservation objectives and its global biodiversity commitments.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 7

Komisjoni ettepanek

7. Kasvav ülemaailmne nõudlus kaupade ja teenuste järgi ning ressursside ammendumine, millega kaasnevad maailmamajanduse praegused rohkelt jäätmeid tekitavad tootmis- ja tarbimissüsteemid, **suurendavad** peamiste toorainete, maavarade ja energia maksumust, tekitavad rohkem saastet ja jäätmeid, suurendavad kogu maailma KHG heidet ja soodustavad maa degradeerumist,

Muudatusettepanek

7. Kasvav ülemaailmne nõudlus kaupade ja teenuste järgi ning ressursside ammendumine, millega kaasnevad maailmamajanduse praegused rohkelt jäätmeid tekitavad tootmis- ja tarbimissüsteemid, **ressursside säästva majandamise puudumine ülemaailmsel tasandil, mis suurendab** peamiste toorainete, maavarade ja energia maksumust, tekitavad rohkem saastet ja

metsade raadamist ja elurikkuse kadumist. Ligi kaks kolmandikku maailma ökosüsteemidest on kadumas ja leidub tõendeid selle kohta, et maakera elurikkuse, kliimamuutuse ja lämmastikuringluse taluvuspiirid on juba ületatud. Suure tõenäosusega on 2030. aastaks puudu 40 % vett, kui ressursitõhusus märksa paremaks ei muutu. Samuti on risk, et kliimamuutus võimendab neid probleeme edaspidi, ja see on väga **kulukas**. aastal tekitasid osaliselt kliimamuutusest põhjustatud katastroofid ülemaailmselt majanduskahju üle 300 miljardi euro. Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD) on hoiatanud, et looduskapitali jätkuva degradeerumise ja erosiooniga kaasneb oht pöördumatuteks muutusteks, mis ohustavad elatustaseme tõusu kaks sajandit ja tähendavad suuri kulutusi.

jäätmel, suurendavad kogu maailma KHG heidet ja soodustavad maa degradeerumist, metsade raadamist ja elurikkuse kadumist. Ligi kaks kolmandikku maailma ökosüsteemidest on kadumas ja leidub tõendeid selle kohta, et maakera elurikkuse, kliimamuutuse ja lämmastikuringluse taluvuspiirid on juba ületatud. Suure tõenäosusega on 2030. aastaks puudu 40 % vett, kui ressursitõhusus märksa paremaks ei muutu. Samuti on risk, et kliimamuutus võimendab neid probleeme edaspidi, ja see on väga **kulukas**¹. aastal tekitasid osaliselt kliimamuutusest põhjustatud katastroofid ülemaailmselt majanduskahju üle 300 miljardi euro. Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD) on hoiatanud, et looduskapitali jätkuva degradeerumise ja erosiooniga kaasneb oht pöördumatuteks muutusteks, mis ohustavad elatustaseme tõusu kaks sajandit ja tähendavad suuri kulutusi.

---

¹*Vastavalt Sterni ülevaatele kliimamuutuste majandustegurite kohta on kliimamuutuse üldkulud, kui selle vastu meetmeid ei võeta, võrdsed vähemalt 5% maailma sisemajanduse koguproduktist (SKP) aastas. Kui lisada sellele veel laiemad ohud ja mõju, võib see number kasvada kuni 20%-ni SKPst.*

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 9

Komisjoni ettepanek

9. Selleks et tulevikus hästi elada, tuleb nüüd kiiresti ja üksmeelselt võtta meetmeid ökoloogilise vastupidavuse parandamiseks ja keskkonnapoliitikaga majanduse ja ühiskonna mõjutamisel saadava kasu maksimeerimiseks ning teha seda maakera ökoloogiliste võimaluste piire respektierides. Käesolev programm

Muudatusettepanek

9. Selleks et tulevikus hästi elada, tuleb nüüd kiiresti ja üksmeelselt võtta meetmeid ökoloogilise vastupidavuse parandamiseks ja keskkonnapoliitikaga majanduse ja ühiskonna mõjutamisel saadava kasu maksimeerimiseks ning teha seda maakera ökoloogiliste võimaluste piire respektierides. Käesolev programm

kajastab ELi võetud kohustust muuta oma majandus kaasavaks keskkonnasäästlikuks majanduseks, kus kindlustatakse kasv ja areng, hoitakse inimeste tervist ja heaolu, pakutakse korralikke töökohti, vähendatakse ebavõrdsust, investeeritakse **looduskapitali** ja kaitstakse **seda**.

kajastab ELi võetud kohustust muuta oma majandus kaasavaks keskkonnasäästlikuks majanduseks, kus kindlustatakse kasv ja areng, hoitakse inimeste tervist ja heaolu, pakutakse korralikke töökohti, vähendatakse ebavõrdsust, investeeritakse ja kaitstakse **bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid – looduskapitali –, mida see sisaldab oma tegeliku väärtuse ja olulise panuse tõttu inimeste heaolusse ja majanduslikku õitsengusse**.

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 10

Komisjoni ettepanek

10. Järgnev 2050. aasta visioon on mõeldud abiks tegevuse juhtimisel kuni 2020. aastani ja pärast seda: 2050. aastal elame me hästi, planeedi ökoloogiliste võimaluste piires. Meie **õitseng** ja heas tervises keskkond võrsuvad innovatiivsest ringmajandusest, kus midagi ei raisata ja kus loodusvarasid majandatakse ühiskonna vastupidavust suurendades. Meie majanduskasv on vähese CO₂-heitega ja lahus ressursikasutusest ning näitab teed ülemaailmsele jätkusuutlikule majandusele.

Muudatusettepanek

10. Järgnev 2050. aasta visioon on mõeldud abiks tegevuse juhtimisel kuni 2020. aastani ja pärast seda: 2050. aastal elame me hästi, planeedi ökoloogiliste võimaluste piires. Meie **heaolu** ja heas tervises keskkond võrsuvad innovatiivsest ringmajandusest, kus midagi ei raisata ja kus loodusvarasid majandatakse ühiskonna vastupidavust suurendades. **Bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemiteenuseid kaitstakse, hinnatakse ja vajaduse korral taastatakse**. Meie majanduskasv on vähese CO₂-heitega ja lahus ressursikasutusest ning näitab teed ülemaailmsele jätkusuutlikule majandusele. **ELis ja väljaspool seda toimib keskkonna-alane õiglus. Kõigil on võrdne juurdepääs keskkonna-alastele hüvedele. Keskkonna kahjustumisest põhjustatud koormised jaotatakse õiglaselt**.

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 11

Komisjoni ettepanek

11. Selline muudatus nõuab

Muudatusettepanek

11. Selline muudatus nõuab

keskkonnaküsimuste täielikku lõimimist teiste valdkondade poliitikasse – energeetikasse, transporti, põllumajandusse, kalandusse, majandusse ja tööstusse, teadusuuringutesse ja innovatsiooni, tööhõivesse ja sotsiaalpoliitikasse, et luua sidus ja ühine lähenemisviis. ELis toimuvad tegevust peaks täiendama suurem ülemaailmne tegevus ja naaberriikidevaheline koostöö, et ühiste probleemidega toime tulla.

keskkonnaküsimuste täielikku lõimimist teiste valdkondade poliitikasse – energeetikasse, transporti, põllumajandusse, kalandusse, **rahvusvahelisse kaubandusse**, majandusse ja tööstusse, teadusuuringutesse ja innovatsiooni, tööhõivesse, **kaubandusse, arengusse, välis-, julgeoleku-** ja sotsiaalpoliitikasse **ning haridusse ja koolitusse**, et luua sidus ja ühine lähenemisviis. ELis toimuvad tegevust peaks täiendama suurem ülemaailmne tegevus ja naaberriikidevaheline koostöö, et ühiste probleemidega toime tulla.

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 12

Komisjoni ettepanek

12. EL on muutuse käima lükanud pikaajaliste lõimitud strateegiatega bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peatamiseks, ressursitõhususe parandamiseks ja vähese CO₂-heitega majandusele ülemineku kiirendamiseks. Komisjon on veelgi lõiminud keskkonnaküsimusi ja -eesmärke viimasel ajal esitatud algatustesse muudes peamistes poliitikavaldkondades nagu energeetika ja transport, ning püüdnud suurendada saadavat keskkonnakasut ELi põllumajanduse ja maaelu arengu, kalanduse ning ühtekuuluvuspoliitika reformidega, mis rajanevad praeguseks saavutatud edul.

Muudatusettepanek

12. EL on muutuse käima lükanud pikaajaliste lõimitud strateegiatega bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peatamiseks, ressursitõhususe parandamiseks ja vähese CO₂-heitega majandusele ülemineku kiirendamiseks. Komisjon on veelgi lõiminud keskkonnaküsimusi ja -eesmärke viimasel ajal esitatud algatustesse muudes peamistes poliitikavaldkondades nagu energeetika ja transport, ning püüdnud suurendada saadavat keskkonnakasut ELi põllumajanduse ja maaelu arengu, kalanduse ning ühtekuuluvuspoliitika reformidega, mis rajanevad praeguseks saavutatud edul. **Sellega seoses tuleb siiski suuremat tähelepanu pöörata keskkonnanõuetele vastavuse alaste sätete rakendamisele.**

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 13

Komisjoni ettepanek

13. EL on alla kirjutanud paljudele rahvusvaheliselt **kokkulepitud keskkonnakohustustele**, sealhulgas ÜRO säästva arengu konverentsil (Rio+20), **kus EL avaldas toetust lähenemisele, kus säästva arengu laiema strateegia keskne osa on kaasav keskkonnasäästlik majandus.**

Muudatusettepanek

13. EL on **mitmepoolsete keskkonnalepingute raames** alla kirjutanud paljudele rahvusvaheliselt **juriidiliselt siduvatele kohustustele**, sealhulgas ÜRO säästva arengu konverentsil (Rio+20) **kokku lepitud kohustustele. Rio+20 lõppdokumendis tunnistatakse kaasavat keskkonnasäästlikku majandust olulise vahendina** säästva arengu saavutamiseks ning sätestatakse raamistik tegevuseks, mis hõlmab kõiki kolme säästva arengu mõõdet, mis kajastuvad selle programmi prioriteetsetes eesmärkides. Lisaks lepiti selles dokumendis kokku, et tuleb töötada välja säästva arengu eesmärgid, et tugevdada institutsioonilist raamistikku ning arendada välja jätkusuutliku arengu rahastamise strateegia. **EL ja selle liikmesriigid peavad nüüd tagama, et neid kohustusi täidetakse nii kodus, läbi sisepoliitika, kui ka globaalselt, panustades rahvusvahelisse tegevusse.**

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 14

Komisjoni ettepanek

14. Käesolev programm täiendab neid püüdeid ja selles määratletakse ELi prioriteetsed eesmärgid, mis tuleb saavutada 2020. aastani ulatuva ajavahemiku jooksul.

Muudatusettepanek

14. Käesolev programm täiendab neid püüdeid ja selles määratletakse ELi prioriteetsed eesmärgid, mis tuleb saavutada 2020. aastani ulatuva ajavahemiku jooksul, **ning soovituslikud suunised kuni 2050. aastani. See tagab rakendamise, soodustab riiklikke meetmeid ja aitab eri osalejatel teha tasuvaid investeerimisvalikuid.**

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 15

Komisjoni ettepanek

15. Paljudel juhtudel on nende eesmärkide saavutamiseks vaja tegutseda peamiselt riigi, piirkonna või kohalikul tasandil, vastavalt lähimuse põhimõttele. Teistel juhtudel on vaja täiendavaid ELi tasandi meetmeid. Kuna keskkonnapoliitika kuulub ELi ja liikmesriikide jagatud pädevusse, on üks selle programmi eesmärkidest luua jagatud sihtide ja eesmärkide ühine omand ning tagada ettevõtjatele ja avaliku sektori asutustele võrdsed võimalused. Selged sihid ja eesmärgid annavad poliitikakujundajatele ja teistele sidusrühmadele, sealhulgas piirkonnad ja linnad, ettevõtjad ja sotsiaalpartnerid ning üksikisikud, edasiliikumiseks orientiirid ja prognoositava tegevusraamistiku.

Muudatusettepanek

15. Paljudel juhtudel on nende eesmärkide saavutamiseks vaja tegutseda peamiselt riigi, piirkonna või kohalikul tasandil, vastavalt lähimuse põhimõttele, **eeldusel, et üldsuse arvamust tuleb keskkonnaküsimuste üle arutlemisel tõeliselt kuulda võtta**. Teistel juhtudel on vaja täiendavaid ELi tasandi meetmeid. Kuna keskkonnapoliitika kuulub ELi ja liikmesriikide jagatud pädevusse, on üks selle programmi eesmärkidest luua jagatud sihtide ja eesmärkide ühine omand ning tagada ettevõtjatele ja avaliku sektori asutustele võrdsed võimalused. Selged sihid ja eesmärgid **ning parimate tavade vahetamine** annavad poliitikakujundajatele ja teistele sidusrühmadele, sealhulgas piirkonnad ja linnad, ettevõtjad ja sotsiaalpartnerid ning üksikisikud, edasiliikumiseks orientiirid ja prognoositava tegevusraamistiku.

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 16

Komisjoni ettepanek

16. ELi majandusliku õitsengu ja heaolu aluseks on looduskapital **ja** sealhulgas ökosüsteemid, mis tagavad meile eluks vajalikud kaubad ja teenuseid alates viljakast mullast ja multifunktsionaalsetest metsadest tootmismaa ja mereni, alates mageveest ja puhtast õhust tolmeldamiseni, üleujutuste kontrolli all hoidmiseni ja kliima reguleerimiseni ning looduskatastroofide eest kaitsmiseni. Märkimisväärne osa ELi õigusaktidest on suunatud looduskapitali kaitsmisele, säilitamisele ja suurendamisele, sealhulgas vee raamdirektiiv, merestrateegia

Muudatusettepanek

16. ELi majandusliku õitsengu ja heaolu aluseks on looduskapital, **s.t. selle bioloogiline mitmekesisus**, sealhulgas ökosüsteemid, mis tagavad meile eluks vajalikud kaubad ja teenuseid alates viljakast mullast ja multifunktsionaalsetest metsadest tootmismaa ja mereni, alates mageveest ja puhtast õhust tolmeldamiseni, üleujutuste kontrolli all hoidmiseni ja kliima reguleerimiseni ning looduskatastroofide eest kaitsmiseni. Märkimisväärne osa ELi õigusaktidest on suunatud looduskapitali kaitsmisele, säilitamisele ja suurendamisele, sealhulgas

raamdirektiiv, õhukvaliteedi direktiiv ja sellega seotud direktiivid ning elupaikade direktiiv ja linnudirektiiv. Kliimamuutust, tööstusheidet ja jäätmeid käsitlevad direktiivid leevendavad samuti survet elurikkusele, kaasa arvatud ökosüsteemidele, liikidele ja elupaikadele.

vee raamdirektiiv, **linna reovee direktiiv¹**, **nitraadidirektiiv²**, merestrateegia raamdirektiiv, õhukvaliteedi direktiiv ja sellega seotud direktiivid ning elupaikade direktiiv ja linnudirektiiv. Kliimamuutust, tööstusheidet ja jäätmeid käsitlevad direktiivid leevendavad samuti survet elurikkusele, kaasa arvatud ökosüsteemidele, **mullale**, liikidele ja elupaikadele.

---

¹ **Direktiiv 91/271/EMÜ**

² **Direktiiv 91/676/EMÜ**

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 17

Komisjoni ettepanek

17. Siiski näitavad hiljutised hinnangud, et elurikkus ELis väheneb jätkuvalt ja enamik ökosüsteeme on tõsiselt kahjustatud. ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegias aastani 2020 on sätestatud sihid ja meetmed, mida on vaja võtta **negatiivsete suundumuste tagasipööramiseks** ja ökosüsteemiteenuste **suurendamiseks**. Seda tuleb täielikult rakendada, et EL võiks saavutada oma peamised elurikkuse alased eesmärgid aastaks 2020. Kuigi strateegias on esitatud meetmeid elupaikade ja linnudirektiivi (sealhulgas Natura 2000 võrgustik) rakendamise parandamiseks, nõuab peamiste sihtide saavutamine kõikide selliste kehtivate õigusaktide täielikku rakendamist, mille eesmärgiks on looduskapitali kaitse.

Muudatusettepanek

17. Siiski näitavad hiljutised hinnangud, et elurikkus ELis väheneb jätkuvalt ja enamik ökosüsteeme on tõsiselt kahjustatud.
Invasiivsed võõrliigid ohustavad elurikkust, inimeste tervist ja majandust oodatust rohkem. ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegias aastani 2020 on sätestatud sihid ja meetmed, mida on vaja võtta **bioloogilise mitmekesisuse kao peatamiseks ning ökosüsteemide ja ökosüsteemiteenuste alalhoidmiseks, taastamiseks ja tõhustamiseks**. Seda tuleb täielikult rakendada, et EL võiks saavutada oma peamised elurikkuse alased eesmärgid aastaks 2020. Kuigi strateegias on esitatud meetmeid elupaikade ja linnudirektiivi (sealhulgas Natura 2000 võrgustik) rakendamise parandamiseks, nõuab peamiste sihtide saavutamine kõikide selliste kehtivate õigusaktide täielikku rakendamist, mille eesmärgiks on looduskapitali kaitse.

Selgitus

Ökoloogilised ja majanduslikud argumendid tegutsemiseks on veenvad. Bioloogiline sissetung

on üks peamisi bioloogilise mitmekesisuse vähenemise põhjuseid. Sissetungivad võõrliigid võivad avaldada pika aja jooksul keskkonnale ja loodusvaradele kaugeleulatuvat ja kahjulikku mõju. Sissetungivad võõrliigid võivad mõjutada ka inimeste elu ja tervist ning põhjustada tõsist majanduslikku kahju põllumajandusele, metsandusele ja kalandusele, mis ainuüksi Euroopas ulatub hinnanguliselt vähemalt 12 miljardi euronist aastas. Kui tõhusate meetmete võtmist järjest edasi lükatakse, takistab see ELi oma bioloogilise mitmekesisuse kaitse eesmärkide saavutamist ja ülemaailmse bioloogilise mitmekesisuse alaste kohustuste täitmist.

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 18

Komisjoni ettepanek

18. Hoolimata tänaseks tehtud tohututest pingutustest suudetakse vee raamdirektiivis sätestatud **nõuet** saavutada hea keskkonnaseisund 2015. aastaks täita tõenäoliselt üksnes umbes **53 %** ELi pinnaveekogumite **suhtes**³⁹. Samuti on **risk, et ei jõuta** merestrateegia raamdirektiivi **eesmärgini** saavutada hea keskkonnaseisund 2020. aastaks, muu hulgas **selle tõttu, et Euroopa meredel jätkub ülepüük ja vesi on mereprahhi täis**. Ning samal ajal, kui ELi õhukvaliteedi- ja tööstusheitepoliitika on aidanud vähendada paljusid saastamise vorme, jätkub ökosüsteemide kahjustamine keskkonda vabaneva ülemäärase lämmastiku ja osoonisaastega, mida seostatakse transpordist, **intensiivsest põllumajandusest** ja elektritootmisest tuleneva heitega.

Muudatusettepanek

18. Hoolimata tänaseks tehtud tohututest pingutustest suudetakse vee raamdirektiivis sätestatud **eesmärgi** saavutada hea keskkonnaseisund 2015. aastaks täita tõenäoliselt üksnes umbes **53 %** ELi pinnaveekogumite **suhtes**. **Seetõttu peaksid nõuetele vastavust käsitlevad sätted hõlmama ka vee raamdirektiivi**. Samuti on **suure surve all** merestrateegia raamdirektiivi **eesmärk** saavutada hea keskkonnaseisund 2020. aastaks, muu hulgas **inimtekkeliste ohtude (nagu näiteks ülepüük), saastatus (sh veealune mürasaaste) ja mereprahi tõttu, millele lisanduvad üleilmse kliimasoojenemise mõjud (nt ookeanide hapestumine)**. Ning samal ajal, kui ELi õhukvaliteedi- ja tööstusheitepoliitika on aidanud vähendada paljusid saastamise vorme, jätkub ökosüsteemide kahjustamine keskkonda vabaneva ülemäärase lämmastiku ja **väävli ning** osoonisaastega, mida seostatakse transpordist, **mittesäästvatest põllumajandustavade**st ja elektritootmisest tuleneva heitega.

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 18 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*18 a. Põllumajandusmaa ja metsad
hõlmavad liidus 78% kogu maast, seetõttu
on põllumajandusel ja metsandusel
jätkuvalt oluline roll loodusvarade,
bioloogilise mitmekesisuse ja
kultuurmaastike säilitamisel, mis on
eeltingimus muule inimtegevusele
maapiirkondades. Metsastamisel on tähtis
osa pinnase kinnistamisel ja
kliimamuutuste leevendamisel ja nendega
kohanemisel, samas säästev
põllumajandus aitab kaasa pinnase
paremale säilitamisele ja vee kvaliteedile.
Tuleks edendada ekstensiivseid ja
traditsioonilisi meetodeid, mis on
ökoloogiliselt ja loodushoiu seisukohast
suure väärtusega, samuti kohalikku
tootmist ja tarbimist, mis aitab samuti
KHK heiteid ära hoida, ning tuleks panna
püüavalt rõhku integreeritud ja
uuenduslikele põllumajandustavadele,
näiteks täppistehnoloogiale ja
ökoloogilistele lähenemisviisidele.
Eritähelepanu tuleks pöörata mulla
viljakuse tõstmisele kemikaalivabade
väetistega, jätkusuutliku saagikuse
suurendamisele ja kaunviljade
kasvatamisele. Kasutades õiget poliitikat,
eeskätt ümberkorraldatud ÜPPd, on
võimalik suurendada põllumajandusmaa
ladustamisvõimsust. Maakasutuse,
maakasutuse muutuse ja metsanduse
sektor (LULUCF) on ainuke sektor, mis
oma ladustamisvõimsusega neelab
süsinikku.*

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 19

Komisjoni ettepanek

19. ELi looduskapitali kaitsmine, säilitamine **ja** suurendamine nõuab seega ka probleemidega tegelemist nende lähtepunktis – selleks tuleb muu hulgas paremini lõimida looduskapitali eesmäärke teiste valdkondade **poliitikasse** ja tagada, et poliitika on sidus ja toob mitmekülgset kasu. Kõnealuste eesmärkide toetamiseks on kavandatud komisjoni poolt ELi põllumajandus-, kalandus- ja ühtekuuluvuspoliitika kohta esitatud reformiettepanekutes sisalduvad keskkonnahoidlikumaks muutmise elemendid, mida toetavad mitmeaastases finantsraamistikus 2014–2020 esitatud ettepanekud ELi eelarve keskkonnahoidlikumaks muutmiseks. **Näiteks peaksid** maapiirkondade veeökosüsteemid kasu **saama** sellest, et põllumajandustoetused on seotud vee **raamdirektiivi asjaomastele nõuetele** vastamisega, **nagu on sätestatud komisjoni ettepanekutes ÜPP reformimise kohta**⁴⁰. Põllumajanduspoliitika keskkonnahoidlikumaks muutmine edendab ka selliste keskkonnale kasulike põllumajandustavade kasutamist nagu põllukultuuride mitmekesistamine, püsirohumaade kaitsmine ning ökoloogiliselt väärtuslike põllu- ja metsamaade rajamine ja hooldamine.

Muudatusettepanek

19. ELi looduskapitali kaitsmine, säilitamine, suurendamine **ja väärtustamine** nõuab seega ka probleemidega tegelemist nende lähtepunktis – selleks tuleb muu hulgas paremini lõimida looduskapitali eesmäärke teiste valdkondade **poliitika väljatöötamisse ja rakendamisse ning** tagada, et poliitika on sidus ja toob mitmekülgset kasu. Kõnealuste eesmärkide toetamiseks on kavandatud komisjoni poolt ELi põllumajandus-, kalandus- ja ühtekuuluvuspoliitika kohta esitatud reformiettepanekutes sisalduvad keskkonnahoidlikumaks muutmise elemendid, mida toetavad mitmeaastases finantsraamistikus 2014–2020 esitatud ettepanekud ELi eelarve keskkonnahoidlikumaks muutmiseks. Maapiirkondade veeökosüsteemid **peaksid saama** kasu sellest, et põllumajandustoetused on seotud vee **raamdirektiivis sätestatud objektiivsetele ja mõõdetavatele kriteeriumidele** vastamisega, **kuna rangetest keskkonnanõuetest kinnipidamisele orienteeritud põllumajandus võib mitte ainult kaitsta pinnase kvaliteeti ja seda püsikindlalt parandada ning kaitsta elurikkust maapiirkondades, vaid aidata ka suuresti parandada õhu- ja veekvaliteeti**. Põllumajanduspoliitika keskkonnahoidlikumaks muutmine edendab ka selliste keskkonnale kasulike põllumajandustavade kasutamist nagu põllukultuuride mitmekesistamine, püsirohumaade **ja -karjamaade** kaitsmine, **jätksuuutlik agrometsandus** ning ökoloogiliselt väärtuslike põllu- ja metsamaade rajamine ja hooldamine. **Jätksuuutliku põllumajanduse oluline osa on tulevaste põlvkondade suhtes vastutustundlik majandamine, mis on**

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 20

Komisjoni ettepanek

20. Merekeskkonna puhul, **kus** merendussektor pakub majanduslikke võimalusi alates kalapüügist, laevandusest ja vesiviljelusest kuni tooraineni, avamereenergiani ja merebiotehnoloogiani välja, tuleb hoolt kanda selle eest, et nende kasutamine oleks ühildatav mere ja ranniku ökosüsteemide säilitamise ja säästva majandamisega.

Muudatusettepanek

20. Merekeskkonna puhul **lasub liidul esmane vastutus, kuna liidu merendussektor on maailma suurim, seda ka tänu ELi ülemeremaadele ja -territooriumitele. Kuna** merendussektor pakub majanduslikke võimalusi alates kalapüügist, laevandusest ja vesiviljelusest kuni tooraineni, avamereenergiani ja merebiotehnoloogiani välja, tuleb hoolt kanda selle eest, et nende kasutamine oleks ühildatav mere ja ranniku ökosüsteemide säilitamise ja säästva majandamisega. **Euroopa rannikuala tervikmajandamisel võib koos mereruumi säästva planeerimisega olla tulemuslik roll mere- ja rannikutegevuste koordineerimisel ning meredel ja ookeanidel lasuvate eri funktsioonide tasakaalustamisel.**

Merekeskkond on maha jäänud ka kaitse osas, kuna Natura 2000 merekeskkonna võrgustik, mis pidi valmima 2012. aastal¹, ei ole siiani ökoloogiliselt ühtne ega toimiv. Jõupingutused, mida liikmesriigid on teinud Natura 2000 võrgustiku laiendamiseks meredele olemasolevate teadusalaste teadmiste ja nende omandamise programmide rakendamise alusel, et viia võrgustiku loomine lõpule, on märkimisväärsed, kuid neid tuleks jätkata. Merekaitsealade haldamise tõhusust tuleks parandada, eelkõige Vahemere piirkonnas.

---

¹ COM(2006)0216, 22. mai 2006.

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 21

Komisjoni ettepanek

21. Ökosüsteemidest lähtuvat lähenemist kliimamuutuse leevendamisele ja sellega kohanemisele, millest on kasu ka elurikkusel ja muude ökosüsteemiteenuste tagamisel, tuleks kasutada ELi kliimamuutuste poliitika osana laiemalt ning muid keskkonnaeesmärke nagu elurikkuse säilitamine ja vee kaitsmine tuleks võtta täielikult arvesse taastuvenergia kohta otsuste tegemisel. Lisaks sellele on vaja kasutusele võtta transpordiga seotud õhusaastele ja CO₂-heitele suunatud meetmed.

Muudatusettepanek

21. Ökosüsteemidest lähtuvat lähenemist kliimamuutuse leevendamisele ja sellega kohanemisele, millest on kasu ka elurikkusel ja muude ökosüsteemiteenuste tagamisel, tuleks kasutada ELi kliimamuutuste poliitika osana laiemalt ning muid keskkonnaeesmärke nagu elurikkuse säilitamine **ning mulla** ja vee kaitsmine tuleks võtta täielikult arvesse taastuvenergia kohta otsuste tegemisel. Lisaks sellele on vaja kasutusele võtta transpordiga seotud õhusaastele ja CO₂-heitele suunatud meetmed.

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 22

Komisjoni ettepanek

22. Maa degradeerumine, killustumine ja jätkusuutmatu kasutus ELis kahjustab mitmete peamiste ökosüsteemiteenuste tagamist, ohustab elurikkust ja suurendab Euroopa kaitsetust kliimamuutuste ja looduskatastroofide ees. Samuti soodustab see mulla degradeerumist. Enam kui 25 % ELi territooriumist mõjutab mulla vee-erosioon, mis kahjustab mulla funktsioone ja mõjutab magevee kvaliteeti. Mulla saastumine ja katmine on samuti püsivad probleemid. Arvatakse, et saastatud kohti on ELis üle poole miljoni ja kuni neid pole tuvastatud ega hinnatud, on nad jätkuvalt tõsise keskkonna- ja terviseriski lähtepunktid. Igal aastal hõivavad elamusektor, tööstus, transpordisektor ja vabaajasektor üle 1 000 km² maad. Sellist pikaajalist muutust on raske või kulukas tagasi pöörata ning peaaegu alati tuleb siis leida kompromiss mitmesuguste

Muudatusettepanek

22. Maa degradeerumine, killustumine ja jätkusuutmatu kasutus ELis **ja väljaspool ELi** kahjustab mitmete peamiste ökosüsteemiteenuste tagamist, ohustab elurikkust ja suurendab Euroopa kaitsetust kliimamuutuste ja looduskatastroofide ees. Samuti soodustab see mulla degradeerumist **ja kõrbestumist**. Enam kui 25 % ELi territooriumist mõjutab mulla vee-erosioon, mis kahjustab mulla funktsioone ja mõjutab magevee kvaliteeti. Mulla saastumine ja katmine on samuti püsivad probleemid. Arvatakse, et saastatud kohti on ELis üle poole miljoni ja kuni neid pole tuvastatud ega hinnatud, on nad jätkuvalt tõsise keskkonna-, **majandus- ja sotsiaalse riski, sealhulgas** terviseriski lähtepunktid. Igal aastal hõivavad elamusektor, tööstus, transpordisektor ja vabaajasektor üle 1 000 km² maad. **Selline mulla kunstlik katmine mõjutab**

ühiskondlike, majanduslike ja keskkonnavajaduste vahel. Liikmesriikide maakasutusega seotud planeerimisotsused peaksid **muutuma palju jätkusuutlikumaks**.

kahjulikult looduslikku veeringlust, kuna pinnavesi ei saa enam maapinda imbuda ja põhjavett täiendada. Kui muld ei saa enam vihmavett imada ja hoida, põhjustab suurenev äravool üleujutusi ja joogivee puudust. Sellist pikaajalist muutust on raske või kulukas tagasi pöörata ning peaaegu alati tuleb siis leida kompromiss mitmesuguste ühiskondlike, majanduslike ja keskkonnavajaduste vahel. Liikmesriikide maakasutusega seotud planeerimisotsused peaksid ***seetõttu määrama täpselt kindlaks, millistes piirkondades on lubatud ehitada, ning kehtestama nende piirkondade suuruse piirangud. Laiaulatusliku katmise vältimatu mõju kompenseerimiseks tuleks alles jätta piisaval määral roheala, pidades eriti silmas bioloogilise mitmekesisuse säilitamist ja vee kaitsmist, et saavutada 2050. aastaks seatud eesmärk mitte hõivata allesjäänud maad.***

Mulla katmise tõsise probleemi lahendamiseks tuleks liikmesriikidelt nõuda meetmeid hoonestatud maa-ala vähendamiseks ning toidu, sööda ja taastuvate toorainete tootmiseks kasutatava põllumajandusmaa säilitamiseks.

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 23

Komisjoni ettepanek

23. Selleks et vähendada Euroopas peamisi inimtegevusest põhjustatud survetegureid maale, mullale ja muudele ökosüsteemidele, võetakse meetmeid selle tagamiseks, et maakasutusega seotud otsuste tegemisel kõigil asjakohastel tasanditel võetakse nõuetekohaselt arvesse nii keskkonnale kui ka ühiskonnale ja majandusele avalduvat mõju. Rio+20 tippkohtumise lõppdokumendis esitati üleskutse saavutada maailmas olukord, kus

Muudatusettepanek

23. Selleks et vähendada Euroopas peamisi inimtegevusest põhjustatud survetegureid maale, mullale ja muudele ökosüsteemidele, võetakse meetmeid selle tagamiseks, et maakasutusega seotud otsuste tegemisel kõigil asjakohastel tasanditel võetakse nõuetekohaselt arvesse nii keskkonnale kui ka ühiskonnale ja majandusele avalduvat mõju. Rio+20 tippkohtumise lõppdokumendis, ***milles tunnistati maa hea majandamise***

maa degradeerumine ei suurene. EL ja liikmesriigid peaksid mõtlema, kuidas seda kohustust oma pädevuse piires kõige paremini ellu viia ning kuidas käsitleda mulla kvaliteediga seotud küsimusi siduvas õigusraamistikus. Samuti **seatakse** säästva maa- ja mullakasutuse eesmärgid.

majanduslikku ja sotsiaalset tähtsust, esitati üleskutse saavutada maailmas olukord, kus maa degradeerumine ei suurene. EL ja liikmesriigid peaksid **viivitamata** mõtlema, kuidas seda kohustust oma pädevuse piires kõige paremini ellu viia ning kuidas käsitleda mulla kvaliteediga seotud küsimusi, **kasutades riskipõhist lähenemisviisi** siduvas õigusraamistikus, **mis toetub asjakohastele aspektidele, mis sisalduvad komisjoni ettepanekus võtta vastu direktiiv, millega luuakse mullakaitse raamistik ja muudetakse direktiivi 2004/35/EÜ¹. Lisaks tuleks julgustada teadmiste ja kogemuste jagamist liikmesriikide vahel.** Samuti **tuleks seada** säästva maa- ja mullakasutuse eesmärgid.

---

¹COM(2006)0232, 22.9.2006.

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu otsus Lisa – punkt 24

Komisjoni ettepanek

24. On vaja jätkuvalt tegutseda selle nimel, et majandada toitainete ringlust kulutõhusamalt ja ressursitõhusamalt ning parandada väetiste kasutamise tõhusust. Seega on nende probleemide lahendamiseks vaja parandada ELi keskkonnanalaste õigusaktide rakendamist.

Muudatusettepanek

24. On vaja jätkuvalt tegutseda selle nimel, et majandada toitainete ringlust kulutõhusamalt ja ressursitõhusamalt ning parandada väetiste kasutamise tõhusust **ja luua säästlik toitainete ringlus linnade ja maapiirkondade vahel.** Seega on nende probleemide lahendamiseks vaja **investeerida teadusuuringutesse**, parandada ELi keskkonnanalaste õigusaktide rakendamist.

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 24 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

24 a. Programmi mitme eesmärgi puhul oleks kasu vähem intensiivsest loomakasvatusest, sest tänu sellele väheneks lämmastiku- ja fosforiheide, kahaneks bioloogilise mitmekesisuse ohustamine ning paraneks mulla, õhu ja vee kvaliteet.

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 25

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

25. Bioloogilise mitmekesisuse strateegia raames toimuv tegevus, mille eesmärk on taastada 15 % ELi kahjustatud ökosüsteemidest ja laiendada roheline taristu kasutamist, aitab maa killustumist vähendada. See suurendab jätkuvalt looduskapitali ja tõstab ökosüsteemide vastupidavust ning võib pakkuda kulutõhusaid võimalusi kliimamuutuse leevendamiseks ja sellega kohanemiseks ning katastroofiriski juhtimiseks. Samal ajal aitavad liikmesriikide pingutused kaardistada ja hinnata ökosüsteeme ja nende teenuseid ning 2015. aastaks planeeritud elurikkuse summaarse vähenemise ärahoidmise algatus aitab alal hoida **igas mõõtmes** looduskapitali varusid. Ökosüsteemiteenuste majandusliku väärtuse lõimimine ELi ja rahvusvahelistesse raamatupidamis- ja aruandlussüsteemidesse 2020. aastaks võimaldab ELi looduskapitali paremini majandada.

25. Bioloogilise mitmekesisuse strateegia raames toimuv tegevus, mille eesmärk on taastada **2020. aastaks** 15 % ELi kahjustatud ökosüsteemidest ja laiendada roheline taristu kasutamist, aitab maa killustumist vähendada. **Seda eesmärki tuleb siiski pidada minimaalseks eesmärgiks, sest liit peaks taastamise osas püstitama palju kaugeleulatuvama eesmärgi, mis kajastaks tema enda ambitsioonikamat põhisihti ja 2050. aastani ulatuvat visiooni. Täiendusena linnudirektiivi ja elupaikade direktiivi täielikule rakendamisele aitavad bioloogilise mitmekesisuse strateegia raames võetud meetmed veelgi kaasa tervete ja vastupidavate ökosüsteemide loomisele ja säilitamisele ning nende teenuste parandamisele.** See suurendab jätkuvalt looduskapitali ja tõstab ökosüsteemide vastupidavust ning võib pakkuda kulutõhusaid võimalusi kliimamuutuse leevendamiseks ja sellega kohanemiseks ning katastroofiriski juhtimiseks. Samal ajal aitavad liikmesriikide pingutused kaardistada ja hinnata ökosüsteeme ja nende teenuseid

ning 2015. aastaks planeeritud elurikkuse summaarse vähenemise ärahoidmise algatus aitab alal hoida looduskapitali varusid. Ökosüsteemiteenuste majandusliku väärtuse lõimimine ELi ja rahvusvahelistesse raamatupidamis- ja aruandlussüsteemidesse 2020. aastaks võimaldab ELi looduskapitali paremini majandada.

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 26 – lõik 1 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) Elurikkuse kadumine ja ökosüsteemiteenuste kahjustumine on peatatud ning ökosüsteeme ja nende teenuseid **säilitatakse** ja suurendatakse.

Muudatusettepanek

(a) Elurikkuse kadumine ja ökosüsteemiteenuste kahjustumine on peatatud ning ökosüsteeme ja nende teenuseid **säilitatakse, taastatakse** ja suurendatakse, **eelkõige Natura 2000 võrgustiku täieliku rakendamise ja tõhusa kaitse abil, mida toetavad prioriteetsed tegevusraamistikud, ning rakendades elurikkuse summaarse vähenemise ärahoidmise põhimõtet.**

Muudatusettepanek 50

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 26 – lõik 1 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) Survetegurite mõju mage-, siirde- ja rannikuveele on märkimisväärselt vähendatud, et saavutada vee raamdirektiivis määratletud hea seisund või seda säilitada või suurendada.

Muudatusettepanek

(b) Survetegurite mõju mage-, siirde- ja rannikuveele on märkimisväärselt vähendatud, **muu hulgas valdkondadevaheliste meetmete abil**, et saavutada vee raamdirektiivis määratletud hea seisund või seda säilitada või suurendada.

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 26 – lõik 1 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

(d) Õhusaaste mõju ökosüsteemidele ja elurikkusele on **veelgi** vähendatud.

Muudatusettepanek

(d) Õhusaaste mõju ökosüsteemidele ja elurikkusele on **märkimisväärselt** vähendatud, **et saavutada pikaajaline eesmärk mitte ületada kriitilist koormust ja taset.**

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 26 – lõik 1 – alapunkt g

Komisjoni ettepanek

(g) Metsad ja nende pakutavad teenused on kaitstud ning nende vastupanuvõime kliimamuutusele ja **tulekahjudele** paranenud.

Muudatusettepanek

(g) Metsad ja nende pakutavad teenused on kaitstud **ja neid kasutatakse jätkusuutlikult** ning nende vastupanuvõime kliimamuutusele, **tulekahjudele, tormidele ja kahjuritele on** paranenud.

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 26 – lõik 1 – alapunkt g a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(g a) Liiidu kodanikud osalevad aktiivselt liidu loodusvarade kaitsmisel, säilitamisel ja edendamisel ning aitavad tagada nende väärilist hindamist.

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 26 – lõik 1 – alapunkt g b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(g b) Tolmeldamist hoitakse kõrgel tasemel ja võetakse meetmeid mesilaste tervise hoidmiseks ja tugevdamiseks ja vajaduse korral võetakse meetmeid, et kaasata selliste taimekaitsevahendite kasutamisse, mis teadusliku riskihinnangu alusel avaldavad mesilasperedele halba mõju, riski vähendavate meetmete rakendamine.

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 26 – lõik 2 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) Täielikult rakendada ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegiat.

(a) Täielikult rakendada ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegiat *ilma edasiste viivitusteta*.

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 26 – lõik 2 – alapunkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a a) Täiendavad meetmed on võetud selliste põllumajandussektorite kaitsmiseks, edendamiseks ja toetamiseks, mille puhul on tõestatud, et need aitavad kaasa bioloogilise mitmekesisuse säilitamisele, eelkõige mesindussektor.

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 26 – lõik 2 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) Täielikult rakendada Euroopa veevarude kaitsmise kava.

Muudatusettepanek

(b) Täielikult rakendada **vee raamdirektiivi ja** Euroopa veevarude kaitsmise kava, **muu hulgas nõuetele vastavuse meetmete abil.**

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 26 – lõik 2 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

(c) Rohkem pingutada muu hulgas selleks, et hiljemalt 2020. aastaks tagada kalavarude hea seisund, alates 2015. aastast alustada kõigis püügipiirkondades püüki maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasandil või sellest allpool, **ning** kasutusele **võtta** kogu ELi hõlmav mereprahi koguste vähendamise eesmärk.

Muudatusettepanek

(c) Rohkem pingutada muu hulgas selleks, et hiljemalt 2020. aastaks tagada kalavarude hea seisund, alates 2015. aastast alustada kõigis püügipiirkondades püüki maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasandil või sellest allpool, **võidelda saastatuse vastu ja võtta** kasutusele kogu ELi hõlmav mereprahi koguste vähendamise eesmärk **ning viia lõpule liidu merekaitsealade võrgustiku loomine. Lisaks sellele luua ühtne rannikuala tervikmajandamine, et tagada pikaajaline tasakaal keskkonnakaitse ning mere- ja rannikualade säästva kasutamise vahel.**

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 26 – lõik 2 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

(d) **Pingutada rohkem selle nimel, et** saavutada ELi õhukvaliteedi alaste õigusaktide nõuete täielik täitmine ning määratleda strateegilised eesmärgid ja tegevus 2020. aasta järgseks ajaks.

Muudatusettepanek

(d) Saavutada ELi õhukvaliteedi alaste õigusaktide nõuete täielik täitmine ning määratleda strateegilised eesmärgid ja tegevus 2020. aasta järgseks ajaks.

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 26 – lõik 2 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek

(e) Pingutada rohkem, et vähendada mulla erosiooni ja suurendada mulla orgaanilise aine sisaldust, parandada saastatud kohad ja suurendada maakasutuse aspektide lõimimist koordineeritud otsustusmenetlusse, millesse on kaasatud kõik valitsemistasandid ja mida toetab eesmärkide vastuvõtmine mulla ja maa kui ressursside kohta ning maakasutuse planeerimise kohta.

Muudatusettepanek

(e) Pingutada rohkem, et vähendada mulla erosiooni ja suurendada mulla orgaanilise aine sisaldust, parandada saastatud kohad ja suurendada maakasutuse aspektide lõimimist koordineeritud otsustusmenetlusse, millesse on kaasatud kõik valitsemistasandid ja mida toetab eesmärkide vastuvõtmine mulla ja maa kui ressursside kohta ning maakasutuse planeerimise kohta.

Suurendada jõupingutusi selle nimel, et vähendada maakasutust ja säilitada põllumajandusmaa sööda, toidu ja taastuvate toorainete tootmiseks.

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 26 – lõik 2 – alapunkt f

Komisjoni ettepanek

(f) Astuda edasisi samme muu hulgas linna- ja tööstusreoveest pärineva ning väetiste kasutamisest põhjustatud lämmastiku- ja fosforiheite vähendamiseks.

Muudatusettepanek

(f) Astuda edasisi samme muu hulgas linna- ja tööstusreoveest pärineva ning väetiste kasutamisest põhjustatud lämmastiku- ja fosforiheite vähendamiseks ***ja fosforijääkide kogumiseks.***

Selgitus

Põllumajanduse jaoks olulise ühendi fosfori kogumist tuleks soosida, arvestades, et looduslikud varud kahanevad ja linnade reoveest võib leida märkimisväärsed koguseid.

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 26 – lõik 2 – alapunkt g a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(g a) Edendada avaliku teabe jagamist liidus keskkonnapoliitika kohta, parandada riiklikes koolisüsteemides keskkonnaharidust ja toetada rohujuure tasandi algatusi.

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt - 27 (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- 27. Strateegiaga „Euroopa 2020” püütakse edendada säästlikku majanduskasvu, pidades esmatähtsaks madala süsinikuheitega majandust, mis on ressursitõhusam ja konkurentsivõimelisem, ning kasutades selle saavutamiseks kahte juhtalgatust, mis aitavad luua tasakaalu liidu keskkonna-alaste püüdluste ja tööstuspoliitika eesmärkide vahel. nimelt „Ressursitõhus Euroopa” ja „Üleilmastumise ajastu uus tööstuspoliitika”¹;

---

¹COM(2010)0614, 28. oktoober 2010.

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 27

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

27. Strateegia „Euroopa 2020” juhtalgatuse „Ressursitõhus Euroopa” eesmärk on toetada üleminekut majandusele, milles kõiki ressursse

27. Juhtalgatuse „Ressursitõhus Euroopa” eesmärk on toetada üleminekut majandusele, milles kõiki ressursse kasutatakse tõhusalt, vähendatakse

kasutatakse tõhusalt, majanduskasv on täielikult lahutatud ressursi- ja energiakasutusest ning nende keskkonnamõjust, vähendatakse KHGde heidet, suurendatakse konkurentsivõimet tõhususe ja innovatsiooni kaudu ning edendatakse suuremat **energiajulgeolekut**. Algatuse tugitaladeks on „Ressursitõhusa Euroopa tegevuskava” ja „Konkurentsivõimeline vähese CO2-heitega majandus aastaks 2050 – edenemiskava”, mis moodustavad raamistiku tulevasele tegevusele nende eesmärkide saavutamiseks.

maavarade üldist kaevandamist ja kasutamist, majanduskasv on täielikult lahutatud ressursi- ja energiakasutusest ning nende keskkonnamõjust, vähendatakse KHGde heidet, suurendatakse konkurentsivõimet tõhususe ja innovatsiooni kaudu ning edendatakse suuremat **energia- ja ressursijulgeolekut**. Algatuse tugitaladeks on „Ressursitõhusa Euroopa tegevuskava”, „Konkurentsivõimeline vähese CO2-heitega majandus aastaks 2050 – edenemiskava” ning **liikmesriikidevaheline parimate tavade vahetus**, mis moodustavad raamistiku tulevasele tegevusele nende eesmärkide saavutamiseks.

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu otsus
Lisa – punkt 27 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

27 a. Biomajandus on Euroopa aruka ja rohelise majanduskasvu tagamisel põhitegur. Biomajandus avaldab eriti suurt mõju liidu piirkondlikele majandustele ning majanduskasvu ja töökohtade loomise edendamisele. Biomajandus eeldab tooraine tarneahelatesse investeerimist, et tagada tooraine kättesaadavus.

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu otsus
Lisa – punkt 28

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

28. Innovatsioon on ressursitõhususe parandamiseks vajalik kõikides majandussektorites, et parandada konkurentsivõimet olukorras, kus ressursside hinnad tõusevad ning

28. Innovatsioon on ressursitõhususe parandamiseks **ja üldise ressursikasutuse vähendamiseks** vajalik kõikides majandussektorites, et parandada konkurentsivõimet olukorras, kus

tooraineid on napilt ja nende tarnimine piiratud. Ettevõtlussektor on innovatsiooni ja sealhulgas ökoinnovatsiooni peamine käivitaja. Kuid turud ei anna tulemusi iseenesest. Väga on vaja liidu ja liikmesriikide tasandi valitsemissektori tegevust, et tagada ökoinnovatsioonile õiged raamtingimused, millega stimuleeritakse jätkusuutlike ettevõtlus- või tehnoloogialahenduste väljatöötamist keskkonnaprobleemide lahendamiseks.

ressursside hinnad tõusevad, **sõltutakse impordist** ning tooraineid on napilt ja nende tarnimine piiratud. **Selleks et aidata kaasa toorainetega varustatuse kindlustamisele, tuleb tugevdada tööstuse ja jäätmeäitlussektori innovatsioonipartnerlusi ning teha rohkem teadusuuringuid oluliste tehnoloogiliste toorainete ringlussevõtu alal.** Ettevõtlussektor on innovatsiooni ja sealhulgas ökoinnovatsiooni peamine käivitaja. Kuid turud ei anna tulemusi iseenesest. Väga on vaja liidu ja liikmesriikide tasandi valitsemissektori tegevust, et tagada ökoinnovatsioonile **ja investeeringutele õiged õiguslikud** raamtingimused, millega stimuleeritakse jätkusuutlike ettevõtlus- või tehnoloogialahenduste väljatöötamist keskkonnaprobleemide lahendamiseks **ja edendatakse säästvaid ressursikasutusviise.**

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 29

Komisjoni ettepanek

29. Selle olulise nõude täitmisega keskkonnaprobleemi lahendamiseks kaasneb ka suur ühiskondlik ja majanduslik kasu. Võimalik töökohtade arvu suurenemine, mis on tingitud üleminekust vähese CO₂-heitega ja ressursitõhusale majandusele, aitab saavutada strateegia „Euroopa 2020” tööhõive alaseid eesmärgi. ELi keskkonnatehnoloogiate ja teenustesektorite tööhõive on viimaste aastate jooksul kasvanud umbes 3 % aastas. Ökotööstuse maailmaturg on hinnanguliselt väärt vähemalt triljon eurot ja prognoositakse selle peaaegu kahekordistumist järgmise 10 aasta jooksul. Euroopa ettevõtjad on juba maailmas juhtpositsioonil ringlussevõtu ja energiatõhususe poolest ning neid tuleks õhutada kasu saama sellest ülemaailmse

Muudatusettepanek

29. Selle olulise nõude täitmisega keskkonnaprobleemi lahendamiseks kaasneb ka suur ühiskondlik ja majanduslik kasu. **Keskkonnapoliitika kaudu tuleb suurendada ettevõtjate konkurentsivõimet, et edendada liidu jätkusuutlikku tööstust.** Võimalik töökohtade arvu suurenemine, mis on tingitud üleminekust **ohutule ja jätkusuutlikule** vähese CO₂-heitega ja ressursitõhusale majandusele, aitab saavutada strateegia „Euroopa 2020” tööhõive alaseid eesmärgi. ELi keskkonnatehnoloogiate ja teenustesektorite tööhõive on viimaste aastate jooksul kasvanud umbes 3 % aastas. Ökotööstuse maailmaturg on hinnanguliselt väärt vähemalt triljon eurot ja prognoositakse selle peaaegu kahekordistumist järgmise 10 aasta

nõudluse kasvust, mida toetab ka
ökoinnovatsiooni tegevuskava. Näiteks
oodatakse ainuüksi Euroopa
taastuenergiasektoris enam kui 400 000
uue töökoha loomist 2020. aastaks.

jooksul. Euroopa ettevõtjad on juba
maailmas juhtpositsioonil ringlussevõtu ja
energiatõhususe poolest ning neid tuleks
õhutada kasu saama sellest ülemaailmse
nõudluse kasvust, mida toetab ka
ökoinnovatsiooni tegevuskava. Näiteks
oodatakse ainuüksi Euroopa
taastuenergiasektoris enam kui 400 000
uue töökoha loomist 2020. aastaks.

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu otsus
Lisa – punkt 29 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**29 a. Et seda saavutada, peab EL looma
ja säilitama tingimused ökoloogilise
tööstuse arenguks, sh tuleb kindlustada
piisava toorainevaru olemasolu¹.**

---

¹COM(2011)0025, 2. veebruar 2011,
„Kaubaturgude ja toorainega seotud
probleemide lahendamine”.

Muudatusettepanek 69

Ettepanek võtta vastu otsus
Lisa – punkt 29 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**29 b. Lisaks annab partnerlus tugevama
Euroopa majanduse nimel vahendid
investeeringute ja innovatsiooni
elavdamiseks kuues keskkonnasäästliku
majandusega seotud kasvaval turul,
nimel: arenenud tootmistehnoloogiad
keskkonnasõbraliku tootmise jaoks,
võtmetehnoloogiad, piimapõhised tooted,
säästev ehitus ja toorained,
keskkonnahoidlikud sõidukid ja laevad
ning arukad energiavõrgud¹.**

---

¹ COM(2012)0582, 10. oktoober 2012,

”Tugevam Euroopa tööstus majanduse kasvuks ja taastumiseks – tööstuspoliitika ajakohastatud teatis”.

Muudatusettepanek 70

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 30

Komisjoni ettepanek

30. ELi kliima- ja energiapaketi täielik rakendamine on tähtis, et jõuda 2020. aastaks kindlaksmääratud ***vahe-eesmärkideni*** ja 2050. aastaks üles ***ehitada*** konkurentsivõimeline ja vähese CO₂-heitega majandus. EL püsib praegu ajakavas oma KHG heite vähendamisel 20 % võrra 1990. aasta tasemest aastaks 2020, kuid 20 % energiatõhususe sihtmärk nõuab palju kiiremat tõhususe parandamist. See on tähtis ka praeguses olukorras, kus energianõudlus kasvab pidevalt ***ja jätkuvalt arutletakse selle üle, kas kasutada maad toidu või bioenergia tootmiseks. Uuelt energiatõhususe direktiivilt oodatakse suurt panust selle suhtes.***

Muudatusettepanek

30. ELi kliima- ja energiapaketi täielik rakendamine on tähtis, et jõuda 2020. aastaks kindlaksmääratud ***eesmärkideni*** ja ***ehitada*** 2050. aastaks üles konkurentsivõimeline, ***jätkusuutlik*** ja vähese CO₂-heitega majandus, ***mis põhineb taastuvenergia kasutamisel***. EL püsib praegu ajakavas oma KHG heite vähendamisel 20 % võrra 1990. aasta tasemest aastaks 2020 ***ja võib saavutada rohkemgi***, kuid 20 % energiatõhususe sihtmärk nõuab palju kiiremat tõhususe parandamist ***kõikidel tasanditel. Arvestades, et uuelt energiatõhususe direktiivilt oodatakse suurt panust selle suhtes, tuleks seda täiendada, sätestades nõuded kõikide ELi turule sisenevate energiaga seotud toodete energiakasutuse kohta.*** See on tähtis ka praeguses olukorras, kus energianõudlus kasvab pidevalt. ***Energiatõhususega peab kaasnema ka ressursside tõhus kasutamine. Erilist tähelepanu tuleb pöörata suurenevale konkurentsile maa kasutamisel toidu või energia tootmiseks. Samuti on väga oluline tagada, et puiduvarusid, sealhulgas energeetilistel eesmärkidel kasutatavat biomassi, hallatakse jätkusuutlikult ja ka kasutatakse võimalikult tõhusalt, võttes seejuures arvesse mitmetasandilise kasutuse põhimõtet, samuti puiduvarude erineva kasutuse majanduslikku konteksti. See aitaks kaasa madala süsinikuheitega majanduse loomisele.***

Muudatusettepanek 71

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 31

Komisjoni ettepanek

31. Kõikidel majandussektoritel tuleb aidata vähendada KHG heidet, et EL suudaks ***anda oma õiglase osa, kui kogu maailm pingutab***. ELil tuleb kokku leppida järgmised sammud 2020. aasta järgseks kliima- ja energiaräämistikuks, et valmistuda ***rahvusvahelisteks läbirääkimisteks*** uue õiguslikult siduva lepingu sõlmimiseks, kuid ka selleks, et anda liikmesriikidele ja tööstusele selge ***raamistik*** vajaminevate keskpikkade investeeringute tegemiseks. Seetõttu on ELil vaja kaaluda poliitikavõimalusi, kuidas 2020. aasta järgsel perioodil saavutada vähese CO₂-heitega majanduse edenemiskavas sätestatud vähendamine. Aastani 2050 vastuvõetud energia tegevuskava ja transpordi valget raamatut peavad toetama tugevad poliitikaraamistikud. Lisaks sellele tuleb liikmesriikidel välja töötada ja kehtestada pikaajalise kulutõhusa vähese CO₂-heitega arengu strateegiad, et saavutada ELi eesmärk ***vähendada*** sajandi keskpaigaks ***KHG heidet 80–95 %*** võrreldes 1990. aasta tasemega, mis on osa ülemaailmsest püüdest hoida keskmise temperatuuri tõusu alla 2 °C. ELi heitkogustega kauplemise süsteem on jätkuvalt ELi 2020. aasta järgse kliimapoliitika tugisammas.

Muudatusettepanek

31. Kõikidel majandussektoritel tuleb aidata vähendada KHG heidet, et EL suudaks ***täita oma lubaduse ja saavutaks eesmärgi vähendada 2050. aastaks KHG heidet 1990. aastaga võrreldes 80–95 %***. ELil tuleb ***kiiresti*** kokku leppida järgmised sammud 2020. aasta järgseks ***uueks*** kliima- ja energiaräämistikuks, ***mis sisaldaks kolme õiguslikult siduvat eesmärki heitkoguste vähendamise, energiatõhususe suurendamise ja taastuvenergia osas***, et valmistuda ***aktiivseks osalemiseks rahvusvahelistel läbirääkimistel*** uue õiguslikult siduva lepingu sõlmimiseks ***2015. aastaks***, kuid ka selleks, et anda liikmesriikidele ja tööstusele selge ***õigusraamistik*** vajaminevate keskpikkade ***ja pikkade*** investeeringute tegemiseks Seetõttu on ELil vaja kaaluda poliitikavõimalusi, kuidas 2020. aasta järgsel perioodil saavutada vähese CO₂-heitega majanduse edenemiskavas sätestatud vähendamine ***kooskõlas esildatud vahe-eesmärkide ja uusimate teaduslike seisukohtadega***. Aastani 2050 vastuvõetud energia tegevuskava ja transpordi valget raamatut peavad toetama tugevad poliitikaraamistikud, ***vaheeesmärgid ja eesmärgid aastateks 2030, 2040 ja 2050***. Lisaks sellele tuleb liikmesriikidel välja töötada ja kehtestada pikaajalise kulutõhusa vähese CO₂-heitega arengu strateegiad, et saavutada ELi eesmärk ***süsinikuheidete vähendamiseks*** sajandi keskpaigaks võrreldes 1990. aasta tasemega, mis on osa ülemaailmsest püüdest hoida keskmise temperatuuri tõusu alla 2 °C. ELi heitkogustega kauplemise süsteem on jätkuvalt ELi 2020. aasta järgse kliimapoliitika tugisammas ***ning seda tuleb struktuuriliselt ümber korraldada, et luua stiimuleid investeerimiseks madala***

süsinikdioksiidiheitega ja säästvatesse tehnoloogiatesse. Et täita oma rahvusvahelisel tasandil võetud kohustusi, peab liit olulisel määral toetama arenguriike nende püüdlustes leevendada kliimamuutuse mõjusid, suurendades nende suutlikkust, andes rahalist abi ja võimaldades tehnosiiret.

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 33

Komisjoni ettepanek

33. Võetakse ka meetmeid selleks, et jätkuvalt parandada ELi turul pakutavate kaupade ja teenuste keskkonnatoimet kogu nende olulusringi jooksul; selleks suurendatakse keskkonnasäästlike toodete tarnimist ja stimuleeritakse suuremat üleminekut tarbijanõudluses nende toodete järele. See saavutatakse tasakaalustatud kombinatsiooni abil, milles osalevad tarbijatele ja ettevõtjatele, sealhulgas VKEdele mõeldud stiimulid, turupõhised instrumendid ja eeskirjad, millega vähendatakse tööoperatsioonide ja toodete keskkonnamõju. Tooteid käsitlevad kehtivad õigusaktid nagu ökodisaini ja energiamärgise direktiiv ning ökomärgise määrus vaadatakse läbi eesmärgiga parandada toodete keskkonnatoimet ja ressursitõhusust kogu olulusringi vältel ning sellega tagatakse ühtsem raamistik säästvale tootmisele ja tarbimisele ELis.

Muudatusettepanek

33. On vaja õigusraamistikku, mis annaks tootjatele ja tarbijatele asjakohaseid signaale edendada ressursitõhusust ja liikuda taastava ringmajanduse poole. Liidu turul pakutavate kaupade ja teenuste keskkonnatoimet parandatakse kogu nende olulusringi jooksul; selleks võetakse meetmeid, et suurendada keskkonnasäästlike toodete tarnimist ja stimuleeritakse tarbijate suuremat nõudlust nende toodete järele. Et kõrvaldada säästva tarbimise ja tootmise praegu kehtiva õigustiku puudujääke, mis on seotud killustatusega ja reguleerimisala piiratusega, on vaja konsolideerida kehtivad õigusaktid nagu ökodisaini ja energiamärgise direktiiv ning ökomärgise määrus, et parandada toodete keskkonnatoimet ja ressursitõhusust kogu nende olulusringi jooksul. Niisugust ühtsemat õigusraamistikku säästvale tootmisele ja tarbimisele toetaksid eesmärgid ja olelustersükli näitajad, et julgustada nii ettevõtjaid kui üksikisikuid käituma vastutustundlikumalt. Pakendamist optimeeritakse, toetatakse ressursitõhusaid ärimudeleid ning tugevdatakse tootja vastutust. Et anda tarbijatele ja lõppkasutajatele võrreldavat ja usaldusväärset teavet, püütakse võtta kasutusele toodete ökoloogilise jalajälje arvutamise ühtne meetod, samuti lihtsustatud ja ratsionaalsem ökomärgise

süsteem.

Liidu turul pakutavate kaupade ja teenuste keskkonnatoimet parandatakse tasakaalustatud kombinatsiooni abil, milles osalevad tarbijatele ja ettevõtjatele, sealhulgas VKEdele mõeldud stiimulid, turupõhised instrumendid ja eeskirjad, millega vähendatakse tööoperatsioonide ja toodete keskkonnamõju. Sellega seoses tuleb liidus ja riikide tasandil võtta kasutusele sobivad raamistikud, et aidata VKEdel parandada oma keskkonnatoimet, konkreetsemalt teadlikkuse suurendamise kampaaniatega ja VKEdele suunatud tehnilis/rahalise abi programmidega.

---

¹*Kooskõlas Euroopa väikeettevõtlusalgatuse põhimõttega IX (võimaldada VKEdel muuta keskkonnavalasid väljakutsed võimalusteks), COM(2008)0394, 25. juuni 2008.*

Muudatusettepanek 73

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 34

Komisjoni ettepanek

34. Kuna 80 % toote kogu keskkonnamõjust toimub disainimise etapis, tuleks ELi poliitikaraamistikuga tagada, et ELi turule lastavad esmatähtsad tooted on ökodisainitud eesmärgiga optimeerida ressursside ja materjali tõhusat kasutust ning selle käigus on muu hulgas käsitletud ringlussevõtu võimalust, **ringlussevõetavat** sisu ja **vastupidavust**. Kõnealused nõuded peavad olema rakendatavad ja täitmisele pööratavad. Tuleb tõhustada jõupingutusi ELi ja liikmesriikide tasandil, et kõrvaldada tõkked ökoinnovatsiooni teel ja vabastada Euroopa ökotööstuse täispotentsiaal, tuues sellega kasu roheliste töökohtade loomisele ja majanduskasvule.

Muudatusettepanek

34. Kuna 80 % toote kogu keskkonnamõjust toimub disainimise etapis, tuleks ELi poliitikaraamistikuga tagada, et ELi turule lastavad esmatähtsad tooted on ökodisainitud eesmärgiga optimeerida ressursside ja materjali tõhusat kasutust ning selle käigus on muu hulgas käsitletud **vastupidavust, võimalust parandada, võimalust taaskasutada**, ringlussevõtu võimalust, **ringlussevõetava** sisu **kasutamist** ja **võimalust osadeks lammutada**. **Pikas perspektiivis peavad tooted ja nende osad olema toodetud jätkusuutlikult ning olema ette nähtud taaskasutuseks või täielikult ringlussevõetavad**. Kõnealused nõuded peavad olema rakendatavad ja täitmisele

pööratavad. Tuleb tõhustada jõupingutusi ELi ja liikmesriikide tasandil, et kõrvaldada tõkked ökoinnovatsiooni teelt, **suurendada tarbijale antavat teavet ja tarbija teadlikkust ning** vabastada Euroopa ökotööstuse täispotentsiaal, tuues sellega kasu roheliste töökohtade loomisele ja majanduskasvule.

Muudatusettepanek 74

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 35

Komisjoni ettepanek

35. Selleks et luua raamistik tegevusele, millega parandatakse muid ressursitõhususe aspekte peale KHG heite ja energiakasutuse, kehtestatakse eesmärgid tarbimise üldise keskkonnamõju vähendamiseks eelkõige toidu- ja elamusektoris ning liikuvuse valdkonnas. Need sektorid üheskoos vastutavad peaaegu 80 % tarbimise keskkonnamõju eest. Rio+20 lõppdokumendis tunnistati vajadust tugevalt vähendada saagikoristusjärgset ja muud toidukadu ja raiskamist kogu toidutarneahelas.

Muudatusettepanek

35. Selleks et luua raamistik tegevusele, millega parandatakse muid ressursitõhususe aspekte peale KHG heite ja energiakasutuse, **on vaja 2015. aastaks vastu võtta näitajad ja eesmärgid vee-, maa-, materjali- ja CO2-jalajälje osas. Vähemalt üks nendest näitajatest peaks kuuluma 2015. aastaks Euroopa poolaastasse. Lisaks** kehtestatakse eesmärgid tarbimise üldise keskkonnamõju vähendamiseks eelkõige toidu- ja elamusektoris ning liikuvuse valdkonnas. Need sektorid üheskoos vastutavad peaaegu 80 % tarbimise keskkonnamõju eest. Rio+20 lõppdokumendis tunnistati vajadust tugevalt vähendada saagikoristusjärgset ja muud toidukadu ja raiskamist kogu toidutarneahelas. **Kliimaeesmärkide saavutamiseks on ka oluline hinnata ja piirata keskkonnamõju, mida tekitab niisuguste toodete ja toorainete tarbimine Euroopa Liidus, mille tootmine aitab tõenäoliselt kaasa metsade raadamisele ja metsade seisundi halvenemisele väljaspool liitu¹.**

Seepärast peaks komisjon esitama põhjaliku strateegia, kuidas võidelda toidu tarbetu raiskamisega ja toetama aktiivselt liikmesriikide võitlust massilise jäätmetekke vastu.

¹See kehtib konkreetselt imporditud toiduainete ja muude toodete tarbimise kohta, nagu liha, sojaoad, palmiõli ja metallimaagid, mis ei ole toodetud säästvalt. Vt COM(2008)0645, 17.10.2008, „Toimetulek metsade raadamisest ja metsade seisundi halvenemisest tulenevate probleemidega, et võidelda kliimamuutuste ja bioloogilise mitmekesisuse hävimise vastu”.

Muudatusettepanek 75

**Ettepanek võtta vastu otsus
Lisa – punkt 35 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

35 a. Inimtoiduks sobiva teravilja kasutamine põllumajandusloomade toitmiseks ei ole ressursitõhus, kuna palju toiteväärtust läheb taimest lihaks muutumisel kaotsi. Sel moel raisatakse nii teravilja kui ka maad, vett ja energiat, mida selle kasvatamiseks kasutati.

Muudatusettepanek 76

**Ettepanek võtta vastu otsus
Lisa – punkt 36**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

36. Lisaks kohustuslikele keskkonnahoidlike riigihangete nõuetele teatavate tootekategooriate puhul on liikmesriigid vastu võtnud vabatahtlikud tegevuskavad ja paljud on teatavate tooterühmade suhtes kehtestanud eesmärgid. Siiski on kõikide tasandite avaliku halduse asutustel veel palju võimalusi vähendada oma keskkonnamõju ostuotsuste kaudu. Liikmesriigid ja piirkonnad peaksid võtma edasisi meetmeid, et jõuda sihtmärgini kohaldada keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriume vähemalt 50 % avalike hangete puhul.

36. Lisaks kohustuslikele keskkonnahoidlike riigihangete nõuetele teatavate tootekategooriate puhul on liikmesriigid vastu võtnud vabatahtlikud tegevuskavad ja paljud on teatavate tooterühmade suhtes kehtestanud eesmärgid. Siiski on kõikide tasandite avaliku halduse asutustel veel palju võimalusi vähendada oma keskkonnamõju ostuotsuste kaudu. Liikmesriigid ja piirkonnad peaksid võtma edasisi meetmeid, et jõuda sihtmärgini kohaldada keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriume vähemalt 50 % avalike hangete puhul.

Komisjon **hindab võimalust koostada** uusi sektorispetsiifilisi õigusakte, et kehtestada kohustuslikud keskkonnahoidlike riigihangete eeskirjad täiendavate tootekategooriate suhtes.

Komisjon **esitab** uusi sektorispetsiifilisi õigusakte, et kehtestada kohustuslikud keskkonnahoidlike riigihangete eeskirjad täiendavate tootekategooriate suhtes.

Muudatusettepanek 77

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 37

Komisjoni ettepanek

37. Samuti on tohutult võimalusi parandada jäätmekäitlust ELis, et paremini kasutada ressursse, avada uusi turge, luua uusi töökohti ja vähendada sõltuvust tooraine impordist ning samal ajal tekitada vähem keskkonnamõju. Igal aastal toodetakse ELis 2,7 miljardit tonni jäätmeid, millest 98 miljonit on ohtlikud jäätmed. Keskmiselt korduskasutatakse või võetakse ringlusse üksnes 40 % tahkeid jäätmeid. Ülejäänud ladestatakse prügilasse või põletatakse. Mõnes liikmesriigis võetakse ringlusse üle 70 % jäätmetest ja see näitab, kuidas jäätmeid võib kasutada kui üht ELi peamist ressursi. Samal ajal ladestavad paljud liikmesriigid üle 75 % olmejäätmetest prügilasse.

Muudatusettepanek

37. Samuti on tohutult võimalusi parandada jäätmekäitlust ELis, et paremini kasutada ressursse ja sekundaarseid tooraineid, avada uusi turge, luua uusi töökohti ja vähendada sõltuvust tooraine impordist ning samal ajal tekitada vähem keskkonnamõju. Igal aastal toodetakse ELis 2,7 miljardit tonni jäätmeid, millest 98 miljonit on ohtlikud jäätmed. Keskmiselt korduskasutatakse või võetakse ringlusse üksnes 40 % tahkeid jäätmeid. Ülejäänud ladestatakse prügilasse või põletatakse. **Jäätmehierarhia kohaselt peaks põletamine ja prügilasse ladestamine olema jäätmekäitluses viimane võimalus. Kõikidel juhtudel tuleb prioriteediks seada jäätmetekke vältimine ning jäätmete korduskasutamine ja ringlussevõtt.** Mõnes liikmesriigis võetakse ringlusse üle 70 % jäätmetest ja see näitab, kuidas jäätmeid võib kasutada kui üht ELi peamist ressursi. Samal ajal ladestavad paljud liikmesriigid üle 75 % olmejäätmetest prügilasse.

Muudatusettepanek 78

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 38

Komisjoni ettepanek

38. Jäätmete muutmine ressursiks, nagu on üles kutsutud ressursitõhususe tegevuskavas, nõuab ELi jäätmealaste

Muudatusettepanek

38. Jäätmete muutmine ressursiks, nagu on üles kutsutud ressursitõhususe tegevuskavas, nõuab ELi jäätmealaste

õigusaktide täielikku rakendamist kogu ELis, kusjuures aluseks tuleb võtta jäätmehierarhia range kohaldamine ja hõlmata jäätmete eri *liike*⁵⁵. On vaja veelgi pingutada, et **vähendada jäätmeteket** isiku kohta absoluutarvudes, piirata jäätmete energiakasutust nii, et see on lubatud ainult ringlusse mittevõetavate materjalide puhul, lõpetada järk-järgult jäätmete prügilasse ladestamine, tagada ringlussevõtu kõrge kvaliteet ja arendada sekundaarsete toorainete turgu. Ohtlikke jäätmeid tuleb käidelda nii, et minimeeritaks olulist kahjulikku mõju inimtervisele ja keskkonnale, nagu Rio+20 tippkohtumisel kokku lepiti. Selle saavutamiseks tuleks igal pool ELis palju süstemaatilisemalt rakendada **turupõhiseid instrumente, millega eelistatakse jäätmetekke vältimist, ringlussevõttu ja korduskasutust**. ELi siseturul ringlussevõttu segavad tõkked tuleks kõrvaldada ja olemasolevad jäätmetekke vältimise, korduskasutuse, ringlussevõtu, taaskasutuse ja vähem prügilas ladestamise eesmärgid läbi vaadata, et liikuda edasi ringmajanduse suunas, kus toimub massiline ressursside kasutamine ja järelejäävate jäätmete kogused on nullilähedased.

õigusaktide täielikku rakendamist kogu ELis, kusjuures aluseks tuleb võtta jäätmehierarhia range kohaldamine, **võttes jäätmetekke ja jäätmekäitluse üldise mõju puhul arvesse olelusringi kontseptsiooni, ja** hõlmata jäätmete eri *liike*. On vaja veelgi pingutada, **näiteks ennetamise valdkonnas (eelkõige vähendada toiduainete raiskamist), et saavutada märkimisväärne jäätmetekke vähendamine** isiku kohta *aastas* absoluutarvudes, piirata jäätmete energiakasutust nii, et see on lubatud ainult ringlusse mittevõetavate **ja mittekompostitavate** materjalide puhul, lõpetada järk-järgult **ringlussevõetavate, kompostitavate ja põletatavate** jäätmete prügilasse ladestamine, **välja arvatud mõningad ohtlikud jäätmed, mille puhul on prügilasse ladestamine kõige ohutum kõrvaldamismeetod, edendada taaskasutust**, tagada ringlussevõtu kõrge kvaliteet ja **mittetoksilised materjalitsükliid ning** arendada sekundaarsete toorainete turgu. Ohtlikke jäätmeid tuleb käidelda nii, et minimeeritaks olulist kahjulikku mõju inimtervisele ja keskkonnale, nagu Rio+20 tippkohtumisel kokku lepiti. Selle saavutamiseks tuleks igal pool ELis palju süstemaatilisemalt rakendada **poliitika ja turupõhiste instrumentide kombinatsiooni, mis vastaks viieetapilisele jäätmehierarhiale, samuti planeerida jäätmekäitluse infrastruktuure**. ELi siseturul ringlussevõttu segavad tõkked tuleks kõrvaldada ja olemasolevad jäätmetekke vältimise, korduskasutuse, ringlussevõtu, taaskasutuse ja vähem prügilas ladestamise eesmärgid läbi vaadata, et liikuda edasi ringmajanduse suunas, kus toimub massiline ressursside kasutamine ja järelejäävate jäätmete kogused on nullilähedased.

Muudatusettepanek 79

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 39

Komisjoni ettepanek

39. Veesektori ressursitõhusust käsitletakse samuti prioriteedina, et saavutada vee hea seisund. Kuigi põuad ja veenappus mõjutavad üha suuremaid Euroopa alasid, raisatakse Euroopas ikka veel 20–40 % vett näiteks jaotusvõrgu lekete kaudu. Modelleerimise põhjal võib otsustada, et ELis on tõhusaks veekasutuseks veel päris palju võimalusi. Peale selle on kasvava veenõudluse ja kliimamuutuse mõju tõttu oodata Euroopa veevarudele avalduva surve olulist suurenemist. Selle taustal peaksid liit ja liikmesriigid tegutsema, et 2020. aastaks toimuks veevõtmine taastuvate veevarude piires, ning parandama veekasutuse tõhusust selliste turumehhanismide abil nagu näiteks vee tegelikku väärtust kajastava veehinna määramine. Edasiminekut hõlbustab innovatiivsete tehnoloogiate, süsteemide ja ärimudelite kiirem näitamine ja kasutuselevõtt, mis rajaneb Euroopa veealase innovatsioonipartnerluse strateegilise rakendamise kaval.

Muudatusettepanek

39. Veesektori ressursitõhusust käsitletakse samuti prioriteedina, et saavutada vee hea seisund. Kuigi põuad ja veenappus mõjutavad üha suuremaid Euroopa alasid, raisatakse Euroopas ikka veel 20–40 % vett näiteks jaotusvõrgu lekete kaudu. Modelleerimise põhjal võib otsustada, et ELis on tõhusaks veekasutuseks veel päris palju võimalusi. Peale selle on kasvava veenõudluse ja kliimamuutuse mõju tõttu oodata Euroopa veevarudele avalduva surve olulist suurenemist. Selle taustal peaksid liit ja liikmesriigid tegutsema, et 2020. aastaks toimuks veevõtmine taastuvate veevarude piires, ning parandama veekasutuse tõhusust selliste turumehhanismide abil nagu näiteks vee tegelikku väärtust kajastava veehinna määramine, ***tagades samas, et igal kodanikul on juurdepääs sellele elutähtsale ressursile. Eelkõige põllumajandus- ja energiatootmissektorit kui suurimaid tarbijaid tuleks ergutada tõhusamalt kasutama veevarusid.*** Edasiminekut hõlbustab innovatiivsete tehnoloogiate, süsteemide ja ärimudelite kiirem näitamine ja kasutuselevõtt, mis rajaneb Euroopa veealase innovatsioonipartnerluse strateegilise rakendamise kaval. ***Kasutatud rasvade eraldamisest kohapeal enne nende laskmist kanalisatsioonivõrku ning nende kogumisest ja ringlussevõtmisest peab saama heitvee käitlemise poliitika prioriteet.***

Muudatusettepanek 80

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 40

Komisjoni ettepanek

40. Kõigi nende valdkondade pikaajaline ja prognoositav poliitikaraamistik aitab stimuleerida investeeringute ja tegevuse taset, mis on vajalik keskkonnahoidlikumate tehnoloogiate turu täielikuks väljaarendamiseks ja jätkusuutlike ettevõtluslahenduste edendamiseks. Ressursitõhususe **näitajad ja sihid on vajalikud** selleks, et tagada avaliku ja erasektori otsustajatele vajalikud juhised majanduse ümberkujundamiseks. Nendest saavad käesoleva programmi lahutamatud osad, kui programmi suhtes liidu tasandil kokkuleppele jõutakse.

Muudatusettepanek

40. Kõigi nende valdkondade pikaajaline ja prognoositav poliitikaraamistik aitab stimuleerida investeeringute ja tegevuse taset, mis on vajalik keskkonnahoidlikumate tehnoloogiate turu täielikuks väljaarendamiseks ja jätkusuutlike ettevõtluslahenduste edendamiseks. Ressursitõhususe **näitajaid ja sihte vee-, maa-, materjali- ja CO2-jalajälje osas on 2015. aastaks vaja** selleks, et tagada avaliku ja erasektori otsustajatele vajalikud juhised majanduse ümberkujundamiseks. Nendest saavad käesoleva programmi lahutamatud osad, kui programmi suhtes liidu tasandil kokkuleppele jõutakse.

Muudatusettepanek 81

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 41 – lõik 1 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) EL on täitnud 2020. aasta kliima- ja energiaeesmärgid ning töötab selle nimel, et 2050. aastaks vähendada KHG heidet 80–95 % võrreldes 1990. aasta tasemega, mis on osa ülemaailmsest püüdest hoida keskmise temperatuuri tõusu alla 2 °C.

Muudatusettepanek

(a) EL on täitnud 2020. aasta kliima- ja energiaeesmärgid ning töötab selle nimel, et 2050. aastaks vähendada KHG heidet 80–95 % võrreldes 1990. aasta tasemega, mis on osa ülemaailmsest püüdest hoida keskmise temperatuuri tõusu alla 2 °C. **2030. aasta kliima- ja energiaeesmärkides on kokku lepitud.**

Muudatusettepanek 82

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 41 – lõik 1 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) ELi tööstuse kõigi peamiste tööstussektorite kogu keskkonnamõju on oluliselt vähendatud ning ressursitõhusust suurendatud.

Muudatusettepanek

(b) ELi tööstuse kõigi peamiste tööstussektorite kogu keskkonnamõju on oluliselt vähendatud ning ressursitõhusust **on** suurendatud **ärivaldkonna parimaid tavasid tunnustavate turu- ja poliitikastiimulite kasutuselevõtmisega. Ressursitõhusust on võimalik mõõta ja võrrelda toote kogu tootmisahela pikkuses ja olelusringi jooksul.**

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 41 – lõik 1 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

(c) Tootmise ja tarbimise kogu keskkonnamõju **on vähendatud**, eriti toidu- ja elamusektoris ning liikuvuse valdkonnas.

Muudatusettepanek

(c) **Struktuurimuutused** tootmise, **tehnoloogia** ja **innovatsiooni vallas, samuti tarbimisharjumustes ja elustiilis on vähendanud tootmise ja** tarbimise kogu keskkonnamõju, eriti toidu- ja elamusektoris ning liikuvuse valdkonnas.

Muudatusettepanek 84

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 41 – lõik 1 – alapunkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c a) **Tegeletakse metsade seisundi halvenemise ennetamisega ning sellised kaubad ja tooted, mis võivad põhjustada metsade hävimist, kõrvaldatakse liidu turult.**

Muudatusettepanek 85

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 41 – lõik 1 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

(d) **Jäätmeid** käideldakse **turvaliselt** ressursina, jäätmeteke isiku kohta on vähenenud absoluutarvudes, jäätmete energiakasutust on piiratud nii, et see on lubatud ainult ringlusse mittevõetavate materjalide puhul ning tulemuslikult on välja juuritud selliste materjalide prügilasse ladestamine, mida saab ringlusse võtta ja **kompostida**.

Muudatusettepanek

(d) **Jäätmete teket hoitakse turvaliselt ära või** käideldakse **neid** ressursina **nii, et see ei kahjusta keskkonda ega tervist**, jäätmeteke isiku kohta on vähenenud absoluutarvudes, jäätmete energiakasutust on piiratud nii, et see on lubatud ainult ringlusse mittevõetavate **ja mittekompostitavate** materjalide puhul ning tulemuslikult on välja juuritud selliste materjalide prügilasse ladestamine, mida saab ringlusse võtta, **kompostida ja põletada, välja arvatud teatavate ohtlike jäätmete puhul, kui prügila on turvalisim kõrvaldamisviis**.

Muudatusettepanek 86

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 41 – lõik 2 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) Täielikult rakendada kliima- ja energiapaketti ning kokku leppida ELi kliima- ja energiapoliitika raamistikus ajavahemikuks pärast 2020. aastat.

Muudatusettepanek

(a) Täielikult rakendada kliima- ja energiapaketti ning kokku leppida ELi kliima- ja energiapoliitika raamistikus ajavahemikuks pärast 2020. aastat, **kehtestades 2030. aasta energia- ja kliimapoliitika raamistiku, mis tugineks kolmele õiguslikult siduvale eesmärgile kasvuhooonegaaside heidete, taastuvenergia ja energiatõhususe osas ning oleks kooskõlas vahe-eesmärkidega, mis on sätestatud edenemiskavas „Konkurentsivõimeline vähese CO₂-heidetega majandus aastaks 2050”**.

Muudatusettepanek 87

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 41 – lõik 2 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) Üldistada parimate võimalike tehnikate kohaldamist ja rohkem pingutada selleks, et võetaks kasutusele tärkavad innovatiivsed tehnoloogiad, protsessid ja teenused.

Muudatusettepanek

(b) Üldistada **tööstusheidete direktiivi kohaselt** parimate võimalike tehnikate kohaldamist ja rohkem pingutada selleks, et võetaks kasutusele tärkavad innovatiivsed tehnoloogiad, protsessid ja teenused.

Muudatusettepanek 88

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 41 – lõik 2 – alapunkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b a) Vähendada toodete olelusringi jooksul pakendamise ja transpordi kasutamist.

Muudatusettepanek 89

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 41 – lõik 2 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

(c) Anda hoogu avaliku ja erasektori teadus- ja innovatsioonipingutustele, mida on vaja innovatiivsete tehnoloogiate, süsteemide ja ärimudelite kasutuselevõtuks, millega kiirendatakse üleminekut vähese CO₂-heitega ressursitõhusale majandusele ja vähendatakse üleminekukulu.

Muudatusettepanek

(c) Anda hoogu avaliku ja erasektori teadus- ja innovatsioonipingutustele, mida on vaja innovatiivsete tehnoloogiate, süsteemide ja ärimudelite kasutuselevõtuks, millega kiirendatakse üleminekut vähese CO₂-heitega ressursitõhusale majandusele ja vähendatakse üleminekukulu **ning aidatakse kaasa toidu raiskamise olulisele vähendamisele kogu toidutarneahelas.**

Muudatusettepanek 90

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 41 – lõik 2 – alapunkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*(c a) Kehtestada 2015. aastaks
ressursitõhususe tegevuskaval põhinevad
ressursitõhususe näitajad ja eesmärgid.
Võtta kasutusele Euroopa poolaasta
raames kohaldatav põhinäitaja ja -
eesmärk, mida täiendatakse näitajatega
maa, süsiniku, vee ja materjalide
kasutamise kohta.*

Muudatusettepanek 91

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 41 – lõik 2 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d) Rajada ühtsem raamistik säästvate tootmisele ja tarbimisele. Vaadata läbi tooteid käsitlevad õigusaktid, et parandada toodete keskkonnatoimet ja ressursitõhusust kogu nende olemisringi jooksul. Seada sihtmärgid tarbimise kogumõju vähendamiseks.

(d) Rajada ühtsem raamistik säästvate tootmisele ja tarbimisele, **koondades vajaduse korral kehtivad õigusaktid sidusasse õiguslikku raamistikku.** Vaadata läbi tooteid käsitlevad õigusaktid, et parandada toodete keskkonnatoimet ja ressursitõhusust kogu nende olemisringi jooksul. **Stimuleerida tarbijate nõudlust keskkonnasäästlike toodete ja teenuste järele, suurendades nende kättesaadavust, taskukohasust, funktsionaalsust ja atraktiivsust. Edendada materjalide mitmetasandilise kasutuse põhimõtet. Kehtestada näitajad ja seada sihtmärgid tarbimise kogumõju vähendamiseks. Võidelda toiduainete raiskamise vastu. Muuta toodete ökomärgistamine ratsionaalsemaks ja üldisemaks.**

Muudatusettepanek 92

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 41 – lõik 2 – alapunkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d a) Võtta arvesse muutusi tööturul ja töötada välja keskkonnahoidlikule majandusele orienteeritud koolitusprogrammid.

Muudatusettepanek 93

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 41 – lõik 2 – alapunkt d b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d b) Suurendada jõupingutusi, et saavutada eesmärk, mille kohaselt vähemalt 50% riigihangete suhtes kohaldatakse keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriume, ning luua keskkonnahoidlike tellijate vabatahtlik võrgustik ELi ettevõtete jaoks.

Muudatusettepanek 94

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 41 – lõik 2 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(e) Rakendada täielikult ELi jäätmealaseid õigusakte. See hõlmab jäätmehierarhia kohaldamist ja turupõhiste instrumentide ja meetmete tõhusat kasutamist **selle tagamiseks**, et **järk-järgult lõpetatakse prügilasse ladestamine**, jäätmete energiakasutust **piiratakse** nii, et see on lubatud ainult ringlusse mittevõetavate materjalide puhul, **ringlussevõetud jäätmeid kasutatakse ELis tooraine peamise ja usaldusväärse allikana, ohtlikke jäätmeid käideldakse turvaliselt ja nende teket vähendatakse**, ebaseaduslik jäätmevedu juuritakse välja ja

(e) Rakendada täielikult **ja karmistada** ELi jäätmealaseid õigusakte **ning vähendada jäätmekogused nullilähedaseks**. See hõlmab jäätmehierarhia kohaldamist **vastavalt jäätmete raamdirektiivile** ja turupõhiste instrumentide ja meetmete tõhusat kasutamist, et **vähendada jäätmete teket, edendada taaskasutust, tagada ringlussevõtu kõrge kvaliteet ja mittetoksilised materjalitsükliid, nii et ringlussevõetud jäätmeid saaks ELis kasutada tooraine peamise ja usaldusväärse allikana, samuti tagada, et oleks kasutuses kvaliteetne, jäätmeid**

keskkonnahoidliku ringlussevõtu tõkked
siseturul kõrvaldatakse.

*nende tekkimisjärgus eristav süsteem, et
jäätmete energiakasutust oleks piiratud nii,
et see on lubatud ainult
mittekompostitavate ja ringlusse
mittevõetavate materjalide puhul; et
ringlussevõetavate, kompostitavate ja
põletatavate jäätmete ladustamine
hoidlatesse kaotataks, välja arvatud
mõningad ohtlikud jäätmed, mille puhul
on prügilasse ladestamine kõige ohutum
kõrvaldamismeetod, ning et ohtlike
jäätmete teket vähendataks tunduvalt ja
nende käitlemine oleks turvaline.*
Ebaseaduslik jäätmevedu juuritakse välja
(muu hulgas rangema järelevalve abil) ja
keskkonnahoidliku ringlussevõtu tõkked
siseturul kõrvaldatakse. *See nõuab ELi
jäätmepoliitika korrapärast läbivaatamist,
pidades silmas sihiks võetud
ringmajandusele üleminekut, ning
ringlussevõtu ja jäätmetekke vältimisega
seotud kaugeleulatuvate eesmärkide
seadmist. Avalikkust tuleb sihipäraselt
informeerida, et inimesed oleksid nendest
küsimustest teadlikud, ning neid tuleb
julgestada käituma vastutustundlikult, et
vähendada saastet ja võidelda keskkonna
suhtes hoolimatu käitumise vastu.*
*Niisuguste teavituskampaaniatega on vaja
ka aidata inimestel paremini mõista
olmejäätmete sorteerimise ja kogumise
reegleid, mis peaksid olema rohkem
tarbija vajaduste järgi kohandatud, ning
ergutada inimesi jäätmeid sorteerima.*

Muudatusettepanek 95

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 41 – lõik 2 – alapunkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*(e a) Töötada välja uus õigusakt, mis
ajendaks biomassi piiratud ressursi
tõhusamalt kasutama, lähtudes üldise
kättesaadavuse hinnangust, kehtestades
mitmetasandilise kasutuse põhimõtte ja
tugimeetmed, ning mis tagaks, et mis
tahes sektoris kasutatakse biomassi vaid*

*sellises üldkoguses, mida suudavad
säästvalt toota ökosüsteemid.*

Muudatusettepanek 96

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 41 – lõik 2 – alapunkt f

Komisjoni ettepanek

(f) Parandada veekasutuse tõhusust, seades eesmärged valgala tasandil ja kasutades selliseid turumehhanisme nagu veehinna määramine.

Muudatusettepanek

(f) Parandada veekasutuse tõhusust, seades eesmärged *ja teostades järelevalvet* valgala tasandil, *kehtestades eeskirjad käideldud reovee kasutamiseks* ja kasutades selliseid turumehhanisme nagu veehinna määramine, *nagu on sätestatud vee raamdirektiivi artiklis 9, samuti suurendades teadmisi ja informeeritust, tõhustades juhtimist ja investeerimist ning sidudes veeküsimused ka muude poliitikavaldkondadega*

Muudatusettepanek 97

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 41 – lõik 2 – alapunkt f a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f a) Koostada ja rakendada liidu tegevuskava, et hinnata ja piirata liidus niisuguste toodete ja toorainete tarbimise keskkonnamõju, mille tootmine aitab tõenäoliselt kaasa metsade raadamisele ja metsade seisundi halvenemisele väljaspool liitu.

Muudatusettepanek 98

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 42

Komisjoni ettepanek

42. ELi keskkonnavalasid õigusaktid on toonud märkimisväärset kasu rahvatervisele ja heaolule. Vesi, õhusaaste

Muudatusettepanek

42. ELi keskkonnavalasid õigusaktid on toonud märkimisväärset kasu rahvatervisele ja heaolule. Vesi, õhusaaste,

ja kemikaalid jäävad siiski peamiseks üldisteks keskkonnaprobleemideks ELis. Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) hinnangul põhjustavad keskkonnastressorid 15–20 % kõikidest surmajuhtumitest 53 Euroopa riigis. OECD sõnul on linnaõhusaaste 2050. aastaks peamine keskkonnast tingitud surmapõhjus maailmas.

kemikaalid *ja mürasaaste* jäävad siiski peamiseks üldisteks keskkonnaprobleemideks ELis. Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) hinnangul põhjustavad keskkonnastressorid 15–20 % kõikidest surmajuhtumitest 53 Euroopa riigis. OECD sõnul on linnaõhusaaste 2050. aastaks peamine keskkonnast tingitud surmapõhjus maailmas.

Muudatusettepanek 99

Ettepanek võtta vastu otsus Lisa – punkt 44

Komisjoni ettepanek

44. Rahuldava kvaliteediga vee kättesaadavus on jätkuvalt probleemne mitmes ELi maapiirkonnas, samas kui Euroopa suplusvee hea kvaliteedi tagamine tooks kasu nii inimeste tervisele kui ka ELi turismitööstusele. Üha sagedamini esinevate üleujutuste kahjulikud tagajärjed inimeste tervisele ja majandustegevusele on osaliselt tingitud muutustest veeringes ja maakasutuses.

Muudatusettepanek

44. Rahuldava kvaliteediga vee kättesaadavus on jätkuvalt probleemne mitmes ELi maapiirkonnas, samas kui Euroopa suplusvee hea kvaliteedi tagamine tooks kasu nii inimeste tervisele kui ka ELi turismitööstusele. Üha sagedamini esinevate üleujutuste kahjulikud tagajärjed inimeste tervisele ja majandustegevusele on osaliselt tingitud muutustest veeringes ja maakasutuses. ***Et aidata tagada vee kvaliteeti käsitlevate ELi õigusaktide järgimine, tuleb võtta meetmeid looduslike jõekallaste taastamiseks ja nendega piirnevate alade taasmetsastamiseks.***

Muudatusettepanek 100

Ettepanek võtta vastu otsus Lisa – punkt 48

Komisjoni ettepanek

48. Kemikaale käsitlevate horisontaalsete õigusaktidega (REACH ning klassifitseerimise, märgistamise ja pakendamise määrused) on ette nähtud alused inimtervise ja keskkonna kaitseks ning nendega edendatakse loomkatsetele alternatiivsete katsemeetodite arendamist. Siiani on ebakindel inimtervisele ja

Muudatusettepanek

48. Kemikaale käsitlevate horisontaalsete õigusaktidega (REACH ning klassifitseerimise, märgistamise ja pakendamise määrused) on ette nähtud alused inimtervise ja keskkonna kaitseks ning nendega edendatakse loomkatsetele alternatiivsete katsemeetodite arendamist. Siiani on ebakindel inimtervisele ja

keskkonnale avalduv mõju eri keemiliste ainete (segud) kombineeritud mõjudest, nanomaterjalidest, kemikaalidest, mis kahjustavad sisesekretsioonisüsteemi ehk hormoonsüsteemi (sisesekretsioonisüsteemi kahjustajad), ning toodetes kasutatavatest kemikaalidest. Viimastel aastatel on ilmnenu rohkem teavet vajaduse kohta tegeleda nende probleemidega, eriti kui EL tahab saavutada 2002. aastal maailma säästva arengu tippkohtumisel kokkulepitud ja Rio+20 tippkohtumisel taaskinnitatud eesmäärke, et 2020. aastaks **oleksid kemikaalide olulised kahjulikud mõjud inimtervisele ja keskkonnale** viidud miinimumini ning et tegeleda uute ja esilekerkivate küsimuste ja probleemidega tulemuslikul, tõhusal, ühtsel ja kooskõlastatud viisil. EL arendab edasi ja rakendab lähenemisviisi, et tegeleda kemikaalide kombineeritud mõjuga ja sisesekretsioonisüsteemi kahjustajatega seotud ohutusküsimustega ning töötab välja tervikliku lähenemisviisi ohtlike ainete, sealhulgas toodetes kasutatavate kemikaalide kahjulike mõjude viimiseks miinimumini. Seda toetab põhjalik teadmusbaas kemikaalidega kokkupuute ja nende toksilisuse kohta. Nanomaterjalide ohutut ja säästvat kasutamist käsitletakse osana ulatuslikust lähenemisviisist, mis hõlmab riskihindamist ja -juhtimist, teavet ja seiret. Kõigi nende lähenemisviisidega suurendatakse teadmusbaasi kemikaalidest ning luuakse prognoositav raamistik, millega edendatakse säästvamate lahenduste arendamist.

keskkonnale avalduv **kogu** mõju eri keemiliste ainete (segud) kombineeritud mõjudest, nanomaterjalidest, kemikaalidest, mis kahjustavad sisesekretsioonisüsteemi ehk hormoonsüsteemi (sisesekretsioonisüsteemi kahjustajad), ning toodetes kasutatavatest kemikaalidest. Viimastel aastatel on ilmnenu rohkem teavet vajaduse kohta tegeleda nende probleemidega, eriti kui EL tahab saavutada 2002. aastal maailma säästva arengu tippkohtumisel kokkulepitud ja Rio+20 tippkohtumisel taaskinnitatud eesmäärke, et 2020. aastaks **oleks inimeste ja keskkonna kokkupuude kemikaalidega** viidud miinimumini ning et tegeleda uute ja esilekerkivate küsimuste ja probleemidega tulemuslikul, tõhusal, ühtsel ja kooskõlastatud viisil. EL arendab edasi ja rakendab **samuti tööstust käsitlevaid tingimusi hõlmavat** lähenemisviisi, et tegeleda kemikaalide kombineeritud mõjuga ja sisesekretsioonisüsteemi kahjustajatega seotud ohutusküsimustega ning töötab välja tervikliku lähenemisviisi ohtlike ainete, sealhulgas toodetes kasutatavate kemikaalide kahjulike mõjude viimiseks miinimumini **kõigi asjaomaste liidu õigusaktide abil**. Seda toetab põhjalik teadmusbaas kemikaalidega kokkupuute ja nende toksilisuse kohta, **mis arvestab ettevaatuspõhimõttega, mille kohaselt tuleb eriti haavatavaid rühmi kaitsta kemikaalidega kokkupuute eest**. Nanomaterjalide ohutut ja säästvat kasutamist käsitletakse osana ulatuslikust lähenemisviisist, mis hõlmab riskihindamist ja -juhtimist, teavet ja seiret. Kõigi nende lähenemisviisidega suurendatakse teadmusbaasi kemikaalidest ning luuakse prognoositav raamistik, millega edendatakse säästvamate lahenduste arendamist.

Muudatusettepanek 101

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 49

Komisjoni ettepanek

49. Samas võib biotoorainetel põhinevate toodete, kemikaalide ja materjalide kasvav turg pakkuda eeliseid, nagu väiksem KHG heide ning uued turuvõimalused, kuid tuleb jälgida, et nende toodete terve olulusring oleks säästev ega hoogustaks konkurentsi maa pärast ega suurendaks heitetasemeid.

Muudatusettepanek

49. Samas võib biotoorainetel põhinevate toodete, kemikaalide ja materjalide kasvav turg pakkuda eeliseid, nagu väiksem KHG heide ning uued turuvõimalused, kuid tuleb jälgida, et nende toodete terve olulusring oleks säästev ega hoogustaks konkurentsi maa **ja vee** pärast ega suurendaks heitetasemeid.

Muudatusettepanek 102

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 51

Komisjoni ettepanek

51. Lisaks võivad ökoloogilist ja kliimaatilist vastupanuvõimet suurendavad meetmed, nt ökosüsteemi taastamine ja keskkonnahoidlik taristu, tuua suurt sotsiaalmajanduslikku kasu, sealhulgas rahvatervisele. Sünergiaid ja võimalikke kompromisse kliima- ja muude keskkonnanäesmärkide (nt õhukvaliteet) vahel on vaja piisavalt majandada. Näiteks kütuse vahetamine kliima- või varustuskindluse kaalutlustel võib suurendada oluliselt tahkeid osakesi ja ohtlikke heiteid.

Muudatusettepanek

51. Lisaks võivad ökoloogilist ja kliimaatilist vastupanuvõimet suurendavad meetmed, nt ökosüsteemi taastamine ja keskkonnahoidlik **ja nn sinise vööndi** taristu, tuua suurt sotsiaalmajanduslikku kasu, sealhulgas rahvatervisele. Sünergiaid ja võimalikke kompromisse kliima- ja muude keskkonnanäesmärkide (nt õhukvaliteet) vahel on vaja piisavalt majandada. Näiteks kütuse vahetamine kliima- või varustuskindluse kaalutlustel võib suurendada oluliselt tahkeid osakesi ja ohtlikke heiteid.

Selgitus

Keskkonnasäästliku ja nn sinise vööndi taristu kontseptsioon tähistab maa- ja veekeskkondade jätkusuutlikkuse tagamiseks loodud võrgustikke. See on vahend, mis tagab maapiirkondade jätkusuutliku arengu ja aitab kaasa looduslike elupaikade ja liikide ning veekogude hea keskkonnaseisundi kaitsmisele. Nimetatud ökoloogilise võrgustiku kontseptsioon on kaasatud Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärkidesse perioodiks 2011–2020 (11. eesmärk).

Muudatusettepanek 103

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 52 – lõik 1 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) **Õhukvaliteet** on ELis märkimisväärselt paranenud.

Muudatusettepanek

(a) **Sise- ja välisõhu kvaliteet** on ELis märkimisväärselt paranenud **WHO soovitatud tasemeteni ning kooskõlas WHO suunistega**.

Muudatusettepanek 104

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 52 – lõik 1 – alapunkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a a) Rakendatakse transporti käsitlevas valges raamatus esitatud algatused, eelkõige liigutakse edasi selles suunas, et võtta arvesse väliskulusid.

Selgitus

See on otsene tsitaat ressursitõhusast tegevuskavast (COM(2011)0571 lõplik, lk 19).

Muudatusettepanek 105

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 52 – lõik 1 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) Mürasaaste on ELis märkimisväärselt vähenenud.

Muudatusettepanek

(b) Mürasaaste on ELis märkimisväärselt vähenenud **WHO soovitatud tasemeteni**.

Muudatusettepanek 106

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 52 – lõik 1 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

(d) Tegeletakse tõhusalt kemikaalide kombineeritud mõju ja

Muudatusettepanek

(d) **Asjakohaste liidu õigusaktide raames** tegeletakse tõhusalt kemikaalide

sisesekretsioonisüsteemi kahjustajatega seotud ohutusega ning hinnatakse ja minimeeritakse keskkonna- ja terviseriske, mis on seotud ohtlike ainete, sealhulgas toodetes kasutatavate kemikaalide kasutamisega.

kombineeritud mõju ja sisesekretsioonisüsteemi kahjustajatega seotud ohutusega ning hinnatakse ja minimeeritakse keskkonna- ja terviseriske, mis on seotud ohtlike ainete, sealhulgas toodetes kasutatavate kemikaalide kasutamisega. **Määratakse kindlaks pikaajalised meetmed, et saavutada mittetoksilise keskkonna eesmärk.**

Muudatusettepanek 107

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 52 – lõik 1 – alapunkt f

Komisjoni ettepanek

(f) On toimunud otsustav edasimineku kliimamuutuse **mõjudega** kohanemisel.

Muudatusettepanek

(f) On toimunud otsustav edasimineku kliimamuutuse **mõjude ärahoidmisel ja nendega** kohanemisel.

Muudatusettepanek 108

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 52 – lõik 1 – alapunkt -a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(-a) Rakendatakse transporti käsitlevas valges raamatus esitatud algatused, eelkõige liigutakse edasi selles suunas, et võtta arvesse väliskulusid.

Muudatusettepanek 109

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 52 – lõik 2 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) Rakendada ajakohastatud ELi õhukvaliteedipoliitikat, mis on viidud vastavusse uusimate teaduslike andmetega, ning meetmeid õhusaaste vähendamiseks tekkekohas.

Muudatusettepanek

(a) Rakendada ajakohastatud ELi õhukvaliteedipoliitikat, mis on viidud vastavusse uusimate teaduslike andmetega, **ja töötada välja siseõhukvaliteeti käsitlev liidu strateegia** ning meetmed õhusaaste vähendamiseks tekkekohas.

Muudatusettepanek 110

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 52 – lõik 2 – alapunkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c a) Jätkata REACHi määruse rakendamist nii, et oleks tagatud stabiilsus ja prognoositavus ning kergendada VKEde haldus- ja finantskoormust, tagamaks kõrgel tasemel tervise- ja keskkonnakaitse ning kemikaalide vaba liikumine siseturul, samuti muuta liidu ettevõtted innovaatilisemaks ja konkurentsivõimelisemaks¹.

---

¹5. veebruar 2013. aasta üldaruanne REACH-i kohta kooskõlas määruse (EÜ) nr 1907/2006 (REACH-määruse) artikli 117 lõikega 4 ja määruse (EÜ) nr 1272/2008 (CLP-määruse) artikli 46 lõikega 2, ning REACH-määruse teatavate elementide läbivaatamine vastavalt REACH-määruse artikli 75 lõikele 2 ning artikli 138 lõigetele 2, 3 ja 6.

Muudatusettepanek 111

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 52 – lõik 2 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d) Töötada välja ELi strateegia toksiinivaba keskkonna jaoks, *mida toetab* põhjalik teadmusbaas kemikaalidega kokkupuute ja toksilisuse kohta ning *mis soodustab* säästvate asendusainete *innovatsiooni*.

(d) Töötada **2018. aastaks** välja ELi strateegia toksiinivaba keskkonna jaoks, *tuginedes horisontaalsetele meetmetele, millega tagada: 1) nanomaterjalide ja sarnaste kõrgtehnoloogiliste materjalide ohutus; 2) sisesekretsioonisüsteemi kahjustajatega kokkupuute minimeerimine; 3) asjakohased reguleerimisviisid, kuidas tegeleda kemikaalide kombineeritud mõjuga, ning*

4) toodetes (kaasa arvatud importtoodetes) kasutatavate kemikaalidega kokkupuute minimeerimine, et edendada mittetoksilisi materjalitsükleid ja vähendada kahjulike ainete kokkupuudet siseruumides. Seda strateegiat peaks toetama põhjalik teadmusbaas kemikaalidega kokkupuute ja toksilisuse kohta, mis on võimalusel saadud loomkatsetele alternatiivsete meetodite kasutamise kaudu, see kiirendaks tulemuslikku otsustusprotsessi ja toetaks innovatsiooni ning aitaks kaasa ohutute ja säästvate asendusainete väljatöötamisele.

Muudatusettepanek 112

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 52 – lõik 2 – alapunkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d a) Standardida kogu liidus inimeste ja keskkonna bioseire uurimise protokollid ja hindamiskriteeriumid, et optimeerida selle vahendi kasutamist keskkonnaseisundi ja rahvatervise üldisel hindamisel.

Muudatusettepanek 113

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 54

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

54. Praegu rakendatavatest ELi keskkonnavalitsustest õigusaktidest saadav kasu on kolmkordne: tagatakse võrdsed võimalused ühtsel turul tegutsevatele ettevõtjatele, soodustatakse innovatsiooni ning edendatakse mitmes sektoris esimese tegutseja eeliseid Euroopa ettevõtjate jaoks. Seevastu on õigusaktide rakendamata jätmise kulud, sealhulgas rikkumismenetlustega seotud kulud suured ja neid hinnatakse laias laastus ligikaudu 50 miljardile eurole aastas. **Ainuüksi 2009.**

54. Praegu rakendatavatest ELi keskkonnavalitsustest õigusaktidest saadav kasu on kolmkordne: tagatakse võrdsed võimalused ühtsel turul tegutsevatele ettevõtjatele, soodustatakse innovatsiooni ning edendatakse mitmes sektoris esimese tegutseja eeliseid Euroopa ettevõtjate jaoks. Seevastu on õigusaktide rakendamata jätmise kulud, sealhulgas rikkumismenetlustega seotud kulud suured ja neid hinnatakse laias laastus ligikaudu 50 miljardile eurole aastas. **2011. aastal oli**

aastal *algatati seoses ELi keskkonnaalaste õigusaktidega 451* rikkumismenetlust. Ka ELi kodanikud saatsid komisjonile otse mitmeid kaebusi, millest paljud oleks tulnud adresseerida liikmesriikidele või esitada kohalikul tasandil.

keskkond see valdkond, kus tuvastati kõige rohkem ühenduse õiguse rikkumisi ELis –299, mis moodustab 17 % kõikidest rikkumistest, – ning 2011. aastal alustati selles valdkonnas 114 uut rikkumismenetlust. Ka ELi kodanikud saatsid komisjonile otse mitmeid kaebusi, millest paljud oleks tulnud adresseerida liikmesriikidele või esitada kohalikul tasandil.

Selgitus

Nimetatud arvud pärinevad 29. aastaaruandest ELi õiguse kohaldamise järelevalve kohta (2011) (COM(2012)0714).

Muudatusettepanek 114

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 55

Komisjoni ettepanek

55. Seepärast on lähiaastatel esmatähtsal kohal ELi keskkonnaõigustiku rakendamise parandamine liikmesriikides. Rakendamises esineb liikmesriigiti märkimisväärsed erinevusi. Riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil keskkonnaalaste õigusaktide rakendamisega seotud osalisi on vaja varustada teadmiste ja oskustega selle kohta, kuidas õigusaktidest tulenev kasu oleks suurem.

Muudatusettepanek

55. Seepärast on lähiaastatel esmatähtsal kohal ELi keskkonnaõigustiku rakendamise parandamine liikmesriikides. Rakendamises esineb liikmesriigiti märkimisväärsed erinevusi. **ELi**, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil keskkonnaalaste õigusaktide rakendamisega seotud osalisi on vaja varustada teadmiste, **vahendite** ja oskustega selle kohta, kuidas õigusaktidest tulenev kasu oleks suurem.

Muudatusettepanek 115

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 57

Komisjoni ettepanek

57. Esiteks parandatakse rakendamisega seotud teabe kogumist ja levitamist, et üldsus ja keskkonnaspetsialistid mõistaksid täielikult, kuidas riiklikud ja kohalikud asutused viivad ellu liidu kohustusi. Sarnaselt Euroopa poolaasta protsessis

Muudatusettepanek

57. Esiteks parandatakse rakendamisega seotud teabe kogumist ja levitamist, et üldsus ja keskkonnaspetsialistid mõistaksid täielikult, kuidas riiklikud ja kohalikud asutused viivad ellu liidu kohustusi. Sarnaselt Euroopa poolaasta protsessis

järgitud kohandatud lähenemisviisile lahendatakse rakendamisega seotud konkreetseid probleeme vastavalt iga liikmesriigi olukorrale. Näiteks koostatakse komisjoni ja iga üksiku liikmesriigi vahel rakendamise partnerluslepingud, et lahendada küsimusi, milles käsitletakse näiteks rakendamiseks vajalikku rahalist toetust või tõhusamat teabesüsteemi edusammude jälgimiseks.

järgitud kohandatud lähenemisviisile lahendatakse rakendamisega seotud konkreetseid probleeme vastavalt iga liikmesriigi olukorrale. Näiteks koostatakse komisjoni ja iga üksiku liikmesriigi vahel rakendamise partnerluslepingud, et lahendada küsimusi, milles käsitletakse näiteks rakendamiseks vajalikku rahalist toetust või tõhusamat teabesüsteemi edusammude jälgimiseks. ***Selle lähenemisviisi tõhususe tugevdamiseks peavad olema kaasatud kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused, näiteks kolmepoolsete partnerluslepingute kaudu, järgides seejuures iga liikmesriigi haldussüsteemi. Regioonide Komitee ja Euroopa Komisjoni rakendatud tehniline platvorm keskkonnakoostööks lihtsustab dialoogi ja teabe vahendamist, et parandada õigusaktide kohapealset rakendamist.***

Muudatusettepanek 116

Ettepanek võtta vastu otsus
Lisa – punkt 59

Komisjoni ettepanek

59. Kolmandaks ***parandatakse*** ELi keskkonnaõiguse rakendamise suhtes tehtud ***kaebuste menetlemist ja hüvitamist*** riiklikul tasandil.

Muudatusettepanek

59. Kolmandaks ***muudetakse paremaks, läbipaistvamaks ja kättesaadavamaks menetlus, mille raames*** ELi keskkonnaõiguse rakendamise suhtes tehtud ***kaebusi käsitletakse ja*** riiklikul tasandil ***hüvitatakse.***

Muudatusettepanek 117

Ettepanek võtta vastu otsus
Lisa – punkt 60

Komisjoni ettepanek

60. Neljandaks saavad ELi kodanikud ***parema*** juurdepääsu keskkonnaga seotud kohtuasjadele ning tõhusa õiguskaitse kooskõlas rahvusvaheliste lepingute,

Muudatusettepanek

60. Neljandaks saavad ELi kodanikud juurdepääsu keskkonnaga seotud kohtuasjadele ning tõhusa õiguskaitse kooskõlas ***Ärhusi konventsiooni ja muude***

Lissaboni lepingu jõustumisest tulenevate arengute ja Euroopa Kohtu viimase aja kohtupraktikaga. Samuti soodustatakse kohtuvaidluste alternatiivina konfliktide kohtuvälist lahendamist.

rahvusvaheliste lepingute, Lissaboni lepingu jõustumisest tulenevate arengute ja Euroopa Kohtu viimase aja kohtupraktikaga. Samuti soodustatakse kohtuvaidluste alternatiivina konfliktide kohtuvälist lahendamist.

Selgitus

Õiguskaitse kättesaadavuse tagamiseks peavad Århusi konventsiooni kõik osad kuuluma liidu keskkonnapoliitika õigustikku. See on kooskõlas nõukogu 11. juuni 2012. aasta järeldustega.

Muudatusettepanek 118

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 63 – lõik 1 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) ELi kodanikud **saavad** selget teavet selle kohta, kuidas rakendatakse ELi keskkonnaõigust.

Muudatusettepanek

(a) **Rakendatakse täielikult Århusi konventsioon, tagamaks, et** ELi kodanikud **saaksid** selget teavet selle kohta, kuidas rakendatakse ELi keskkonnaõigust, **neile oleks tagatud õiguskaitse kättesaadavus ja nad saaksid osaleda keskkonna seisukohalt oluliste otsuste tegemisel.**

Selgitus

Muudatusettepanek on kooskõlas nõukogu 11. juuni 2012. aasta järeldustega, mille kohaselt tuleks Århusi konventsioon täielikult rakendada, mis muudaks kodanikele kättesaadavaks õiguskaitse keskkonnaküsimustes.

Muudatusettepanek 119

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 63 – lõik 1 – alapunkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c a) Rakendatakse sõltumatuse nõue nende riiklike reguleerivate asutuste suhtes, kes vastutavad ELi keskkonnaõiguse jõustamise eest.

Selgitus

Erinevates ELi direktiivides siseturu kohta ja Euroopa Kohtu praktikas on nõutud, et

liikmesriigid tagaksid reguleeriva asutuse sõltumatuse ning kannaksid hoolt, et ta teostab oma volitusi erapooletult ja läbipaistvalt. Vt nt direktiivi 2009/73/EÜ artikli 39 lõiget 4. ELi keskkonnaõiguse jõustamise suhtes riiklikul tasandi tuleks kohaldada reguleerivate asutuse osas samasid nõudeid.

Muudatusettepanek 120

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 63 – lõik 1 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

(d) Suurendatakse kodanike usaldust ELi keskkonnaõiguse vastu ja usku sellesse.

Muudatusettepanek

(d) Suurendatakse kodanike usaldust ELi keskkonnaõiguse **ja selle jõustamise** vastu ja usku sellesse **ning neid kaasatakse tihedamalt meetmetesse, mida võetakse keskkonnaprobleemide lahendamiseks.**

Muudatusettepanek 121

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 63 – lõik 2 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) Sõlmida rakendamise partnerluslepingud liikmesriikide ja komisjoni vahel.

Muudatusettepanek

(b) Sõlmida **vabatahtlikud ja läbipaistvad** rakendamise partnerluslepingud liikmesriikide ja komisjoni vahel **ja kaasata kohalikke ning piirkondlikke ametivõime, et aidata liikmesriikidel tekkivaid probleeme vältida või neid lahendada.**

Muudatusettepanek 122

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 63 – lõik 2 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

(c) Laiendada siduvaid kriteeriume liikmesriikide töhusaks kontrollimiseks ja järelevalveks seoses suurema hulga ELi keskkonnavalaste õigusaktide rakendamisega, arendades ELi tasandil välja täiendava suutlikkuse, et põhjendatud kahtluse korral tegeleda **spetsialistide**

Muudatusettepanek

(c) **Julgustada liikmesriike olemasolevat kontrollisuutlikkust ratsionaalsemalt kasutama ja tugevdama IMPELi võrgustikku.** Laiendada siduvaid kriteeriume liikmesriikide töhusaks kontrollimiseks ja järelevalveks seoses suurema hulga ELi keskkonnavalaste

võrgustiku toel probleemsete olukordadega.

õigusaktide rakendamisega, arendades ELi tasandil välja täiendava suutlikkuse, et põhjendatud kahtluse korral tegeleda probleemsete olukordadega.

Muudatusettepanek 123

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 63 – lõik 2 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek

(e) Tagada, et õiguskaitsele juurdepääsu käsitlevad riiklikud õigusaktid kajastaksid Euroopa Kohtu kohtupraktikat ning edendada konfliktide kohtuvälist lahendamist, et leida *rahumeelseid* lahendusi keskkonnaalastes konfliktides.

Muudatusettepanek

(e) Tagada, et õiguskaitsele juurdepääsu käsitlevad riiklikud õigusaktid kajastaksid Euroopa Kohtu kohtupraktikat ning edendada konfliktide kohtuvälist lahendamist, et leida *tulemuslikke* lahendusi keskkonnaalastes konfliktides.

Muudatusettepanek 124

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – Prioriteetne eesmärk nr 5

Komisjoni ettepanek

Prioriteetne eesmärk nr 5: parandada keskkonnapoliitika aluseks olevat tõendusbaasi

Muudatusettepanek

Prioriteetne eesmärk nr 5: parandada keskkonnapoliitika aluseks olevat *teadmus- ja* tõendusbaasi

Muudatusettepanek 125

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 64

Komisjoni ettepanek

64. ELi keskkonnapoliitika tõendusbaasi aluseks on keskkonnaseire, andmed, ELi õigusaktide rakendamisega seotud näitajad ja hindamised ning ametlikud teadusuuringud ja kodanike teadusalgatused. On tehtud suuri edusamme kõnealuse tõendusbaasi suurendamiseks, teadlikkuse tõstmiseks ning suurendatud poliitikakujundajate ja

Muudatusettepanek

64. ELi keskkonnapoliitika tõendusbaasi aluseks on keskkonnaseire, andmed, ELi õigusaktide rakendamisega seotud näitajad ja hindamised ning ametlikud teadusuuringud ja kodanike teadusalgatused. On tehtud suuri edusamme kõnealuse *teadmus- ja* tõendusbaasi suurendamiseks, teadlikkuse tõstmiseks ning suurendatud

üldsuse usku tõenditel põhinevasse lähenemisviisi, et neil oleks hõlpsam aru saada keerukatest keskkonna- ja ühiskonnaprobleemidest.

poliitikakujundajate ja üldsuse usku tõenditel põhinevasse lähenemisviisi, et neil oleks hõlpsam aru saada keerukatest keskkonna- ja ühiskonnaprobleemidest.

Muudatusettepanek 126

Ettepanek võtta vastu otsus Lisa – punkt 65

Komisjoni ettepanek

65. ELi ja rahvusvahelisel tasandil tuleks võtta meetmeid, et veelgi tugevdada ja parandada teaduse ja poliitika koostoimet keskkonna huvides, nt teadusuuringute peanõuniku määramise kaudu, nagu seda on juba teinud komisjon ja mõned liikmesriigid.

Muudatusettepanek

65. ELi ja rahvusvahelisel tasandil tuleks võtta meetmeid, et veelgi tugevdada ja parandada teaduse ja poliitika koostoimet keskkonna huvides, nt **riiklike keskkonnaametite, Euroopa Keskkonnaameti (EEA) ja selle keskkonnateabe- ja vaatlusvõrgu (EIONET) tehtava töö optimeerimise kaudu ning samuti** teadusuuringute peanõuniku määramise kaudu, nagu seda on juba teinud komisjon ja mõned liikmesriigid. **Lisaks on oluline, et saades täisliikmeks, toetaks liit aktiivselt valitsustevahelist bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitlevat teaduslik-poliitilist foorumit (IPBES), et luua seoseid kohaliku, piirkondliku ja rahvusvahelise tasandi vahel, et juhtida bioloogilise mitmekesisust.**

Muudatusettepanek 127

Ettepanek võtta vastu otsus Lisa – punkt 66

Komisjoni ettepanek

66. Siiski nõuavad praegused arengusuunad ja ebakindlus seoses tulevikusuundumustega edasisi samme kõnealuse tõendusbaasi säilitamiseks ja tugevdamiseks, et ELi poliitika tugineks ka edaspidi keskkonna seisundi heale mõistmisele, võimalikele reageerimisvõimalustele ning nende

Muudatusettepanek

66. Siiski nõuavad praegused arengusuunad ja ebakindlus seoses tulevikusuundumustega edasisi samme kõnealuse **teadmus- ja** tõendusbaasi säilitamiseks ja tugevdamiseks, et ELi poliitika tugineks ka edaspidi keskkonna seisundi heale mõistmisele, võimalikele reageerimisvõimalustele ning nende

tagajärgedele.

tagajärgedele.

Muudatusettepanek 128

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 68

Komisjoni ettepanek

68. Ühise keskkonnateabesüsteemi põhimõtte „tooda üks kord, kasuta sageli” ning INSPIRE ja **GMES**⁶⁵ süsteemide kohaselt kogutavate ja võrreldavate ruumiandmetega seotud ühiste lähenemisviiside ja standardite edasine rakendamine, samuti jõupingutused ühtlustada eri õigusaktide alusel nõutavaid aruandluskohustusi, aitavad vältida jõupingutuste dubleerimist ning kõrvaldavad ametiasutuste ebavajaliku halduskoormuse. Liikmesriigid peaksid teabe, mis on kogutud kavade, programmide ja projektide keskkonnamõjude hindamiseks (keskkonna- ja strateegilise mõju hinnangute kaudu), muutma üldsusele rohkem kättesaadavaks.

Muudatusettepanek

68. Ühise keskkonnateabesüsteemi põhimõtte „tooda üks kord, kasuta sageli” ning INSPIRE ja **Kopernikuse (varasema nimega GMES)** süsteemide, **aga ka teiste Euroopa keskkonnateabesüsteemide (nagu BISE ja WISE)** kohaselt kogutavate ja võrreldavate ruumiandmetega seotud ühiste lähenemisviiside ja standardite edasine rakendamine, samuti jõupingutused ühtlustada eri õigusaktide alusel nõutavaid aruandluskohustusi, aitavad vältida jõupingutuste dubleerimist ning kõrvaldavad ametiasutuste ebavajaliku halduskoormuse. Liikmesriigid peaksid teabe, mis on kogutud kavade, programmide ja projektide keskkonnamõjude hindamiseks (keskkonna- ja strateegilise mõju hinnangute kaudu), muutma üldsusele rohkem kättesaadavaks.

Muudatusettepanek 129

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 69 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

69. Ikka veel esineb märkimisväärsed teadmistelüki, millest mõned on käesoleva programmi prioriteetsete eesmärkide seisukohalt olulised. Seepärast on nende lünkade täitmiseks vaja investeerida edasisse teadustegevusse, et tagada ametiasutustele ja ettevõtetele **kindel alus otsuste tegemiseks**, mis kajastaksid täielikult sotsiaalseid, majanduslikke või keskkonnavalaseid

Muudatusettepanek

69. Ikka veel esineb märkimisväärsed teadmistelüki, millest mõned on käesoleva programmi prioriteetsete eesmärkide seisukohalt olulised. Seepärast on nende lünkade täitmiseks vaja investeerida edasisse teadustegevusse, et tagada ametiasutustele ja ettevõtetele **kindlad teadmised uusimatest teaduslikest andmetest**, mis kajastaksid täielikult sotsiaalseid, majanduslikke või

hüvesid ja kulusid. Täitmata on neli lünka.

keskkonnaalaseid hüvesid ja kulusid.
Täitmata on neli lünka.

Muudatusettepanek 130

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 69 – taane 2

Komisjoni ettepanek

– Üleminek kaasavale keskkonnasäästlikule majandusele nõuab sotsiaalmajanduslike ja keskkonnategurite vahelise vastasmõju põhjalikku kaalumist. Parandades mõistmist säästvate tarbimis- ja tootismudelite kohta ning selle kohta, kuidas tegevuse või tegevusetusega seotud kulusid täpsemalt arvestada, kuidas muutused üksikisiku ja ühiskonna käitumises aitavad kaasa keskkonnatulemustele ning kuidas üleilmsed megatrendid mõjutavad Euroopa keskkonda, aitab see paremini poliitikaalgatusi suunata, et suurendada ressursitõhusust ja leevendada keskkonnale avalduvat survet.

Muudatusettepanek

– Üleminek kaasavale keskkonnasäästlikule majandusele nõuab sotsiaalmajanduslike ja keskkonnategurite vahelise vastasmõju põhjalikku kaalumist. Parandades arusaamist sellest, millised on säästvad tarbimis- ja tootismudelid ning kuidas tegevuse või tegevusetusega seotud kulusid **ja kasu** täpsemalt arvestada, kuidas muutused üksikisiku ja ühiskonna käitumises aitavad kaasa keskkonnatulemustele ning kuidas üleilmsed megatrendid mõjutavad Euroopa keskkonda, aitab see paremini poliitikaalgatusi suunata, et suurendada ressursitõhusust ja leevendada keskkonnale avalduvat survet.

Selgitus

Kaaluda tuleks tegevuse või tegevusetusega seotud kulusid ja kasu, kui tahame paranda oma arusaamist säästvatest tarbimis- ja tootismudelitest.

Muudatusettepanek 131

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 69 – taane 3

Komisjoni ettepanek

– Valitseb ebakindlus seoses sisesekreetsioonisüsteemi kahjustajate, segude, toodetes kasutatavate kemikaalide ja nanomaterjalide mõjudega inimtervisele ja keskkonnale. **Nende** lünkade **täitmine kiirendab** otsuste tegemist ning **võimaldab** kemikaale käsitlevate õigusaktide edasist väljaarendamist, et tõhusamalt tegeleda probleemsete valdkondadega, **edendades**

Muudatusettepanek

– **Kuna** valitseb ebakindlus seoses sisesekreetsioonisüsteemi kahjustajate, segude, toodetes kasutatavate kemikaalide ja nanomaterjalide **kõikide** mõjudega inimtervisele ja keskkonnale, **siis viimased uurimistulemused näitavad, et sisesekreetsioonisüsteemi kahjustajatel on kahjulik mõju tervisele, eriti mis puudutab laste arengut. Lisaks selle**

samas kemikaalide *säästvat kasutamist*. Inimtervist mõjutavate keskkonnategurite parem mõistmine võimaldaks võtta ennetavaid poliitikameetmeid.

tekitavad muret toodetes kasutatavate kemikaalide, nanomaterjalide ja sarnaste kõrgtehnoloogiliste materjalide kombineeritud mõju võimalikud tagajärjed. Olemasolevate teadmiste rakendamine, millega kaasnevad jätkuvad pingutused teadmistes esinevate seniste lünkade täitmiseks, kasutades selleks muu hulgas ka bioseiret ja keskkonnaseiret, kogemuste jagamist liikmesriikide vahel ja ühtlustatud andmekandjaid, võib kiirendada otsuste tegemist ning võimaldada kemikaale käsitlevate õigusaktide edasist väljaarendamist, et tõhusamalt tegeleda probleemsete valdkondadega, ning aidata kaasa ka säästvamale lähenemisviisile kemikaalide kasutamisel. Inimtervist ja keskkonda mõjutavate keskkonnategurite ja kokkupuute tasemete parem mõistmine võimaldaks võtta ennetavaid poliitikameetmeid. Seda tuleks teha, kasutades võimaluste piires alternatiivseid katsemeetodeid eesmärgiga vähendada katseloomade arvu.

Muudatusettepanek 132

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 70

Komisjoni ettepanek

70. Kiirest tehnoloogilisest arengust, mis edestab poliitikat, tulenevad uued ja esilekerkivad probleemid, nt nanomaterjalid, ebatraditsioonilised energiaallikad, süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine ning elektromagnetlained, tekitavad küsimusi seoses riskjuhtimisega ning põhjustavad konfliktseid huve, vajadusi ja ootusi. See omakorda suurendab üldsuse muret ja võimalikku vaenulikkust uute tehnoloogiate suhtes. Seepärast on vaja tagada laiem, selgesõnaline ühiskondlik arutelu keskkonnariskide ja võimalike kompromisside üle, millega nõustuda, kuigi mõnikord puudub täielik või kindel

Muudatusettepanek

70. Kiirest tehnoloogilisest arengust, mis edestab poliitikat, tulenevad uued ja esilekerkivad probleemid, nt nanomaterjalid **ja sarnased kõrgtehnoloogilised materjalid**, ebatraditsioonilised energiaallikad, süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine ning elektromagnetlained, tekitavad küsimusi seoses riskjuhtimisega ning põhjustavad konfliktseid huve, vajadusi ja ootusi. See omakorda suurendab üldsuse muret ja võimalikku vaenulikkust uute tehnoloogiate suhtes. Seepärast on vaja tagada laiem, selgesõnaline ühiskondlik arutelu keskkonnariskide ja võimalike kompromisside üle, millega nõustuda,

teave tekkivate riskide ning selle kohta, kuidas neid tuleks käsitleda. Süstemaatiline lähenemisviis keskkonnariskide juhtimisele parandaks ELi suutlikkust tegutseda tehnoloogilist arengut arvesse võttes õigel ajal, tagades samas kindlustunde üldsusele.

kuigi mõnikord puudub täielik või kindel teave tekkivate riskide ning selle kohta, kuidas neid tuleks käsitleda. Süstemaatiline lähenemisviis keskkonnariskide juhtimisele parandaks ELi suutlikkust tegutseda tehnoloogilist arengut arvesse võttes õigel ajal, tagades samas kindlustunde üldsusele.

Selgitus

Tõenäoliselt võetakse tulevikus kasutusele tundmatuid aineid ja materjale, seepärast on oluline tagada, et selliseid materjale ja aineid saaks käsitleda samal moel nagu näiteks nanomaterjale.

Muudatusettepanek 133

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 71 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

71. Selleks et parandada keskkonnapoliitika aluseks olevat tõendusbaasi, tagatakse käesoleva programmiga 2020. aastaks järgmist.

Muudatusettepanek

71. Selleks et parandada keskkonnapoliitika aluseks olevat **teadmus- ja** tõendusbaasi, tagatakse käesoleva programmiga 2020. aastaks järgmist.

Muudatusettepanek 134

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 71 – lõik 1 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) Poliitikakujundajatel ja ettevõtjatel on tugevam alus, mille põhjal töötada välja ja rakendada keskkonna- ja kliimapoliitikat, sealhulgas mõõta kulusid ja kasu.

Muudatusettepanek

(a) Poliitikakujundajatel ja ettevõtjatel on tugevam alus, mille põhjal töötada välja ja rakendada keskkonna- ja kliimapoliitikat, sealhulgas mõõta **tegevuse või tegevusetuse** kulusid ja kasu.

Muudatusettepanek 135

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 71 – lõik 1 – alapunkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c a) Suurendatakse uute toodete, menetluste ja tehnoloogiaga kaasnevate ohtude hindamiseks kasutatavaid ELi teadusuuringute rahastamisvahendeid.

Muudatusettepanek 136

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 71 – lõik 2 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) **Kooskõlastada** uurimisalaseid jõupingutusi ELi ja liikmesriikide tasandil ning **suunata** neid kõrvaldama peamisi keskkonnavalastes teadmistes esinevaid lünki, sealhulgas keskkonnariskide murdepunkte.

(a) **Vältida teadusuuringuteks määratud eelarve vähendamist, kooskõlastades, edendades ja koondades** uurimisalaseid jõupingutusi ELi ja liikmesriikide tasandil ning **suunates** neid kõrvaldama peamisi keskkonnavalastes teadmistes esinevaid lünki, sealhulgas keskkonnariskide murdepunkte, **mis on esile toodud Maa taluvuspiiride kontseptsioonis.**

Muudatusettepanek 137

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 71 – lõik 2 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) Võtta vastu süstemaatiline lähenemisviis riskijuhtimisele.

(b) Võtta vastu süstemaatiline ja **integreeritud** lähenemisviis riskijuhtimisele, **lähtudes ettevaatuspõhimõttest ja ennetustegevusest, põhimõttest, et saastaja maksab, põhimõttest, et saaste kõrvaldatakse selle tekkekohas, ning proportsionaalsuse põhimõttest.**

Muudatusettepanek 138

Ettepanek võtta vastu otsus
Lisa – punkt 71 – lõik 2 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

(c) Lihtsustada, ühtlustada ja ajakohastada keskkonda ja kliimamuutusi käsitlevate andmete ja teabe kogumist, haldamist ja jagamist.

Muudatusettepanek

(c) Lihtsustada, ühtlustada ja ajakohastada keskkonda ja kliimamuutusi käsitlevate andmete ja teabe kogumist, haldamist ja jagamist, **muu hulgas arendades ja rakendades Euroopa ühist keskkonnateabesüsteemi.**

Muudatusettepanek 139

Ettepanek võtta vastu otsus
Lisa – punkt 71 – lõik 2 – alapunkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c a) Koostada terviklik hinnang kestliku biomassivaru kättesaadavuse ning võistlevate kasutusviiside ja -vajaduste kohta.

Muudatusettepanek 140

Ettepanek võtta vastu otsus
Lisa – punkt 71 – lõik 2 – alapunkt c b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c b) Koostada kemikaalidega kokkupuudet ja nende toksilisust käsitlev põhjalik teadmusbaas, mis toetab ELi strateegiat toksiinivaba keskkonna jaoks.

(Seotud samade autorite muudatusettepanekuga punkti 52 lõigu 2 punkti d kohta.)

Selgitus

Keskkonnapoliitika tõendusbaasi täiustamiseks tuleks lisada nõue koostada põhjalik teadmusbaas kemikaalidega kokkupuute ja nende toksilisuse kohta, mis toetaks ELi strateegiat toksiinivaba keskkonna jaoks.

Muudatusettepanek 141

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 74

Komisjoni ettepanek

74. Liit ja liikmesriigid peavad kehtestama õiged tingimused, et tagada, et keskkonna välismõjusid hinnataks piisavalt ning et erasektorile saadetakse õiged turusignaalid, võttes nõuetekohaselt arvesse mis tahes kahjulikku sotsiaalset mõju. See hõlmab saastaja maksab-põhimõtte kohaldamist süstemaatilisemalt nii keskkonnale kahjulike toetuste järkjärgulise kaotamise kaudu kui ka üleminekuga tööjõu maksustamiselt saastamise maksustamisele. Kuna loodusvarad muutuvad aina napimaks, võivad suureneda nende omamise või ainukasutamisega seotud majandusrent ja kasum. Riiklik sekkumine, mille eesmärk on tagada, et selline majandusrent ei oleks liiga suur ning et võetaks arvesse välismõju, toob kaasa kõnealuste varade tõhusama kasutamise ning see aitab vältida turumoonutusi ning tekitada riigile tulu. Keskkonna ja kliimaga seotud prioriteete järgitakse Euroopa poolaasta raames, kus need on tähtsal kohal üksikute liikmesriikide jätkusuutliku majanduskasvu väljavaadetes, mille kohta on esitatud riigipõhised soovitusel. Muid turupõhiseid vahendeid, nt tasu ökosüsteemiteenuste eest, tuleks kasutada ELi ja riiklikul tasandil laialdasemalt, et soodustada erasektori kaasatust ja edendada looduskapitali säästvat majandamist.

Muudatusettepanek

74. Liit ja liikmesriigid peavad kehtestama õiged tingimused, et tagada, et keskkonna välismõjusid hinnataks piisavalt ning et erasektorile saadetakse õiged turusignaalid, võttes nõuetekohaselt arvesse mis tahes kahjulikku sotsiaalset mõju. See hõlmab saastaja maksab-põhimõtte kohaldamist süstemaatilisemalt nii keskkonnale kahjulike toetuste järkjärgulise kaotamise kaudu kui ka üleminekuga tööjõu maksustamiselt saastamise **ja ressurside tarbimise** maksustamisele. Kuna loodusvarad muutuvad aina napimaks, võivad suureneda nende omamise või ainukasutamisega seotud majandusrent ja kasum. Riiklik sekkumine, mille eesmärk on tagada, et selline majandusrent ei oleks liiga suur ning et võetaks arvesse välismõju, toob kaasa kõnealuste varade tõhusama kasutamise ning see aitab vältida turumoonutusi ning tekitada riigile tulu. Keskkonna ja kliimaga seotud prioriteete järgitakse Euroopa poolaasta raames **põhinäitajate kasutuselevõtmise abil**, kus need **prioriteedid** on tähtsal kohal üksikute liikmesriikide jätkusuutliku majanduskasvu väljavaadetes, mille kohta on esitatud riigipõhised soovitusel. Muid turupõhiseid vahendeid, nt tasu ökosüsteemiteenuste eest, tuleks kasutada ELi ja riiklikul tasandil laialdasemalt, et soodustada erasektori kaasatust ja edendada looduskapitali säästvat majandamist.

Muudatusettepanek 142

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 77 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

77 a. Aastaks 2020 tuleks saavutada, et ELi Ühtekuuluvusfondist ja struktuurifondidest lähtuv rahastamine piirduks projektidega, mis keskkonda ei kahjusta.

Selgitus

Kooskõlas liidu keskkonna säilitamise, kaitsmise ja edendamise eesmärgiga ei tohiks ELi vahenditest rahaliselt toetada projekte, mis on selle eesmärgiga vastuolus. Kui ELi rahastatud projekti hindamisel selgub, et keskkonda on kahjustatud, tuleb toetus liidule tagasi maksta.

Muudatusettepanek 143

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 78

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

78. Euroopa Investeeringispanga (EIP) kapitali suurendamine 2012. aasta majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe raames on täiendavaks investeeringisallikaks.

78. Euroopa Investeeringispanga (EIP) kapitali suurendamine 2012. aasta majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe raames on täiendavaks investeeringisallikaks, **mida kasutatakse kooskõlas liidu keskkonna- ja kliimaeesmärkidega.**

Muudatusettepanek 144

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 79

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

79. 2007–2013 programmiperioodi jooksul saadud kogemused näitavad, et kuigi keskkonnameetmete puhul on kättesaadavad märkimisväärsed rahalised vahendid, on nende kasutuselevõtt riiklikul ja piirkondlikul tasandil olnud varasematel aastatel väga ebaühtlane, mis seab ohtu

79. 2007–2013 programmiperioodi jooksul saadud kogemused näitavad, et kuigi keskkonnameetmete puhul on kättesaadavad märkimisväärsed rahalised vahendid, on nende kasutuselevõtt riiklikul ja piirkondlikul tasandil olnud varasematel aastatel väga ebaühtlane, mis seab ohtu

kokkulepitud sihtide ja eesmärkide saavutamise. Et sellest kogemusest õppida, peaksid liikmesriigid keskkonna- ja kliimaeesmärgid integreerima oma majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika ning maaelu arengu ja merenduspoliitika rahastamisstrateegiatesse ja -programmidesse ning seadma prioriteediks rahaliste vahendite varasema kasutuselevõtu keskkonna ja kliimamuutuste puhul ning tugevdama rakendusasutuste suutlikkust tuua kulutõhusaid ja jätkusuutlikke investeeringud, et tagada piisav ja vajalik rahaline toetus investeeringuteks nendes valdkondades.

kokkulepitud sihtide ja eesmärkide saavutamise. Et sellest kogemusest õppida, peaksid liikmesriigid keskkonna- ja kliimaeesmärgid integreerima oma majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika ning maaelu arengu ja merenduspoliitika rahastamisstrateegiatesse ja -programmidesse ning seadma prioriteediks rahaliste vahendite varasema kasutuselevõtu keskkonna ja kliimamuutuste puhul ning tugevdama rakendusasutuste suutlikkust tuua kulutõhusaid ja jätkusuutlikke investeeringud, et tagada piisav ja vajalik rahaline toetus investeeringuteks nendes valdkondades. ***Näiteks on soovituslik kasutada riigisisel tasandil süstemaatiliselt direktiivis „Looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse” sätestatud prioriteetseid tegevusraamistikke, et tagada kooskõla Natura 2000 võrgustiku rahastamisvajadustega.***

Muudatusettepanek 145

**Ettepanek võtta vastu otsus
Lisa – punkt 79 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

79 a. Üldiselt on vaja teha ettepanekuid, kuidas tagada, et liidu rahalisi vahendeid struktuurimeetetele sellistes valdkondades, mis on seotud veega, energiatõhususe ja jäätmetega, kasutataks tõhusalt. Näiteks ei sõltu liidu olmejäätmete infrastruktuuride rahastamine liidu poolt sellest, kas rakendatakse kõrvalmeetmeid või täidetakse liidu jäätmepoliitika eesmäärke, mis kahjustab liidu rahastamise tõhusust¹.

Vt selles küsimuses kontrollikoja soovitusi eriaruandes nr 20/2012 „Kas olmejäätmete käitlemise taristute projektide rahastamine

struktuurifondidest aitab liikmesriikidel mõjusalt ELi jäätme poliitika eesmärke saavutada?“ (ELT C 28, 30.1.2013, lk 2).

Selgitus

Liiga paljud keskkonnavalastele meetmetele suunatud Euroopa rahalised vahendid on alakasutatud või neid kasutatakse mitteoptimaalselt.

Muudatusettepanek 146

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 82 – lõik 2 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) Lõpetada järk-järgult keskkonnale kahjulikud toetused, suurendada turupõhiste vahendite, sealhulgas **maksustamise, hinnakujunduse ja tasude kasutamist** ning laiendada keskkonnakaupade ja -teenuste turgu, võttes nõuetekohaselt arvesse mis tahes kahjulikku sotsiaalset mõju.

Muudatusettepanek

(a) **Komisjonil ja liikmesriikidel tuleb võtta viivitamata ja hiljemalt 2014. aastaks vastu konkreetsed kavad, tuginedes käesoleva lõigu alapunktis a b esitatud määratlusele. Selleks tuleb eelkõige teha järgmist:** lõpetada järk-järgult keskkonnale kahjulikud toetused **aastaks 2020 ja anda edusammudest aru oma riiklike reformikavade kaudu;** suurendada turupõhiste vahendite **kasutamist**, sealhulgas **nihe tööjõupõhiselt keskkonnapõhisele maksustamisele, hinnakujundusele ja tasudele,** ning laiendada keskkonnakaupade ja -teenuste turgu, võttes nõuetekohaselt arvesse mis tahes kahjulikku sotsiaalset mõju.

Muudatusettepanek 147

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 82 – lõik 2 – alapunkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a a) **Lõpetada järk-järgult enne 2020. aastat keskkonda kahjustavate projektide rahastamine.**

Selgitus

Kooskõlas liidu keskkonna säilitamise, kaitsmise ja edendamise eesmärgiga ei tohiks ELi vahenditest rahaliselt toetada projekte, mis on selle eesmärgiga vastuolus. Kui ELi rahastatud

projekti hindamisel selgub, et keskkonda on kahjustatud, tuleb toetus liidule tagasi maksta.

Muudatusettepanek 148

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 82 – lõik 2 – alapunkt a b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a b) Komisjon peab määratlema keskkonda kahjustavaid toetusi kui „riikliku tegevuse tulemust, millega antakse tarbijatele või tootjatele eelis, et täiendada nende sissetulekut või vähendada nende kulusid, kuid seejuures minnakse vastuollu heade keskkonnatavadega.”¹

---

¹ Kohandatult: OECD (1998 ja 2005), IEEP et al. 2007, vt <http://ec.europa.eu/environment/envecotaxation/index.htm>

Muudatusettepanek 149

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 82 – lõik 2 – alapunkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b a) Anda rohkem riiklikku ja liidu toetust energiatõhususe tagamise püüetele, sealhulgas kodudes (soojusisolatsioon, energiatõhusad seadmed, väikeste taastuvenienergiageneraatorite paigaldamine jne).

Muudatusettepanek 150

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 82 – lõik 2 – alapunkt g a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(g a) Töötada välja kord hüvitise

maksmiseks osutatud keskkonnateenuste eest, kui see toob kaasa piiranguid või täiendavaid kulusid seoses investeringute ja juhtimisega. Julgustada eriti niisuguste skeemide väljatöötamist ja rakendamist, mille kaudu tehakse makseid keskkonnateenuste eest, et saavutada tasakaal majandusarenguga ja looduskaitsega seotud vajaduste vahel.

Selgitus

Les PSE sont des outils économiques incitatifs dont les expériences pilotes se multiplient. Les propriétaires ou gestionnaires sont payés par les usagers ou les bénéficiaires pour la fourniture du service ou pour l'application d'une méthode de gestion spécifique assurant la réalisation du service environnemental désiré. Ils peuvent notamment financer le maintien et le rétablissement des services écosystémiques fournis par les forêts multifonctionnelles, qui entraînent pour les propriétaires privés et les communes des contraintes ainsi que des surcoûts d'investissement et de gestion.

Muudatusettepanek 151

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 86 – lõik 2 – alapunkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b a) Rakendada täielikult teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise direktiiv¹ ning teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise direktiiv².

---

¹ *Direktiiv 2001/42/EÜ.*

² *Direktiiv 85/337/EÜ.*

Muudatusettepanek 152

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 88

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

88. Paljud linnad seisavad silmitsi ühiste keskkonnavalaste põhiprobleemidega, nt halb õhukvaliteet, kõrge müratase, kasvuhoonegaaside heited, veenappus,

88. Paljud linnad seisavad silmitsi ühiste keskkonnavalaste põhiprobleemidega, nt halb õhukvaliteet, kõrge müratase, kasvuhoonegaaside heited, **linnade ja**

üleujutused ja tormid, saastatud alad, mahajäetud tööstusalad ja jäätmed. Samas on ELi linnad säästva linnaarengu seisukohalt standardite kehtestajad ning sageli teerajajad keskkonnaprobleemidele uuenduslike lahenduste leidmisel. Üha rohkem Euroopa linnu seavad keskkonnasäästlikkuse oma linnade arengustrateegiates keskele kohale.

äärelinnade bioloogilise mitmekesisuse areng, veenappus, üleujutused ja tormid, saastatud alad, mahajäetud tööstusalad ja jäätmed, **aga ka energiahalduse probleem**. Samas on ELi linnad säästva linnaarengu seisukohalt standardite kehtestajad ning sageli teerajajad keskkonnaprobleemidele uuenduslike lahenduste leidmisel. Üha rohkem Euroopa linnu seavad keskkonnasäästlikkuse oma linnade arengustrateegiates keskele kohale.

Selgitus

Mis puutub linnapiirkondade loomastikku, siis võivad mõned liigid kaduda ja mõned muutuda invasiivseks. Seega on oluline võtta kasutusele tegelikke meetmeid linnapiirkondade bioloogilise mitmekesisuse haldamiseks.

Muudatusettepanek 153

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 88 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

88 a. Liidu jätkuv urbaniseerumine on muutnud linnakodanikud keskkonnaküsimustes teadlikumaks ja tekitanud neis vajaduse uuendada sidemeid linnapiirkonna lähiehitiste loodusega. Seega muutuvad linnad tõeliselt väljakutseks bioloogilise mitmekesisuse säilitamise seisukohast. Loodusliku mõõtme tagasitoomine linnakeskkonda, eelkõige uute maastikuruumide loomise, teatavate seinte ja katuste taimedega katmise ja nn roheline ja sinine linnatavade väljatöötamise kaudu, on kõik selles suunas liikuvad algatused. Euroopa linnade bioloogilise mitmekesisuse olukorda tuleks hinnata ja parandada, tuginedes spetsiaalsele linnade bioloogilise mitmekesisuse indeksile, nt Singapuri indeksile, mida tutvustati 2010. aastal Nagoyas toimunud ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konverentsil.

Selgitus

Teadusalaste teadmiste puudumine bioloogilise mitmekesisuse kohta linnakeskkonnas takistab selle kaitsele pühendatud projektide kavandamist.

Muudatusettepanek 154

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 88 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

88 b. Kaugemas perspektiivis peab liit välja töötama laiahaardelise strateegia selle kohta, kuidas keskkonnasäästlik ja kaasav majandus saab aidata linnakeskkonda paremaks muuta, pöörates põhitähelepanu linnaplaneerimise sidumisele ressursitõhususe, vähese CO₂-heitega majanduse, kliimamuutusega kohanemise, linnade kestliku maakasutuse, jäätmekäitluse, ökosüsteemide vastupidavuse, veevarude majandamise, inimeste tervise, üldsuse otsustusprotsessi kaasamise ning keskkonnaalase hariduse ja teadlikkuse eesmärkidega.

Muudatusettepanek 155

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 91 – lõik 1 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) Enamik ELi linnadest rakendab säästva linnaplaneerimise ja projekteerimise poliitikat.

(a) Enamik ELi linnadest rakendab säästva linnaplaneerimise ja **projekteerimise ning liikuvuse** poliitikat **kooskõlas tervikliku pikaajalise kestlike linnade strateegiaga.**

Muudatusettepanek 156

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 91 – lõik 2 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) Määrata kindlaks ja leppida kokku kriteeriumid, millega hinnata linnade keskkonnatoimet, võttes arvesse majanduslikku ja sotsiaalseid mõju;

Muudatusettepanek

(a) Määrata kindlaks ja leppida kokku **ühised** kriteeriumid **ja näitajad**, millega hinnata linnade keskkonnatoimet, võttes arvesse majanduslikku ja sotsiaalseid mõju **ning linnamudelite ajaloolisi ja geograafilisi eripärasid.**

Muudatusettepanek 157

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 91 – lõik 2 – alapunkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a a) Edendada bioloogilise mitmekesisuse haldamist linnapiirkondades ja tõsta avalikkuse teadlikkust eluslooduse tähtsusest linnades.

Muudatusettepanek 158

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 91 – lõik 2 – alapunkt a b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a b) Säästa rohkem energiat aruakte hoonete ehitamisega ja IKT kasutamisega. Edendada kestlikku renoveerimist ja ehitamist. Arendada välja teaduslike ja tehniliste ekspertteadmiste võrgustik Euroopa ehitussektoris, võttes aluseks integreeritud lähenemisviisi ehitusele, mis ühendab keskkonna- ja energiaalased aspektid, ohutuse, tervishoiu, kasutajate nõudmised, innovatsiooni ja majandusliku konkurentsivõime.

Muudatusettepanek 159

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 91 – lõik 2 – alapunkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b a) Toetada tervislikku ja säästvat linnalist liikuvuskeskkonda ning vähendada müra- ja õhusaastet. Arendada ja ajakohastada linnade ühistranspordi võrgustikke. Näha ette kohalike transpordisüsteemide elektrifitseerimine ja kehtestada kavad elektrisõidukite kasutamiseks Euroopa Liidu linnades. Töötada välja jalakäijate ja jalgratturite jaoks ohutu taristu, et tagada niisuguste aktiivsete liikumisviiside kasutajate arvu kahekordistumine nagu seda on kõndimine ja jalgrattasõit.

Selgitus

Euroopa Parlament palus jõupingutuste tegemist aktiivsust nõudvate liikumisviiside, nagu rattasõit, kasutamise kahekordistamiseks oma 2011. aasta detsembri resolutsioonis Euroopa ühtse transpordipiirkonna tegevuskava ning konkurentsivõimelise ja ressursitõhusa transpordisüsteemi kohta (2011/2096(INI)).

Muudatusettepanek 160

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 91 – lõik 2 – alapunkt b b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b b) Teha edusamme niisuguse laiahaardelise strateegia väljatöötamisel, milles käsitletakse võimalusi, kuidas keskkonnasäästlik ja kaasav majandus saab aidata kaasa paremale linnakeskkonnale.

Muudatusettepanek 161

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 91 – lõik 2 – alapunkt b c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b c) Jagada liidu ja rahvusvahelisel tasandil linnade vahel parimaid tavasid innovatiivsete arengusuundade ja jätkusuutliku linnaelu valdkonnas.

Muudatusettepanek 162

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 92

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

92. **Keskkonnasäästlikkus** on keskse tähtsusega vaesuse **vähendamisel** ning **elukvaliteedi ja majanduskasvu** tagamisel. Rio+20 tippkohtumisel uuendasid maailma juhtivad riigid oma kohustust toetada säästvat arengut ja tunnustasid **kaasavat keskkonnasäästlikku majandust tähtsa vahendina** säästva arengu saavutamisel ning **tervisliku keskkonna olulisust** toiduga kindlustatuse ja vaesuse **vähendamise tagamisel**. Võttes arvesse suurenevat rahvastikku üha enam linnastuvas maailmas, hõlmavad need väljakutsed vajadust võtta meetmeid, sealhulgas fossiilkütuste toetuste järkjärgulise kaotamise kaudu, **seoses vee, ookeanide, maa ja ökosüsteemide, ressursitõhususe** (eelkõige jäätmed), **säästva energia ja kliimamuutustega**. **Selleks on vaja asjakohaseid lähenemisviise** kohalikul, riiklikul **või** liidu tasandil **ning pühendumist rahvusvahelistesse jõupingutustesse** leida lahendused, mida on vaja **üleilmselt** säästva arengu tagamiseks.

92. **Säästlikkuse tagamine** on üks **tänapäeva kõige pakilisemaid ülesandeid maailmas ning see on** keskse tähtsusega vaesuse **kaotamisel** ning **kõigile jõukuse ja heaolu** tagamisel. Rio+20 tippkohtumisel uuendasid maailma juhtivad riigid oma kohustust toetada säästvat arengut **ning maakera majanduslikult, sotsiaalselt ja keskkonnavalaselt säästliku tuleviku edendamise tagamist nii praegustele kui ka tulevastele põlvkondadele**. Nad tunnustasid **ühtlasi, et kaasav keskkonnasäästlik majandus on tähtis vahend** säästva arengu saavutamisel, ning **et tervislikul keskkonnal on otsustav roll** toiduga kindlustatuse **tagamisel** ja vaesuse **vähendamisel**. Võttes arvesse suurenevat rahvastikku üha enam linnastuvas maailmas, hõlmavad need väljakutsed vajadust võtta **rahvusvahelisi** meetmeid, sealhulgas **keskkonnale kahjulike toetuste, sh** fossiilkütuste toetuste järkjärgulise kaotamise kaudu, **mitmetes valdkondades, nagu vesi, ookeanid, jätkusuutlik maakasutus ja jätkusuutlikud ökosüsteemid, ressursitõhusus** (eelkõige jäätmed), **säästev energia ja kliimamuutused**. Lisaks **kõnealuste kohustuste elluviimisele** kohalikul, riiklikul **ja liidu tasandil osaleb liit**

aktiivselt rahvusvahelistes jõupingutustes
leida lahendused, mida on vaja säästva
arengu tagamiseks *kogu maailmas*.

Muudatusettepanek 163

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 93

Komisjoni ettepanek

93. Rio+20 lõppdokumenti tuleb kajastada liidu ja selle liikmesriikide sise- ja välispoliitilistes prioriteetides. Liit peaks toetama ka kõrgetasemelise poliitilise säästva arengu foorumi *loomist*, mis *asendaks järk-järgult* säästva arengu komisjoni ja jälgiks Rio+20 lõppdokumendi rakendamist.

Muudatusettepanek

93. Rio+20 lõppdokumenti tuleb kajastada liidu ja selle liikmesriikide sise- ja välispoliitilistes prioriteetides. Liit peaks toetama ka niisuguse kõrgetasemelise poliitilise säästva arengu foorumi *tööd*, mis *asendab* säästva arengu komisjoni ja jälgib Rio+20 lõppdokumendi rakendamist.

Muudatusettepanek 164

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 94

Komisjoni ettepanek

94. Mitmeid käesolevas programmis kehtestatud prioriteetseid eesmärke saab täielikult saavutada üksnes üleilmse lähenemisviisi osana ja koostöös *partnerriikidega*. Seepärast peaksid liit ja liikmesriigid osalema asjaomastes rahvusvahelistes, piirkondlikes ja kahepoolsetes protsessides tugeval, suunatud, ühtsel ja sidusal viisil. Nad peaksid jätkama tõhusa, eeskirjadel põhineva üleilmse keskkonnapoliitika raamistiku edendamist, mida täiendab tõhusam strateegiline lähenemisviis, milles kahepoolsed ja piirkondlikud poliitilised dialoogid ja koostöö lähtuksid liidu strateegilistest partneritest, kandidaat- ja naaberriikidest ning arenguriikidest ja mida toetatakse piisavate rahaliste vahenditega.

Muudatusettepanek

94. Mitmeid käesolevas programmis kehtestatud prioriteetseid eesmärke saab täielikult saavutada üksnes üleilmse lähenemisviisi osana ja koostöös *partnerriikide ja liiduga assotsieeritud maade ja territooriumitega*. Seepärast peaksid liit ja liikmesriigid osalema asjaomastes rahvusvahelistes, piirkondlikes ja kahepoolsetes protsessides, *näiteks kahepoolsetes kaubanduslepingutes*, tugeval, suunatud, ühtsel ja sidusal viisil. Nad peaksid jätkama tõhusa, eeskirjadel põhineva üleilmse keskkonnapoliitika raamistiku edendamist, mida täiendab tõhusam strateegiline lähenemisviis, milles kahepoolsed ja piirkondlikud poliitilised dialoogid ja koostöö lähtuksid liidu strateegilistest partneritest, kandidaat- ja naaberriikidest ning arenguriikidest ja mida toetatakse piisavate rahaliste vahenditega.

***Liidu teabevahetuspoliitikat selle
keskkonnavalase tegevuse kohta
ülemaailmsel tasandil tuleb tugevdada.***

Selgitus

Efforts to combat regional and global environmental problems must cover the whole of the EU's territory, particularly its outermost regions, but also the Union's associated Overseas Countries and Territories, given that these territories contain more than 70% of Europe's biodiversity. These territories can serve as examples and liaison points in their regions for delivering the priority objectives set out in this programme. The OCTs will participate in this programme in accordance with the conditions set out in the Overseas Association Decision.

Muudatusettepanek 165

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 95

Komisjoni ettepanek

95. Käesoleva programmiga hõlmatud ajavahemik vastab rahvusvahelise poliitika põhietappidele kliima, elurikkuse ja kemikaalide valdkonnas. Selleks et jääda 2 °C ülemmäära piiresse, on vaja üleilmset kasvuhoonegaaside heidet vähendada 2050. aastaks vähemalt 50 % 1990. aasta tasemest. Siiski vaid poole 2020. aastaks nõutud heite vähendamiseks on võtnud enda kanda ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osalised. Ilma resolutsiivsete üleilmsete meetmeteta ei saa tõenäoliselt kliimamuutusi leevendada. Isegi kõige paremal juhul tuleb riikidel varasemate kasvuhoonegaaside heite tõttu üha enam seista silmitsi kliimamuutuste vältimatute mõjudega ning nad peavad töötama välja kliimamuutustega kohanemise strateegiad. aastaks tuleb vastu võtta Durbani tõhustatud meetmete platvormi alusel kõigile osalistele kohaldatav kõikehõlmav ja tugev kokkulepe, mida rakendatakse alates 2020. aastast. EL osaleb aktiivselt selles protsessis, sealhulgas aruteludes, kuidas kaotada arenenud ja arenguriikide vahelist lõhet heite vähendamisel, ning meetmete üle, mida on vaja selleks, et jõuda 2 °C eesmärgini. Rio+ 20 järelmeetmed peaksid

Muudatusettepanek

95. Käesoleva programmiga hõlmatud ajavahemik vastab rahvusvahelise poliitika põhietappidele kliima, elurikkuse ja kemikaalide valdkonnas. Selleks et jääda 2 °C ülemmäära piiresse, on vaja üleilmset kasvuhoonegaaside heidet vähendada 2050. aastaks vähemalt 50 % 1990. aasta tasemest. Siiski vaid poole 2020. aastaks nõutud heite vähendamiseks on võtnud enda kanda ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osalised. Ilma resolutsiivsete üleilmsete meetmeteta ei saa tõenäoliselt kliimamuutusi leevendada. Isegi kõige paremal juhul tuleb riikidel varasemate kasvuhoonegaaside heite tõttu üha enam seista silmitsi kliimamuutuste vältimatute mõjudega ning nad peavad töötama välja kliimamuutustega kohanemise strateegiad. aastaks tuleb vastu võtta Durbani tõhustatud meetmete platvormi alusel kõigile osalistele kohaldatav kõikehõlmav ja tugev kokkulepe, mida rakendatakse alates 2020. aastast. EL osaleb aktiivselt selles protsessis, sealhulgas aruteludes, kuidas kaotada arenenud ja arenguriikide vahelist lõhet heite vähendamisel, ning meetmete üle, mida on vaja selleks, et jõuda 2 °C eesmärgini, ***pidades silmas teaduslikke***

samuti aitama kasvuhoonegaaside heidet vähendada ja toetama seega võitlust kliimamuutuste vastu. Samal ajal peaks EL püüdma veelgi tõhustada kliimamuutuste alast partnerlust strateegiliste partneritega ning võtma täiendavad meetmed keskkonna- ja kliimakaalutluste ühtlustamiseks oma arengupoliitikas.

tõendeid 1,5 oC eesmärgi vajaduse kohta, et vähendada kõige haavatavamatele riikidele avalduvat tõsist mõju. Rio+ 20 järelmeetmed peaksid samuti aitama kasvuhoonegaaside heidet vähendada ja toetama seega võitlust kliimamuutuste vastu. Samal ajal peaks EL püüdma veelgi tõhustada kliimamuutuste alast partnerlust strateegiliste partneritega, täites suutlikkuse suurendamise, kliimamuutustega seotud rahastamise ja tehnoloogilise toe valdkonnas antud lubadusi, ning võtma täiendavad meetmed keskkonna- ja kliimakaalutluste ühtlustamiseks oma välispoliitikas, sealhulgas oma kaubandus- ja arengupoliitikas võrdväärse vastastikuse kohtlemise ja mõlemapoolse kasu vaimus. Liit peaks ühtlasi määratlema oma allikad ja õiglase osa, et panustada Rohelisse Kliimafondi ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni raames võetud kohustustuste kontekstis.

Muudatusettepanek 166

Ettepanek võtta vastu otsus Lisa – punkt 96

Komisjoni ettepanek

96. Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni raames võetud üleilmsed bioloogilise mitmekesisuse eesmärgid tuleb saavutada 2020. aastaks ning need on aluseks bioloogilise mitmekesisuse hävimise peatamiseks ja selle võimalikuks tagasipööramiseks kogu maailmas. EL annab oma õiglase panuse nendesse jõupingutustesse, et sealhulgas saavutada eesmärk kahekordistada bioloogilise mitmekesisusega seotud rahaline toetus arenguriikidele 2015. aastaks ja säilitada selline tase 2020. aastani. ***Kemikaalidega seotud riskijuhtimise*** 2020. aasta üleilmne eesmärk ***on juba seatud***. ELil on jätkuvalt aktiivne ja konstruktiivne roll aidata kõnealuste protsesside eesmärgi saavutada.

Muudatusettepanek

96. Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni raames võetud üleilmsed bioloogilise mitmekesisuse eesmärgid tuleb saavutada 2020. aastaks ning need on aluseks bioloogilise mitmekesisuse hävimise peatamiseks ja selle võimalikuks tagasipööramiseks kogu maailmas. EL annab oma õiglase panuse nendesse jõupingutustesse, et sealhulgas saavutada eesmärk kahekordistada bioloogilise mitmekesisusega seotud rahaline toetus arenguriikidele 2015. aastaks ja säilitada selline tase 2020. aastani. ***Liit toetab ka edaspidi kõrbestumise vastu võitlemise ÜRO konventsiooni rakendamist, võttes eelkõige meetmeid, et saavutada maailmas olukord, kus maa degradeerumine ei suurene, milles lepiti kokku Rio+20***

tippkohtumisel. Ta suurendab ka jõupingutusi, et saavutada 2020. aasta üleilmne eesmärk, mis seisneb kemikaalide (kogu nende olelusringi jooksul) ja ohtlike jäätmete ohutus käitlemises ning mida kinnitati Rio+20 tippkohtumisel, ning toetada sellega seotud konventsioone. ELil on jätkuvalt aktiivne ja konstruktiivne roll aidata kõnealuste protsesside eesmärgi saavutada.

Muudatusettepanek 167

**Ettepanek võtta vastu otsus
Lisa – punkt 96 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

96 a. Liit peaks ennetavalt osalema rahvusvahelistes läbirääkimistes uute ja esilekerkivate küsimuste üle, eelkõige seoses uute konventsioonide, lepingute ja hindamistega, näiteks läbirääkimised ÜRO mereõiguse konventsiooni raames riikliku jurisdiktsiooni alt välja jäävaid piirkondi käsitleva rakenduskokkuleppe üle ja maailma ookeanide hindamine.

Muudatusettepanek 168

**Ettepanek võtta vastu otsus
Lisa – punkt 97 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

97 a. Liit peaks koostöös oma sisepoliitikaga veelgi suurendama oma panust algatustesse, mis hõlbustavad üleminekut kaasavale keskkonnasäästlikule majandusele rahvusvahelisel tasandil, näiteks asjakohaste eeltingimuste edendamine ning turupõhiste vahendite ja SKPd täiendavate näitajate väljatöötamine.

Muudatusettepanek 169

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 98

Komisjoni ettepanek

98. EL peaks tugevdama oma positsiooni ühe suurima turuna maailmas, et edendada poliitikaid ja strateegiaid üleilmsetele loodusvaradele avalduva surve vähendamiseks. Seda saab teha tarbimis- ja tootmismudelite muutmisega, samuti tagades, et kaubandus- ja siseturupoliitika toetaks keskkonna- ja kliimaeesmärke ning pakuks teistele riikidele stiimuleid ajakohastada ja tugevdada oma keskkonnalast reguleerivat raamistikku ja standardeid. EL jätkab säästva arengu edendamist konkreetsete sätete arutamise ja rakendamise kaudu oma rahvusvaheliste lepingute alusel ning peaks kaaluma muid poliitikavalikuid, et vähendada ELi tarbimismõju ELi-väliste riikide keskkonnale. Üks näide sellise poliitikavaliku kohta on kahepoolne metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse (FLEGT) partnerlus, millega luuakse raamistik, et tagada üksnes seaduslikult ülestöötatud puidu sisenemine ELi turule partnerriikidest.

Muudatusettepanek

98. EL peaks tugevdama oma positsiooni ühe suurima turuna maailmas, et edendada poliitikaid ja strateegiaid üleilmsetele loodusvaradele avalduva surve vähendamiseks. Seda saab teha tarbimis- ja tootmismudelite muutmisega, samuti tagades, et kaubandus- ja siseturupoliitika toetaks keskkonna- ja kliimaeesmärke ning pakuks teistele riikidele stiimuleid ajakohastada ja tugevdada oma keskkonnalast reguleerivat raamistikku ja standardeid ***ning võidelda keskkonnaalase dumpingu vastu. Et tagada Euroopa meetmete terviklikus keskkonna aspektist ja aus konkurents ning vältida süsinikdioksiidi leket ja Euroopa ettevõtjate ümberpaigutumist, tuleks jätkata arutelu süsinikdioksiidi hõlmamise mehhanismi loomise üle, järgides samas ka WTO eeskirju.*** EL jätkab säästva arengu edendamist konkreetsete sätete arutamise ja rakendamise kaudu oma rahvusvaheliste lepingute alusel ning peaks kaaluma muid poliitikavalikuid, et vähendada ELi tarbimismõju ELi-väliste riikide keskkonnale ***ja varade kasutamisele.*** Üks näide sellise poliitikavaliku kohta on kahepoolne metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse (FLEGT) partnerlus, millega luuakse raamistik, et tagada üksnes seaduslikult ülestöötatud puidu sisenemine ELi turule partnerriikidest. ***Samuti uuritakse muid poliitikavalikuid, et vähendada ELi tarbimismõju ülemaailmsele keskkonnale. Üldiselt peaks liit leidma võimaluse hoolitsemiskohustusega seotud aspektide parandamiseks kogu tarneahelas.***

Selgitus

Konkurentsimoonutused ja jäätmete ebaseaduslik keskkonda viimine muutuvad üha sagedamaks, mistõttu on Euroopa Liidus asuvad ettevõtjad ja töötajad sunnitud järgima kõrgemaid standardeid. Süsinikdioksiidi hõlmamise mehhanism omalt poolt võimaldab võidelda CO₂-heidete kolmandatesse riikidesse ülekandumise ohuga.

Muudatusettepanek 170

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 100 – lõik 1 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) Rio+20 lõppdokument on täielikult integreeritud ELi välispoliitikasse ning EL aitab tõhusalt kaasa üleilmsetele jõupingutustele rakendada kokkulepitud kohustusi, sealhulgas Rio konventsioonidest tulenevaid kohustusi.

Muudatusettepanek

(a) Rio+20 lõppdokument on täielikult integreeritud ELi **sise- ja** välispoliitikasse ning EL aitab tõhusalt kaasa üleilmsetele jõupingutustele rakendada kokkulepitud kohustusi, sealhulgas Rio konventsioonidest tulenevaid kohustusi.

Muudatusettepanek 171

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 100 – lõik 1 – alapunkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c a) Liit tõhustab veelgi oma algatusi, mille eesmärk on hõlbustada ülemaailmset üleminekut kaasavale keskkonnasäästlikule majandusele säästva arengu ja vaesuse kaotamise kontekstis, ning tal on oluline roll selle eesmärgi saavutamisele suunatud rahvusvaheliste ambitsioonide edendamisel.

Muudatusettepanek 172

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 100 – lõik 2 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) Teha tööd, et võtta vastu säästva arengu eesmärgid: a) milles käsitletakse kaasava

Muudatusettepanek

(a) Teha tööd, et võtta vastu säästva arengu eesmärgid: a) milles käsitletakse kaasava

keskkonnasäästliku majanduse prioriteete ja laiemaid säästva arengu eesmäärke, nagu energia, vesi, toiduga kindlustatus, ookeanid, säästev tarbimine ja tootmine, samuti valdkondadevahelised küsimused nagu võrdsus, sotsiaalne kaasatus, inimväärne töö, õigusriik ja hea valitsemistava; b) mis on üldkohaldatavad ja hõlmavad säästva arengu kolme valdkonda; c) mida hinnatakse nendega kaasnevate eesmärkide ja näitajate põhjal; ning d) mis on sidusad ja integreeritud 2015. aasta järgse arenguraamistikuga ning **toetavad kliimameetmeid.**

keskkonnasäästliku majanduse prioriteete ja laiemaid säästva arengu eesmäärke, nagu energia, vesi, toiduga kindlustatus, ookeanid, säästev tarbimine ja tootmine, **sealhulgas loomade heaolu**, samuti valdkondadevahelised küsimused nagu võrdsus, sotsiaalne kaasatus, inimväärne töö, õigusriik ja hea valitsemistava; b) mis on üldkohaldatavad ja hõlmavad säästva arengu kolme valdkonda; c) mida hinnatakse nendega kaasnevate eesmärkide ja näitajate põhjal; ning d) mis on sidusad ja integreeritud 2015. aasta järgse arenguraamistikuga ning **kooskõlas muude rahvusvaheliste kohustustega, näiteks kliimamuutuse ja bioloogilise mitmekesisuse valdkonnas.**

Muudatusettepanek 173

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 100 – lõik 2 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) Teha tööd tõhusama ÜRO struktuuri nimel säästva arengu jaoks ÜRO Keskkonnaprogrammi **tugevdamise kaudu ja** kooskõlas Rio+20 lõppdokumendiga, jätkates samas püüdlusi ÜRO Keskkonnaprogrammi staatuse tõstmiseks **ÜRO allasutuse tasemele ning toetades pooleliolevaid jõupingutusi** suurendada sünergiaid mitmepoolsete keskkonnalepingute vahel.

Muudatusettepanek

(b) Teha tööd tõhusama ÜRO struktuuri nimel säästva arengu jaoks, **pidades eelkõige silmas selle keskkonnamõõdet, ja tehes selleks järgmist: a)** ÜRO Keskkonnaprogrammi **(UNEP) edasine tugevdamine** kooskõlas Rio+20 lõppdokumendiga, **tuginedes UNEPi nõukogu otsusele luua ÜROs keskkonnaküsimustega tegelev assamblee**, jätkates samas püüdlusi ÜRO Keskkonnaprogrammi staatuse tõstmiseks **spetsialiseeritud asutuse tasemele; b)** **niisuguste jõupingutuste toetamine, mille eesmärk on** suurendada sünergiaid mitmepoolsete keskkonnalepingute vahel, **eelkõige kemikaalide, jäätmete ning bioloogilise mitmekesisuse klastrites; ning c)** **säästva arengu kõrgetasemelise poliitilise foorumi töös keskkonnale tugeva ja autoriteetse hääle tagamisele kaasaaitamine.**

Muudatusettepanek 174

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 100 – lõik 2 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

(d) Tuleb teha strateegilisemat koostööd **partnerriikidega** ja keskenduda selles järgmisele: **1)** koostöö strateegiliste partneritega parimate tavade edendamiseks liidu keskkonnapoliitika ja õigusaktide raames ning lähenemiseks mitmepoolsetel keskkonnavalastel läbirääkimistel; **2)** koostöö Euroopa naabruspoliitika riikidega, et järk-järgult ühtlustada nendega ELi põhilist keskkonna- ja kliimapoliitikat ja õigusakte ning tugevdada koostööd piirkondlike keskkonna- ja kliimaprobleemidega **tegelemisel**; **3)** koostöö arenguriikidega, et toetada nende jõupingutusi kaitsta loodust, võidelda kliimamuutustega ning vähendada looduskatastroofe, ning rakendada rahvusvahelisi keskkonnavalaseid kohustusi, millega aidatakse kaasa vaesuse vähendamisele ja säästvate arengule.

Muudatusettepanek

(d) Tuleb teha **partnerriikidega** strateegilisemat koostööd, **mis hõlmab liidu seisukoha ja eesmärkide õigeaegset teatavakstegemist rahvusvaheliste konverentside eel, ja** keskenduda selles järgmisele: **i)** koostöö strateegiliste partneritega parimate tavade edendamiseks liidu keskkonnapoliitika ja õigusaktide raames ning lähenemiseks mitmepoolsetel keskkonnavalastel läbirääkimistel; **ii)** koostöö Euroopa naabruspoliitika riikidega, et järk-järgult ühtlustada nendega ELi põhilist keskkonna- ja kliimapoliitikat ja õigusakte ning tugevdada koostööd, **jagada teavet ja suutlikkust** piirkondlike keskkonna- ja kliimaprobleemidega **tegelemiseks**; **iii)** koostöö arenguriikidega, et toetada nende jõupingutusi kaitsta loodust, võidelda kliimamuutustega ning vähendada looduskatastroofe, ning rakendada rahvusvahelisi keskkonnavalaseid kohustusi, millega aidatakse kaasa vaesuse vähendamisele ja säästvate arengule; **iv)** **Rio+20 konverentsil vastu võetud säästva tarbimise ja tootmise programmide kümneaastase raamistiku rakendamine.**

Muudatusettepanek 175

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 100 – lõik 2 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek

(e) Osaleda järjepidevamalt, ennetavamalt ja tõhusamalt mitmepoolsetes keskkonnavalastes protsessides, sealhulgas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon, bioloogilise mitmekesisuse konventsioon ja kemikaalidega seotud konventsioonid, samuti muudel tähtsatel foorumitel, nt Rahvusvaheline Tsiviillennunduse

Muudatusettepanek

(e) Osaleda järjepidevamalt, ennetavamalt ja tõhusamalt mitmepoolsetes keskkonnavalastes protsessides, sealhulgas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon, bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, **ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsioon, vaalapüügi reguleerimise**

Organisatsioon ja Rahvusvaheline Mereorganisatsioon, et tagada 2020. aastaks võetud kohustuste järgmine ELis ja üleilmselt ning leppida kokku pärast 2020. aastat võetavates rahvusvahelistes meetmetes.

rahvusvaheline konventsioon, mitmesugused valitsustevahelised konventsioonid eluslooduse ja elupaikade ülemaailmse säilitamise kohta ja kemikaalidega seotud konventsioonid, samuti muudel tähtsatel foorumitel, nt Rahvusvaheline Tsiviillennunduse Organisatsioon ja Rahvusvaheline Mereorganisatsioon, et tagada 2020. aastaks võetud kohustuste järgmine ELis ja üleilmselt ning leppida kokku pärast 2020. aastat võetavates rahvusvahelistes meetmetes, ning suurendada jõupingutusi kõikide peamiste mitmepoolsete keskkonnalepingute rakendamiseks enne 2020. aastat.

Muudatusettepanek 176

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 100 – lõik 2 – alapunkt g

Komisjoni ettepanek

(g) Hinnata üleilmses kontekstis ELi toidukaupade ja muude kaupade tarbimise keskkonnamõju ning võimalikke sellega seotud reaktsioone.

Muudatusettepanek

(g) Hinnata üleilmses kontekstis ELi toidukaupade ja muude kaupade tarbimise keskkonnamõju ning võimalikke sellega seotud reaktsioone ***ning võtta vajalikke poliitikameetmeid niisuguste hindamiste järelduste käsitlemiseks.***

Muudatusettepanek 177

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 100 – lõik 2 – alapunkt g a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(g a) Tagada ülemaailmse säästva arengu nimel tegutsevate kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kodanike aktiivne kaasamine kooskõlas Rio+20 deklaratsiooniga¹ ning parandada keskkonnaalast juhtimist, edendades piirkondlikke ja riiklikke algatusi.

Muudatusettepanek 178

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 100 – lõik 2 – alapunkt g b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(g b) Toetada heitkogustega kauplemise süsteemide kasutuselevõttu ja edasiarendamist kogu maailmas ning võimaldada nende piirkondadevahelist ühendamist.

Selgitus

Piirkondlike heitkogustega kauplemise süsteemide arendamine ja ühendamine aitab leevendada kliimamuutusi ning edendada rohelist innovatsiooni, muutes samal ajal süsinikdioksiidi hinna stabiilsemaks, võrdsustades rahvusvahelisi võimalusi ning toetades ülemaailmset koostööd kliimamuutuste valdkonnas.

Muudatusettepanek 179

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 101

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

101. Komisjon tagab, et programmi rakendamist jälgitakse strateegia „Euroopa 2020” regulaarse järelevalveprotsessi raames. Programmi hinnatakse enne 2020. aastat eelkõige Euroopa Keskkonnaameti keskkonnaseisundi aruande põhjal.

101. Tuleks kehtestada üldine järelevalvemeetod üheksa prioriteetse eesmärgi saavutamiseks seotud edusammude jälgimiseks, hõlmates ka vahe-eesmärke ja pidevat järelevalvet programmi kogu rakendamisaja jooksul.
Lisaks tagab komisjon, et programmi rakendamist jälgitakse ka strateegia „Euroopa 2020” regulaarse järelevalveprotsessi raames. Programmi hinnatakse enne 2020. aastat eelkõige Euroopa Keskkonnaameti keskkonnaseisundi aruande põhjal.
Komisjon annab iga kahe aasta järel Euroopa Parlamendile aru keskkonnavalase tegevusprogrammi edusammudest.

Muudatusettepanek 180

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – punkt 102

Komisjoni ettepanek

102. Prioriteetsete eesmärkide saavutamiseks seotud edusammude jälgimisprotsessis kasutatakse samu näitajad, mida kasutab Euroopa Keskkonnaamet keskkonnaseisundi jälgimisel ja kehtivate keskkonna- ja kliimaalaste eesmärkide ja õigusaktide rakendamise jälgimisel, sealhulgas kliima- ja energiaeesmärgid, elurikkuse eesmärgid ja ressursitõhususe vahe-eesmärgid. Täiendavad näitajad, et mõõta üldisi edusamme seoses ressursitõhusa Euroopa majanduse ja ühiskonnaga ning jõukuse ja heaoluga, töötatakse välja koos sidusrühmadega ressursitõhusa Euroopa tegevuskava raames.

Muudatusettepanek

102. Prioriteetsete eesmärkide saavutamiseks seotud edusammude jälgimisprotsessis kasutatakse samu näitajad, mida kasutab Euroopa Keskkonnaamet keskkonnaseisundi jälgimisel ja kehtivate keskkonna- ja kliimaalaste eesmärkide ja õigusaktide rakendamise jälgimisel, sealhulgas kliima- ja energiaeesmärgid, elurikkuse eesmärgid ja ressursitõhususe vahe-eesmärgid. ***Jäätmetekke ja -käitluse asjus tuleb olemasolevate Euroopa statistikaalaste õigusaktide raamistikus teha edusamme teadmiste ja andmete ühtlustamiseks.*** Täiendavad näitajad, et mõõta üldisi edusamme seoses ressursitõhusa Euroopa majanduse ja ühiskonnaga ning jõukuse ja heaoluga, töötatakse välja koos sidusrühmadega ressursitõhusa Euroopa tegevuskava ja 2020. aasta bioloogilise mitmekesisuse strateegia ühise rakendamise raames.